

SECUNDUS PARALIPOMENON, Toimen Chronikan Kirja

Josa kirjoitetan Judan Cuningaist/ tulluist Dawidin lapsist/ Babelin fangeuten asti:

- Judan Cuningat.
 - 3. Salomo.
 - 4. Nebabem.
 - 5. Abia.
 - 6. Assa.
 - 7. Josaphat.
 - 8. Joram.
 - 9. Ahasia.
 - 10. Joas.
 - 11. Amasia.
 - 12. Osa.
 - 13. Jotham.
 - 14. Ahaz.
 - 15. Hiskia.
 - 16. Manasse.
 - 17. Ammon.
 - 18. Josia.
 - 19. Joahas.
 - 20. Joachin.
 - 21. Joachin.
 - 22. Zedechia.
- Ex III. Regum. & IV. Regum.

I. **S**alomost/ cuinga hän on edzinyt HERRa / anonut häneldä taito ja ymmärryst totmittaman hänen cuningalisk wircans/ rakendamän Jerusalem Templiä caluinens/ suurest menestynyt / tullut suurembaan woimaan ja rickauteen / cuin jocu Cuningas hänen edelläs taicka jalkens / cap. 1. 2. 10. cap. asti.

II. Rehbeamist hänen pojaftans / hänen tyhmydestäns ja jumalattomuudeftans/ jongatähden kymmenen sucucunda hänestä luowuit/ cap. 10. 11. 12. Abiaft/ cap. 13. Assaft/ cap. 14. 15. 16. Josaphatist. 17. 18. 19. 20. Joramist ja hänen pojaftans Ahasiaft/ cap. 21. 22. Joareft/ cap. 23. 24. Amasiaft/ cap. 25. Osaft/ cap. 26. Joathamist/ cap. 27. Ahareft/ cap. 28. Hiskiaft/ cap. 29. 30. 31. 32. Manasseft ja Ammonist/ cap. 33. Josiaft/ cap. 34. 35. Joahareft/ Joachimist/ Joachinist/ Zedechiaft/ Jerusalem Caupungin ja Templin häwityrest / Babelin fangeudeft/ Corefen Persian Cuningan asti/ cap. 36.

Ja löytän tässä kirjass 505. wuoden aika/

Sillä:	Eli:
Sijtä cuin Salomo hallidzi / sihenasti että Ahasia Ahabin poica tuli Israelin Cuningaxi/ cului 116. ajast.	Salomo hallidzi 40. ajastaica.
Sijtä niijn Babelin fangeuten/ jona wuonna Jechonia ylettin 344. ajast.	Sijte Israelin luopumiseen 38. ajastaica.
Babelin fangeus Cyruksen asti / 45. ajast.	Jerusalem piirittä miste 390. ajastaica.
Sillä Ewil Merodach hallidzi 28. ja Balthasar 17. ajastaica.	Jerusalem oli piirretty / sihenasti että Caupungi häwitetin 2. ajastaica.
	Sijte oli Babelin fangeus 70. ajastaica.

c. 9130.
c. 11: 17.
c. 12: 1.
Ezech. 4: 5.
4. Reg. 25.
v. 1. 2.
cap. 36: 21.

I. Lucu.

Cuningas Salomo ja coco Israël mene Gibeonijn HERRan Tabernaclijn/ ja uhra HERRalle tuhannen polttouhria/ v. 1. HERRa käste hänen jotakin anoa häneldäns: Salomo aao ymmärristä/ v. 7. HERRa lupahänelle sen/ niijn myös suuremman rickauden ja woiman/ cuin caikilla muilla Cuningoilla / joca hänen edelläs olit/ v. 11. joca myös tapahet: sillä hän tule sangen woimalliseyi ja rickari / että celda ja hoptata oli hänen aicanans Jerusalemis niijn paljo cuin tiwi ätin/ v. 14.

I. **S**alomo Dawidin poica wawistettin waldacundaans / ja HERRa hänen Jumalans oli hänen cansans / ja teki hänen aina suuremmari. Ja Salomo puhui coco Israelin cansa / tuhannen ja sadan Päämiesten cansa / Duomarein ja caikein Jorstein cansa Israelis / ja yllimmäisten Isäin cansa. Että he menisit / Salomo ja coco joucko corkeurelle / cuin on Gibeonis: sillä siellä oli Jumalan seuracunnan maja/ jonga Moses HERRan palwelija teki corwes.

4 Sillä Dawid oli wienyt Jumalan Arkin Kiriath Jearimist sinne/ johonga hän oli hänelle sian walmistanut: sillä hän oli rakendamut hänelle majan Jerusalemis. Ja se

wastti Altari / jonga Besaleel Brim poica Hurin pojan / rakendamut oli / oli siellä HERRan asuinsian edes. Ja Salomo ja coco joucko edzeit sitä. Ja Salomo uhrais HERRan edes wastti Altarilla / joca siellä HERRan seuracunnan majas oli / tuhannen polttouhria.

Sinä yonä ilmestyi Jumala Salomolle / ja sanoi hänelle: ano / mitä minä sinulle annan? Ja Salomo sanoi Jumalalle: sinä olet tehnyt suuren armon minun Isälleni Dawidille/ ja olet tehnyt minun hänen sians Cuningaxi. Olcon nyt HERRa Jumala sinun sanas totinen minun Isälleni Dawidille: sillä sinä olet tehnyt minun Canssan Cuningaxi / joita niijn monda on cuin tomua maan päällä. Niijn anna minulle nyt taito ja ymmärrys / käydäreni tämän Canssan edes ulos ja sisälle: sillä cuca woi duomita tätä sinun suurta Canssas?

Niijn sanoi Jumala Salomolle: että se on sinun mielešäs/ ja et ole anonut rickautta/ eli tarwarata / eli suurta cunniata / eli wihamiestes sieluja/ eli pikkä ikä / mutta olet ano-

Salomo uhra Tabernaclis Gibeonis. 3. Reg. 3: 4.

Salomo ruoile ja saa ymmärryksen HERRalta. 3. Reg. 3: 5. Sap. 9: 4.

12 mut taito ja ymmärrystä / duomitares mi-
nun Canssani / joinen Cuningari minä olen
sinun pannut. Nijn olcon sinulle taito ja ym-
määrys annettu / vielä sitte annan minä si-
nulle rickautta / hyöyettä ja cumiata / nijn et-
13 tei sinun wertas Cuningasten seas ennen si-
nua ole ollut / eikä myös sinun jälkes tule. Ja
Salomo tuli cormeurelda / joca oli Gibeonis /
Jerusalemijn / seuracunnan majasta / ja hal-
lidi Iisraelin.

14 **J**A Salomo cocois idzellens rattaita ja
hervois miehiä / nijn että hän jo saatti co-
coon neljä sata toistatuhatta ratasta / a cari-
toistakymmendä tuhatta hervois miestä / ja
andoi heidän olla ratas Caupungeis / ja Cu-
15 ningan tykönä Jerusalemis. Ja Cuning-
gas toimitti nijn että hopyata ja culda oli
Jerusalemis nijn paljo kuin kirviäkin / ja Ce-
dripuita kuin willificuna puitakin larois.
16 Ja Salomolle wietin hervoisita Egyptist / ja
caickeinaista tarwarata. Ja Cuningan caup-
17 pamiehet ostit ne tarwarat. Ja weit ne E-
gyptistä / ja jocainen ratas maroi cuusi sata
hopyapeningitä / ja herwoinen sata ja wissi-
kymmendä. Ja nijn wietin ne myös caickein
Hetherein ja Syrian Cuningasten tygö hei-
dän kättens cautta.

I I. LUCU.

Salomo aicoi raketa HERalle Templi / ja asetta
150000. työmieheä / ja 3600. teettäjätä heidän pääl-
lensä / v. 1. ano Hiramilda caickeinaisia caluja / ja taitawato
seppä / v. 3. työmiehet joca Salomo siihen määrä / olit
muurcalaiset Iisraelis / v. 17.

1 **J**A Salomo aicoi raketa HER-
ran nimelle huonetta / ja myös
2 hänen waldacummallens huonet-
ta. Ja luki seidzemenkymmen-
dä tuhatta miestä cuorman candairi / ja cahde-
rankymmendä tuhatta hirtten haccairi wuo-
rille / ja colme tuhatta ja cuusi sata teettäjätä
heidän päällens.

3 **J**A Salomo lähetti Cuningas Hiram
Lugö Tyron / ja kätti hänelle sanoa :
nijn cuusi minun Iisäni Davidin cansa teit /
ja lähetit hänelle Cedripuita / raketares hä-
nellens huonetta / joca hänen asuman piti.
4 Cadzo / minä rakennan HERalle minun
Jumalani nimelle huonen / että se hänelle py-
hitetäisin / poldetta hywän hajun uhria hä-
nen edesäns / ja aina walmistetta cadzomus-
leipiä ja polttouhria amulla ja ehtona / lepo-
päiwinä ja udella Cuulla / ja meidän HER-
ram Jumalam juhlina tjancaickeisest / Iisraelin

5 edes. Ja se huone / jonga minä rakennan /
piti oleman suuri : sillä meidän Jumalam on
suurempi kuin caicci jumalat.

6 **M**utta cuca on nijn woihalli-
nen / että hän rakenda hänelle hu-
nen? sillä caicci taitawat ja taitawa-
7 ten taitawat ei taida käsittä händä :
mitä siis minä olen rakendam
hänelle huonetta? mutta ainoastans
suidzutta hänen edesäns.

8 Nijn läheta minulle taitawa mies työtä
telemän cullast / hopyast / wastest / raudast /
staklacanast / rosinpunaistest / ja kellaisest sil-
kist / ja se joca taita cairwa taitawitten cansa /
joca minun tykönäni ovat Judas ja Jeru-
salemis / joca minun Iisäni David on wal-
mistanut. Ja läheta minulle Cedripuita /
9 ja hongia ja Heben puita Libanonin mdest :
sillä minä tiedän sinun palwelias taitawan
hacata puita Libanonist. Ja cadzo / minun
palweliani piti oleman sinun palwelioittes
cansa. Että he walmistaisit minulle paljo
10 puita : sillä huone jonga minä rakennan piti
oleman suuri ja ihmellinen. Ja cadzo / mi-
nä annan sinun palwelioilles / hirsimiehille
joca puita haccawat / caritoistakymmendä
tuhatta punda surwotuita nisuja / carikym-
mendä tuhatta punda ohria / ja carikymmen-
dä tuhatta Bathi wijna / ja carikymmendä
tuhatta Bathi öljyä.

11 **J**A Hiram Tyron Cuningas wastais
kirjoiturella / ja lähetti Salomolle : että
HERa racasta hänen Canssans / on hän si-
12 nun tehnyt heidän Cuningarens. Ja Hi-
ram sanoi vielä : kytetty olcon HERa Iis-
raelin Jumala / joca taitwan ja maan tehnyt
on / että hän on andanut Cuningas Darwi-
dille toimellisen ja ymmärtäwäisen pojan /
joca HERalle huonen rakenda / ja hänen
waldacummallens huonen. Nijn läheta
13 minä nyt taitawan ja toimellisen miehen / sol-
la ymmärrys on / nimittäin / Hiram Abi.
Joca on yhden waimon poica Danin tyttä-
14 ristä / ja hänen Iisäns on ollut Tyriläinen /
hän taita työtä tehdä cullast / hopyast / wa-
stest / raudast / kivist / puust / staklacanast / kel-
laisest / silkist / callist / lyyrast / rosinpunaistest / ja
caickeinaisia cairwa / ja tehdä caickeinaisia tai-
tawast / mitä hänen eteens pannaan / sinun
taitawittes cansa / ja minun herrani Cuningas

Cuningas
Salomon
woima ja
rickaudet.
3. Reg. 103
26.

Salomo
aicoi raketa
Templi.

Salomo a-
no Cuning-
gas Hira-
milda calu-
ja ja seppä.

3. Reg. 8:
27.

Cuningas
Hiram wa-
stais ja tupa-
ne Salo-
molle.

gas

15 gas Davidin sinun Jsas taitavitten cansa. Nijn lahettakan nyt minun herran nifuja/ obria/ oliya ja wijna hanen palvelioillens/ nijn cuin han on sanonut. Nijn me hacam puita Libanonist nijn palion cuin tarwitan/ ja wiemme ne merelle lauttain cansa Ja phoon/ nouta sielda Jerusalemijn.

17 **J**A Salomo luti caieki muucalaiset Jsraelin maalla/ sen lugun jalken cuin hanen Jsans David ne luti/ ja siella loyttin sata ja wiisikymmenda tuhatta/ colme tuhatta ja cuusi sata. Ja han asetti niista seidzemen kymmenda tuhatta wetajari / ja cahderan kymmenda tuhatta hacajarivuorella/ ja colme tuhatta ja cuusi sata teettajari/ jotca Gansa piti teettaman.

Verf. s. Heben puita) Cadzo 3. Reg. 10: 11. v. 12. kistetty olcon hXra) Nätö, että tämä Cuningas Hiram on täätty Cuningas Davidilba oiklaan Jumalan tundoon / waieka ei han andanut idzens ymbärinsleicata: sillä se oli erinomaisest Abrahamin lasten. Niincuin monda muuta pacanoista owat Jsraelin lasten usrouja Jumalan palveluxen ottaneet wa'han / heidän cansatäy misestans ja neuwomisestans / cuin nähän / v. 17. täsä lugus.

III. Lucu.

Nelijändenä hanen waldacundans wuorena rupe Salomo rakendamam Templi / v. 1. sila sen sisälda kire, falla cullalla / v. 3. teke erindans sen caiekin pyhimman / v. 8. cari Cherubimi sen sisälle / v. 10. Estripun silist / v. 14. ja acxi suurta wastipadzast cahden cnupin cansa huonen teen / v. 15.

1 **J**A Salomo rupeis rakendamam HXran huonetta Jerusalemis Morian wuorelle / joca Davidille hanen Jsallens neuwottu oli / jonga paican David myös oli walmitanut Arnan Jebuserin codirimelle. Ja han rupeis rakendamam toisna Guucaimna / toisna päiwänä / neljäändenä hanen waldacundans wuonna. Ja Salomo lassti perustuxen / Jumalan huonetta raketta / ensist pituudelle cuusikymmenda kynäratä / ja lewendelle carikymmenda kynäratä. Mutta estihuonen leweys oli carikymmenda kynäratä / corkeus sata ja carikymmenda kynäratä / ja han silais sen sisälda puhalla cullalla.

5 **M**utta sen suuren huonen teki han hongasta / ja silais sen päällda parhalla cullalla / ja teki sijnhen päälle palmuin ja käädynin caltaiset thot. Ja caunisti huonen permannon calleilla kiwillä / ja culda oli Parwaimin culda. Ja han silais huonen caaret / pihcipielet / seinät ja owen cullalla / ja andoi leicata Cherubimeja seinijn.

8 **T**eki han myös sitä liki caiekin pyhimman huonen / jonga pituus oli carikymmenda kynäratä / huonen leweyden jalken / ja

hanen leweydens oli carikymmenda kynäratä / ja silais sen parhalla cullalla / cuudella sadalla leiwiskällä. Nijn myös nauloin andoi han wiisikymmenda Sicli culda painon jalken / ja silais Salin cullalla.

Jin teki han myös sijnhen caiekin pyhimman huoneseen cari Cherubimi curwan työllä / ja silais sen cullalla. Ja pituus oli Cherubimin sijweistä carikymmenda kynäratä / nijn että yri siji oli wjyttä kynäratä / ja ulotui huonen seinään / ja toinen siji oli myös wjyttä kynäratä / ja ulotui haman sen toisen Cherubimin sijpeen. Nijn oli myös silä toisella Cherubimillä siji / wjyttä kynäratä pitkä / ja liycuit huonen seinain päällä / ja hanen toinen sijpens myös wjyttä kynäratä pitkä / ja rippui sijnä toises Cherubimin sijwes. Nijn että nämät Cherubimin sijwet olit lewitettynä / cahtakymmenda kynäratä lewendelle / ja ne seisoi jalcains päällä / ja heidän caswons olit kääntye huonesen päin.

Jin teki myös Estripun kellaisesta skarnasta / rosimpunaisesta ja callista lijnasta / ja teki Cherubimin sijnhen päälle. Ja han teki huonen eteen cari padzasta / wjyttä neljäättäkymmenda kynäratä corkiari / ja niiden päälle cnupin wjyttä kynäratä. Ja käädynin caltaiset thot Cuorijn / ja soriwitti niiden padzasten päälle / ja teki sata Granatin omenata / ja asetti niiden käädytecoim päälle. Ja walmitisti ne padzat ylös Templin eteen / yhden oikialle ja toisen wasemalle puolelle / ja cudzui sen cuin oikialla puolella oli / Jachin / ja sen cuin wasemalla puolella oli / Boas.

Verf. 1. Morian) Tällä wuorella tästi Jumala Abrahamin uhrata hanen poicans Jsachin / Genes. 22: 2. v. eod. Arnan) Tämä itullan ollen Jebuserin Cuningasna / ja että David on hanen opettanut ja kääändänyt oitian uscoon.

IV. Lucu.

Salomo anda tehda wasti Altarin / v. 1. waletun meren / aseterun cahdenoistakymmenen härjän päälle / v. 2. kymmenen cartilata / v. 6. kymmenen cullaissta kyntilajalca / v. 7. sata cullaissta malja / v. 8. Cartanon Papeille / v. 9. ja palso muita caluja / cuin Jumalan palveluxeen tarwittin / v. 11.

Jin teki myös wastisen Altarin / cahtakymmenda kynäratä pitkan ja lewian / ja kymmenda kynäratä corkian.

Jin teki waletun meren kymmenda kynäratä lewian yhdestä reumasta nijn toiseen / ymmyrjäiseri / wjyttä kynäratä corkian ja juonne kawi ymbärins / colme kynäratä pitkä. Ja härkain curwat olit sen alla / jotca caieki kawi ymbärins sitä kymmenda

kynä

Caieki muucaloiset määrätän tekemän Templi. Sup. v. 2.

Salomo rupe rakendamam Templi / A. M. 2934. A. A. C. 1037. 2. Sam. 24: 18. 1. Par. 21: 18.

3. Reg. 6: 1.

Peru.

Caiekin pyhim.

Cherubim.

Estripun. Marth. 27: 51. Wastipadzast. Jer. 52: 21.

Wastinen Altari. 3. Reg. 7: 22.

Wastinen mert. 3. Reg. 7: 22.

Cattilat.

Ryhtiläjalat.

Pappein Esihuone

Caiki calut
lucellan
cun Hiram
etti Salo-
molle.

Caiki calut
tehdän
HERran
huoneeseen.

4 kynäräitä ja pyyritit meren / cari rivviä härkiä
oli sen päällä. Ja seisoi niiden kahdentoista-
kymmenen härkän päällä / että coline kääntin
heitä pohjaisen päin / coline länden / coline ette-
län / coline itän päin / ja meri oli ylhällä heidän
päällän / ja caiki heidän tacaiset puolens
5 olit kääntynä sisälle päin. Ja se oli kymmenen
lewenttä paru / ja hänen reunans nincuin
maljan reuna / ja cun cucoistawaisen Silien
cuckainen / ja se weti coline tuhatta Bathi.

6 **J**u hän teki kymmenen cattilata / ja pani
niistä wissi oikialle puolelle / ja wissi wa-
semalle puolelle / että niistä pestäisin caikia
niitä / cun polttrouhrixi tarwittin / ja nihin
heitetäisin. Mutta meren Pappein pestä
heitäns.

7 **J**u hän teki myös kymmenen cullaista
kynsiläläca / nincuin ne oleman piti / ja
pani Templin / wissi oikialle puolelle / ja wissi
8 si wasemalle. Ja hän teki kymmenen pöy-
tää / ja pani Templin / wissi oikialle ja wissi
wasemalle puolelle / ja hän teki sata cullaista
malja.

9 **J**u hän teki myös Esihuonen Papeille / ja sen
Esuuren Esihuonen / ja Esihuonen owet /
10 ja silais owet waskella. Ja pani meren oi-
11 kialle siwulle / itän ja etelän päin. Ja Hu-
ram teki patoja / lapioita ja maljoja. Ja
niin Hiram lopetti caiki Cuningas Salo-
mon työt Jumalan huones.

12 **N**imittäin / ne cari padzasta nuorinens /
ja cnuptit ylhällä molembain padzasten pääl-
lä / ja molemmat pyörtyt rengat / peittäjän
cnuppein nuoria ylhäldä päin / molembain
13 padzasten pään päälle. Ja neljä sata Grana-
tiin omenata jocaidzen rengan päälle / cari ri-
wviä Granatin omenita jocaidzen rengan
päälle / peittäjän molembita cnuppein nu-
14 ria / jotta olit ylhällä padzasten pääsä. Ja hän
teki istuimita / ja cattiloita istuimitten päälle.
15 Ja meren ja caritoistakymmendä härkä sen
16 ala. Sihen myös patoja / lapioita ja han-
goja / ja caiki heidän astians teki Hiram U-
bi / Cuningas Salomolle HERran huone-
17 seen puhasta waskesta. Jordanin ledolla
andoi Cuningas waletta ne parusa maasa /
18 Sucothin ja Saredathan waihella. Ja Sa-
lomo teki caiki nämät astiat suures paljou-
des / niin ettei wasken paino tietty.

19 **J**a Salomo teki caiki astiat Jumalan huo-
neseen / nimittäin / cullaisen Altarin ja pöy-
20 dän / cadzomusleipiä pidettä. Kynsilälä-

lat lampuinens puhasta cullast / palaman
Guorin edes sorweltaf. Ja cuckaiset ja
21 lamput / ja kynsilän niistimet olit cullast / ne
olit caiki puhast cullasta. Ja weidzet / mal-
22 jat / lusicat / ja sammuttimet olit puhast cul-
last / ja läpikäytävä / ja hänen owens sisäl-
mäiseldä puolelda sitä caikein pyhinda / ja o-
wet Templin huoneeseen olit cullast. Niin
caiki työt täntettin cun Salomo teki HER-
ran huoneeseen.

V. Lucu.

Salomo anda tuoda Templijn caiki mitä hänen J-
sän David pyhittänyt oli / v. 1. coeo Israelin / ja an-
da canda HERran Arkin ja Tabernaclin caluinens
Davidin Caupungist / ja pane caikein pyhimän / Che-
rubimin ala / v. 2. Si Papii saa sesoa ja palwella pilwel-
dä / v. 27.

Ja Salomo andoi sinne sisälle
1 tuota caiki mitä hänen Jsän
David pyhittänyt oli / nimit-
2 täin / hopian / cullan ja caiki
astiat / ja pani ne Jumalan huonen tarwarain
secaan.

Silloin cudzui Salomo caiki wanhim-
2 smat Israelist cocon / ja caiki sucucun-
dain Päämiehet / Israelin lasten Jsän För-
stie Jerusalemtin / tuoman HERran lityon
Arkia Davidin Caupungist / se on Zion.
Ja caiki Israelin miehet cocoumste Cuning-
3 gan tygö juhlapäiwänä seidzemenenä Cuni-
cautena. Ja caiki wanhimmat Israelist
4 tulit / ja Lewitat nostie Arkin ylös. Ja
5 cannoit sen ylös / ja seuracunnan majan / ja
caiki pyhäät astiat / jotta majas olit : ja Pa-
pie ja Lewitat cannoit ne ylös. Mutta
Cuningas Salomo ja caiki Israelin co-
6 cous / joca oli tullut cocon Arkin eteen / uh-
rais lambaita ja härkiä / niin monda ettei yri-
tän luke eli laskea tainnut.

Ja niin Papii cannoit HERran lityon
7 Arkin siallens huonen Guorin sisälle / siihen
caikein pyhimään Cherubimin sypen ala.
Niin että Cherubimit lewitit sypens / Arkin
8 paican päälle. Ja Cherubim peitti Arkin
corendoinens ylhäldä päin. Mutta
9 corennot olit niin pitkät / että heidän cnu-
pins nähit Guorin edes Arkista / mutta ei
heitä ulcoiselda puolelda näköny / ja oli siellä
10 tähän päiwän asti. Ja Arkis ei ollut muu-
ta mitän / waan cari taulua / cun Moses oli
sinne pannut Horebis / HERran tehdes lity-
to Israelin lasten cansa / cosca he Egyptist
lärit.

Salomo
anda tuo-
da Tem-
plijn caiki
mitä Da-
uid pyhit-
tänyt oli.
3.Reg. 7:5.

Arki ja
Tabernacli
canneran
Templijn.
1.Reg. 8:1.

Ja

6. Luc.
Papit weli
sawat ja
soittawat
HERal.
le.

11 **Q**u Papit cosca he tulit Puhasta ulos
(silla caieki Papit / jotca silloin lasna
olit / pyhitit heidans / nijn ettei heidan jar-
jestyrestansakan eroitust pitanyt pidetta-
12 man) Ja Lewitat caiekein njiden cansa / jotca
Assaphin / Hemanin / Jedithumin / ja heidan
lastens ja weljeins alla olit / olit puetetut cal-
lisa lynaawaatteis / soitit Eymbaleilla / Psal-
tareilla / harpuilla / ja seisoi itan pain Altari-
sta / ja heidan tykonans sata ja carikymmen-
13 da Pappia / jotca puhalsit Basunoihin. Ja
soittaitten ja weisaitten ani cuulut njincuin
sen joca kytta ja cunnioitta HERa: ja cuin
Basunan / Eymbalein ja muiden harpuin
ani hanens corgotti HERan kytores / etta
hon on hywa / ja hanen laupiudens ulottu
tjancaiekiiseen silloin HERan huone taytet-
14 tin pilwella. Nijn ettei Papit saanet seisoa
ja palwella pilwen tahden: silla HERan
cunnia taytti Jumalan huonen.

Def. 10. Ja Artis et olluc) Cadjo 3. Reg 8: 9.

VI. Lucu.

Salomo kaanda caswons / ja siuna Canssa / v. 3. kijtta
HERa / etta han Jerusalem asunasiayens ja
Davidin hanen Canssans Rukhinayi walinnuton / v. 4.
rucoile / etta HERa pidais liittons cuin han Davidin
cansa teki / v. 12. ja cuulis caiekein rucouret / jotca sinä
huones rucoilewat / v. 18. misä mscas itanans he owat.
v. 22.

HERan
cunnia taytti
ta huonen.
Laf. 7: 2.

3. Reg. 8: 12.

1 **S**illoin sanoi Salomo: HERa
on sanonut tahtowans asua pi-
2 mendes. Minä tosin rakensin
sinulle huonen ja sian asuares
3 tjancaiekiisest. Ja Cuningas kaansi caswons /
ja siunais coco Israelin joucon (silla caieki
4 Israelin jouco seisoi) Ja han sanoi: kytetty
olcon HERa Israelin Jumala / joca siul-
lans on puhunut minun Isalleni Darwi-
5 dille / ja kadellans tayttanyt / sanoden: Si-
ta ajast cuin minä minun Canssani Egyptin
maalda johdatin / en ole minä yhtan Gau-
pungita walinnut caiekiesta Israelin sugusta
6 raketta huonetta minun nimeni asuinfiari /
engä ole yhtan miestä walinnut minun Cans-
sani Israelin Forstiri. Waan Jerusale-
7 min olen minä walinnut / minun nimeni
asuinfiari. Ja Davidin olen minä wa-
linnut Israelin minun Canssani päälle.
8 Ja cosca minun Isani David aicoi rake-
ta HERan Israelin Jumalan nimelle huo-
netta: Sanoi HERa minun Isalleni
Davidille: sinä olet tehnyt hywin / ettas olet
aicoinut rakenda minun nimelleni huonee-

Salomo
siuna Cans-
sa.
Salomo
kijtta Ju-
malqta.

ta. Cuitengin ei pida sinun rakendamasi-
9 ta huonetta / waan poicas / joca cupeistas tu-
lewa on / rakenda minun nimelleni huonen.
Nijn on nyt HERa wahwistanut hanen sa-
10 nans / cuin han puhunut on / silla minä olen
tullut minun Isani Davidin siian / ja istun
Israelin istuimella / njincuin HERa sano-
nut on / ja olen rakendanut huonen HER-
11 ran Israelin Jumalan nimelle. Ja minä
olen pannut sinne Arkin / josa HERan kyt-
to on / jonga han Israelin lasten cansa tehnyt
oli.

Jahan meni HERan Altarin eteen /
12 Joco Israelin cocouren lasna olles / ja
ojensi katens: Silla Salomo oli tehnyt
13 wasticattilan ja pannut keskelle esihuonetta
wytta kynarata pitkari ja lewiari / ja colme
kynarata corkiari. Sen tygo meni han ja
langeis polkwillens caiken Israelin cocouren
edes / ja ojensi katens taitwasen pain.

Jal sanoi: HERa Israelin Jumala / ei
14 Jole yhtan jumalata sinun wertaistas /
taitwas eli maasa / sinä joca pidat lujton ja
laupiuden palweliottes cansa / jotca sinun
edesas waeldawat caiekiesta sydamestans. Si-
15 nä olet pitanyt sinun palwelias Davidin
minun Isani cansa / mitas hanelle puhunut
olet / sinun siullas olet sinä sen puhunut / ja
kasilläs tayttanyt / njincuin se tanapairwan
tapahunut on.

Nyt HERa Israelin Jumala / pida
16 palwelialles Davidille minun Isalleni / mi-
tas hanelle puhunut olet / ja sanonut: et sinä
puutu yhtan miestä minun edesani / joca
Israelin istuimella istu / cuitengin etta sinun
lapses katterwat heidan tiens / etta he wael-
17 dawat minun Laissani / njincuin sinä minun
edesani waeldanut olet. Nyt HERa Is-
raelin Jumala / anna janas tosi olla / cuins
palwelialles Davidille puhunut olet.

Silla luulecos Jumalan asuwan ihmi-
18 sten tykonä maasa? cadjo / taitwas ja
caieki taitwasten taitwat / ei kasita
sinua / cuingast se huone sen teke
jonga minä rakendanut olen?
19 Mutta kaanna sinuas HERa minun Ju-
malan / sinun palwelias rucoureen / ja ha-
nen anomiseens / cuuleman palwelias ano-
20 musta ja rucousta. Ja etta sinun filmas o-
luse arwoi taman huonen puoleen yota ja pai-
wa sita paieka pain jostas sanonut olet / tah-

Salomon
ruous.

Esa. 66: 1.

21 torwas asetta sinun nimes sinne ja cuulewas
sen rucouren / jonga sinun palvelias sinä
paicas rucoilewa on. Nijn cuule nyt
sinun palvelias ja sinun Canssas Israelin
rucois / jonga he täsä rucoilewat / ja cuule se
sinun asumises paicast tairwasta / ja coscas
sen cuulet / njn ole armollinen.

22 **J**os jocu richo lähimnäistans wastan / ja
wala panna hänen eteens / jonga hä-
nen wannoman pitä / ja se wala tule sinun
23 Altaris eteen täsä huones. Ettäs cuulisit tai-
wasta ja saattaisit palvelialles oikeuden / co-
staisit sille jumalattomalle ja andaisit hänen
tiens pääns päälle / julistaden wanhurscan
wanhurscari / ja andaden hänelle hänen wan-
hurscaudens jälken.

24 **E**sca Canssas Israel wiholislidans lyö-
dän / että he sinua wastan rickonet owat /
ja he käändäwät idzens tunnustaden sinun
nimes / rucoilewat ja anowat sinun edesäs
25 täsä huones. Ettäs cuulisit tairwast / ja olisit
Canssas Israelin synneille armollinen / ja an-
daisit heidän tulla jälkens sijhen maahan / jon-
gas heille ja heidän Isillens andanut olet.

26 **E**sca tairwas suljettu on / njn ettei sada /
että he sinua wastan rickonet owat / ja he
rucoilewat täsä paicas / ja tunnustawat si-
nun nimes / käändäden heitäns heidän syn-
neistans / syytecuuns heitä curittanut olet. Et-
27 täs cuulisit heitä tairwas / ja olisit palvelioit-
tes ja Canssas Israelin ricoxelle armollinen /
coscas heille olet osottanut sen hywän tien /
jota heidän waeldaman pitä / ja andaisit sa-
ten maalles / jongas Canssalles andanut o-
jet asuttawari.

Infr. 20: 8

28 **J**u cosca callis aica tule maalle / eli rutto /
cuiruus / palo / heinäsiicat / caalimadot /
taicka jos heidän wiholisans pyrittäwat hei-
dän porttins / eli jocu waiwa taicki sairaus.

29 **J**oca silloin rucoile eli ano sinulda taickinai-
sist ihmist / ja kaikest Canssastas Israelin se-
ast / cosca jocu hänen rangasturens ja mur-
hens tunde / ja ojenja hänen kätens tämän
30 huonen puoleen. Ettäs cuulisit tairwast asu-
mastas istuimelda / ja olisit armollinen anda-
den jocadzelle caiken hänen tiens jälken / sen
jälken cuins tunnet hänen sydamens (sillä si-
31 nä ainoastans tunnet ihmisten sydamet) Että
he pelkäisit sinua / ja waellaisit sinun teisäs jo-
capaitwa njncaurwan cuin he eläwät maalla /
jongas meidän Isillem andanut olet.

32 **J**U jos jocu muicalainen / joca ei ole
sinun Canssastas Israelist / tule
wieraalda maalda / sinun suuren nimes ja woi-
mallisen kätens / ja ojetun kätswartes tähden /
ja rucoile täsä huones. Ettäs cuulisit tairwast
33 sinun asumises istuimelda / ja tekisit caiken
sen / jota hän sinulda ano / että caicki Canssat
maan päällä tundisit sinun nimes / ja pelkäi-
sit sinua / njn cuin sinun Canssas Israeli / ja
tietäisit tämän huonen / jonga minä rakenda-
nut olen / sinun nimelläs nimitetyn ole-
wan.

34 **J**os sinun Canssas lähte sotaan hänen
wiholisans wastan / sitä tietä jotas hei-
tä lähettäwä olet / ja he rucoilisit sinua sillä
tiellä / sitä Caupungita päin / jongas walin-
nut olet / ja sen huonen puoleen / jonga minä si-
nun nimelles rakendanut olen. Ettäs cuulisit
35 heidän rucourens ja anomisens tairwast / ja
auttaisit heitä heidän oikeuteens.

36 **E**sca he rickowat sinua wastan : sillä
einhtän ihmistä ole joca ei syn-
diä tee / ja sinä wihastut heidän päällens / ja
annat heitä wihamiestens ala / wietä fangina
37 johonguun maahan caurwas eli lähes. Ja
he käändäwät idzens sydämestans niillä
mailla / joiha he fangina owat / käändäwät
idzens ja rucoilewat sinua fangeudens
maalla ja sanowat : me olemma rickonet /
wäärin tehnet ja ollet jumalattomat. Ja njn
38 käändäwät idzens sinun tygös kaikest syda-
mestans / ja kaikest sielustans heidän fange-
udens maalla / josa heitä fangina pidetän / ja
he rucoilewat sillä tiellä heidän maans puo-
leen / jongas heidän Isillens andanut olet /
ja sitä Caupungita päin / jongas walinnut
olet / ja sen huonen puoleen / jonga minä ni-
39 melles rakendanut olen. Ettäs cuulisit hei-
dän rucourens ja anomisens tairwast asuma-
stas istuimelda / ja auttaisit heitä oikeuteens /
ja olisit Canssalles armollinen / joca sinua
wastan rickowat.

40 **J**in anna nyt minun Jumalan sinun
silmas arwoi olla / ja sinun corwas
ottacon waarin rucourest täsä paicas.
Nijn nouse nyt **HERRA**
41 **J**umala sinun lepoos / sinä ja
sinun woimas Arcki / anna si-
nun **Bappis HERRA**

3. Reg. 8:
48.
Eccl. 7: 21.
1. Ioh. 1: 8.

41 Psal. 132: 8.

42 Jumala olla puettuna autuudella / ja anna sinun pyhäis iloita idzens hywydes. HERRA Jumala älä käännä kasvijas pois sinun woideltaidas / muista sen armon päälle / cuins Dawidille sinun palvelialles lupaisit.

Verf 6. Walinnut) Cadzo euinga caiki pita tapabtuman Jumalan tästöst/ettei pyritän omaist ehdo'rans Jumalan palvelust alkais; Sillä Salomo olistä sekä tässä Jerusalemin Caupungin ja Dawidi / että ne molemmat orawat walicut Jumalalda v. 17. Anna sanas tosi olla) Ei Jumala muuta sanans/waan pita wihkiä; mutta caiki Jhmisei särkewät sanans/ ettei he waella hänen teifans/nijnein he turwanni orwat. Nijn on myös Jumala wapa lupauhestans / nijnein Salomo tässä tunnusta. Sitä piti Salomon ajatteleman loppuus asti/nijn olis hänen lapsillens ja jältenkulwailillens paremmiin tapabtunut/cuini heille sijete täwit. 32. Jos jocu muucalainen) Jerusalemin Templi oli ruous huone caikelle Canssalle/Ela. 56: 7.

VII. Lucu.

Salomon ruouyksen lopus / tule tuli taitwast ja poltta uhrin / ja HERRAN cunnia täytti huonen/v. 1. Canssa näke sen / lange maahan ja ruoile HERRA / v. 3. Salomo ja Canssa uhrawat monda tuhatta nauta ja lammaista. Lewitat weisawat / soitawat ja wihkiwät HERRAN huonen / v. 4. Salomo piti juhla/ja Canssa mene cona iloissans/v. 8. HERRA näty Salomolle/ja sano cuullens hänen ruouyksen / v. 12. Jos hän waelda Jhsans Dawidin tiellä/ wahwista hän hänen waldacundans/nijnein hän lupais/ muucom hyljä hän heitä ja heidän huonens/v. 17.

1 **U**lcosea Salomo ruoillut oli / langeis tuli taitwast ja culutti polttouhrit ja muut uhrin / ja HERRAN cunnia täytti huonen. 2 Nijnettei Papiet saanet mennä HERRAN huoneeseen/nijneaurwan cuin HERRAN cunnia täytti huonen. 3 Ja Israelin lapset näit caikti tulen langewan ja HERRAN cunnian huonen hlydzen / ja cumarsit kasvooillens maahan permannolla / ruoillit ja kytit HERRA / että hän on hywä / ja hänen laupindens pshy tjancaikisest.

4 **M**utta Cuningas ja caiki Canssa uhrailit HERRAN edes: Sillä Cuningas Salomo uhras caricolmattahymmendä tuhatta härkä / sata ja carihymmendä tuhatta lammaista / ja wihkeit Jumalan huonen/Cuningas ja caiki Canssa. 5 **M**utta Papiet soit wartioisans / ja Lewitat HERRAN weisun candeles / jotea Cuningas Dawid oli andanut tehdä HERRA kytettä / että hänen laupindens oli tjancaikisest / nijnein Dawid kyteti heidän kättens cautta. 6 Ja Papiet puhalsit Basimoihin heidän cobdallans / ja coco Israel seisoi.

7 Ja Salomo pyhitti walicartanon / joca

HERRAN huonen edes oli / että hän oli siellä täyttänyt polttouhrit / ja kytös uhrin libarunden: sillä wasti Altari / jonga Salomo oli andanut tehdä / ei wetänyt caike polttouhria / ruocauhria ja libarutta.

8 Ja Salomo piti silloin juhla coco seidzemen päiwä / ja coco Israel hänen cansans/sangen suuri Canssan paljous / Hemathist Egyptin ojan asti. 9 Ja piti rahderandena päiwänä cocouren: sillä he pidit Altarin wihkimist seidzemen päiwä / ja juhla myös seidzemen päiwä. 10 **M**utta colmannella päiwällä colmattahymmendä seidzemennellä Cuicau-della / lasti hän Canssan menemän heidän majoins iloitin ja hywäs mielese/caikest sytä hywydest cuin HERRA Dawidille / Salomolle ja Israelille hänen Canssallens tehty oli. 11 Ja näin päätti Salomo HERRAN huonen / ja Cuningan huonen / ja caiken sen cuin hänen mieleens tullut oli / tehdärens HERRAN huones ja hänen huonesans / onnellisest.

12 **J**A HERRA ilmestyi Salomolle yöllä / ja sanoi hänelle: minä olen cuullut ruouyksen / ja walinnut minulleni tämän sian uhrihuoneri. 13 **C**adzo / jos minä sulsen taitwan / nijnettei sada / caika jos minä käften heinä: sircain syöda maan / eli annan tulla ruoton minun Canssani secaa. 14 **E**ttä minun Canssani nöhyttä idzens / joca minun nimeni jälken nimitetty on. 15 **J**os he ruoilewat / ja edziwät minun kasvoojani / ja käändäwät heitäns pois pahoilda teildans / nijn minä cuulen heitä taitwast / ja heidän syndins annan anderi / ja parannan heidän maans. 16 **N**ijn minun filmän orwat auki / ja corwan otawat heidän ruouyristans waarin tässä paicas. 17 **N**ijn olen minä nyt walinnut ja pyhittänyt tämän huonen / että minun nimeni on sijnä tjancaikisest / ja minun filmän ja syndämen orwat siellä ainijan.

18 **J**A jos sinä waellat minun edesäni / nijn cuin sinun Jhs Dawid waeldanut on / nijn ettäs teet caikti cuin minä sinun käften / ja pidät minun käftyni ja oikeuteni. 19 **N**ijn minä wahwistan sinun waldacundas istuimen / nijnein minä Jhsales Dawidille luvannut olen / sanoden: ei sinulda puutu mies / joca on olewa Israelin hallidzia. 20 **M**utta jos te käännä

nätte

Tuli tule taitwast ja poltta uhrin. 2. Macc. 21: 10.

Salomo uhra ja wihki Templin. 3. Reg. 8: 63.

Salomo piti juhla.

HERRA näty Salomolle / ja wasti hänen ruouyksen. 3. Reg. 9: 11.

1er. 7: 4

Deut. 29: 24.

3. Reg. 9: 10.

Salomo rakenda wahwat Caupungit.

nätte idzen pois / ja hyljätte minun oikeuteni ja käästyni / jotta minä teille andanut olen / meneste myös ja palweletta wieraita jumalita / ja cumarratte heitä. Niin minä härwitan heitä minun maaldani / jonga minä heille andanut olen. Ja tämän huonen jonga minä minun nimelleni pyhittänyt olen / heidän minä pois minun castwoni edest / ja annan sen sananlascuxi ja juturi caikein Canssain seas. Ja tätä huonetta joca caikein korkeimmaksi tullut on / caikei jotta käywät sen ohidze häämmästywät / ja sanowat : miri on HERRa tälle maalle / ja tälle huonelle niin tehnyt ? Niin sanotant : että he hyljäsit HERRan heidän Isäns Jumalan / joca heidän Egyptin maalda johdattanut oli / ja olit mielistynet wieraisiin jumalisiin / ja pa'wellet ja rucoillet heitä / sentähden on hän saattanut caiken tämän onnettomuden heidän päällens.

Verf. I. Langets tuli talwast) Kadjo Lebit. 9: 6 v. 5. Ja wihgett) Että Salomo wihki Templin / oli hänellä siihen Jumalan tästo : sillä hänen oli tästetty se raketa ja siinä uhrata ja säätty / euitga hänen yti uhraman : sen piti hänen wihdoim alcaman / etc. Etia Does Testamentis jocu idjestäns erinomaisia menoja ota / on sencaitaineu Jumalan palwelus / joca hänelle ei telpa. Waan Templi silloin tyllä wihitän / cöscä siinä ruwetan saarnamaa Jumalan sana ja Jumalata palweleman / rucoillan myös HERRa / että hän sen ortais otollisxi / ja anuasis siinä aina hänen sanans ruusast saarnata ja opetetta / monelle opixi ja auttundert : ja niin se on mailmalisxi menoi / t eroitetta ja pyhijn astoihin wihitety ja puhdistettu.

VIII. Lucu.

Salomo rakenda monda wahwa Caupungita / v. 1. teke iädnet Cananerit werollisxi / v. 7. siirä Pharaon tyttären siihen huoneseen / joca hänelle tehtiin / v. 11. uhra joca ruosi colmena siurna juhlanan / niincuin HERRa Mosexelle kästemyt oli / v. 12. asetta Papi ja Lewitat wuoroons / niincuin Dawid toimittanut oli / v. 14. hänellä on myös paljo laewoja Ezeon Geberis / jotta purjehitwät Dphiriin nourtaman paljo culda / v. 17.

Salomon kahdenkymmenen vuoden perästä / suttuquin Salomo rakensi HERRan huonen ja hänen huonens. Rakensi hän myös ne Caupungit / jotta Hiram andoi Salomolle / ja andoi Israelin lapset asua niissä. Ja Salomo meni Hemath Sobaan ja sai sen alans. Rakensi hän myös Thadmorin corwes / ja caikei jywä Caupungit / jotta hän rakensi Hemathis. Hän rakensi myös ylisen ja alaisen Beth Horonin sängen wahwoiri Caupungeksi / murreilla / porteilla ja salwoilla. Ja Babelathin ja caikei jywä Caupungit / jotta hänellä oli / ja caikei wauuu Caupungit / ja herwoismiesten Caupungit / ja caikei mitä ikänäns Salomon mieli oli raketa sekä Jerusalemis että Libanonis / ja caikis paicois

hänen waldacunnasans. **J**A caiken sen Canssan cuin jäänyte oli Hethereist / Amorrereist / Pheresereist / Hewereist ja Zebusereist / jotta ei Israelin lapsit ollet. Ja heidän lapsens jotta he olit jättänet heistä maalla / joita Israelin. lapset ei härwittänet / ne lasxi Salomo werollisxi tähän päiwän asti. Mutta Israelin lapsit ei tehnyt Salomo yhtän orjari hänen työhöns / mutta he olit sotamiehet / hänen huowins / waunuins ja herwoismiestens päällä. Ja Cuningas Salomon ylämmäiset wirkamiehet / jotta Canssa hallidzit / olit caxi sata ja wiisikymmentä.

JA Salomo andoi tuota Pharaon tyttären Dawidin Caupungit / siihen huoneseen / jonga hän hänelle rakendanut oli / sille hän sanoi : minun emändän ei p. dā Dawidin Israelin Cuningan huones asuman : sillä se on pyhä / että HERRan Arcki on siihen tullut.

Sitte uhras Salomo HERRalle polt. Scoubria HERRan Altarille / jonga hän rakendanut oli Esihuonen eteen. Cuningin uhrin päiwänäns Mosexen kästyn jälken / Sabbathina / uhdella Cuulla ja määrättyillä aigoilla colmast wuodes / nimittäin / mahtian leiwän juhlanan / wotjetojuhlanan ja lehtimajan juhlanan.

Ja hän asetti Papi heidän järjestyksäns heidän wircoins / niincuin hänen Isäns Dawid sen oli asettanut / ja Lewitat heidän wartioons / kytämän ja palweleman Pappien edes / senjälken cuin jocapäiwä tarwittin / ja portin wartiat heidän järjestyksens cuningin hänen porttiins : sillä Dawid Jumalan mies oli sen niin kästynyt. Ja ei yrildän heistä horjastanut Cuningan kästynyt / cuin hän andoi Papeille ja Lewitaille / caikis astois ja tarwarois. Ja caikei Salomon tegot tulit walmiri siitä päiwäst / cuin HERRan huone perustettu oli / siihenasti cuin se oli täytetty / niin että HERRan huone täydellisest walmis oli.

Silloin meni Salomo Ezeon Geberin ja Elothin meren reumalle / Edomin maalle. Ja Hiram lähetti hänelle haaria / hänen palwelioittens kätten cauta / jotta taitawat merimiehet olit : ja he menit Salomon palwelioitten cansa Dphiriin / ja toit sieldä neljä sata ja wiisikym-

Salomo teke iädnet Cananerit werollisxi.

Salomon tästetys.

Pharaon tyttären siirä maja oman huoneseus.

Salomo uhra colmast wuodes.

Asetta Lewitat wuoroons.

Lähettä haaria Dphiriin culda tuoman.

kymmendä leiwiskätä culda / ja weit Salo-
mo Cuningalle.

I X. LUCU.

Arabian Drotning tule tapaurilla coetteleman Salo-
mot / v. 1. ymmärtä hänen taitons ja cunnians
suuremmari/cuin sanoma oli hänestä/v. 3. tuo suuret lah-
jat Salomolle/ja saa jällens monda lahja häneldä / v. 9
Salomella on suuri cullan saatis joca wnoši/v. 13. anda
tehda keihät ja kilwet cullast / v. 15. istuimen Elephantin
luista cullalla silatun/v. 17. caieki hänen juomaastians o-
wat cullast/v. 20. hän woitta caieki Cuningat riekandella
ja taidolla / v. 22. on woimallinen ja hallidze monda ma-
cunad / v. 25. neijäkymmendä ajastaita ja cuole/v. 30.

Al cosa riekän Arabian Drot-
ning cuuli Salomost sanoman/
culi hän suuren joucon cansa Je-
rusalantiin / ja Gamelein cansa/
jotca cannatit yrtejä ja paljon culda / ja cal-
lita kirwiä/coetteleman Salomot tapaurilla.
Ja cuinhän tuli Salomon tygö / puhui hän
hänen cansans caieki mitä hän hänen sydäme-
säns aicoimut oli. Ja Cuningas sanoi hä-
nelle caieki mitä hän kysyi / ja ei mitän hänel-
dä salannut / jota ei hän sanonut hänen ede-
säns.

Alcuin riekän Arabian Drotning näki
Salomon taidon ja huonen / jonga
hän tehnyt oli. Ja ruan hänen pöydälläns /
ja hänen palwelians asuinfiat / niin myös
hänen palweltoittens wiran / ja heidän
waattens / hänen juomanlastians heidän
waatteinens/ja Salin/josta HERran huo-
neseen kantiin/ ei hän tainnut häändäns enäm-
bi pitö.

Ja hän sanoi Cuningalle: se on tosi cuin
minä cuullut olen maalleni sinun menostas
ja taidostas. Waan en minä usconut hei-
dän sanojans/ennencuin minä nyt idze tänne
cullut olen/ja nähnyt ne silmilläni/ja cadzo/
ei minun edesäni niin puolittaingan ole sa-
noitu sinun suurest taidostas: sinus on
enä cuin se sanoma on / jonga minä cuulin.

Autuat owat sinun miehes / autuat owat
myös nämät sinun palwelias/jotca joca het-
ti sinun edesäs seisowat ja cuuldelewat sinun
taitoas. HERra sinun Jumalas oleon
kijtetty/joca sinun mielistynyt on/ja pannut
sinun istuimellens/HERralle sinun Juma-
lalles Cuningari. Etä sinun Jumalas raca-
sta Israeli/wahwistarens händä tjancaieki-
sest/sentähden on hän sinun asettanut heidän
Cuningarens / tekemän oikeutta ja wanhur-
scautta.

Ja hän andoi Cuningalle sata ja carikym-
mendä leiwiskätä culda / ja rionpaljon yrte-

jä ja callita kirwiä. Ja ei sencaltaista yrtejä yh-
tän enen ollut/cuin ne olit/jotca riekän Arabi-
an Drotning andoi Cuningas Salomolle.
Weit myös Hiramia ja Salomon palwel-
at culda Sphirist/ja Hebenin puista/ja callita
kirwiä. Ja Salomo andoi tehdä trapuit Hebe-
nin puista HERran huoneseen / ja Cuning-
gan huoneseen/ja candeleit ja Psaltareit wei-
saille. Ei yhtän sencaltaista puuta ennen ollut
nähty Judan maalla. Ja Cuningas Salo-
mo andoi riekän Arabian Drotningille caie-
kia mitä hän anoi ja pyysi/paidzi sitä cuin hän
Cuningalle tuonut oli. Ja hän palais omalle
maallens palwelioinens.

Alculda/joca wuodes tuotin Salomol-
le/oli cuusi sata ja cuusi seidzemetä kym-
mendä leiwiskätä. Paidzi sitä cuin cauppa-
miehet toit: Ja caieki Arabian Cuningat ja
maan Herrat weit culda ja hoptata Salo-
molle. Niistä teki Cuningas Salomo cari sa-
ta keihästä parhast cullast/niin että cuusi sata
cappaletta culda tuli jocaidzeen keihäseen. Te-
ki hän myös colme sata kilpe parhast cullast/
niin että colme sata cappalda culda tuli jo-
caidzeen kilpeen. Ja Cuningas pani ne Liba-
nonin medzahuoneseen.

ACuningas teki istuimen Elephantin
luista/ja culdais puhalla cullalla. Ja i-
stuimes oli cuusi trappua /ja cuusi cullaista a-
stinlauta istuimen edes/ja cari käsipuuta istui-
men edes molemmiin puolin istuinda / ja cari
Lejonita seisoi käsipuiden tykönä. Ja cari-
toistakymmendä Lejonita seisoi niillä cuudel-
la trapulla/molemmilla puolilla/sencaltaista
ei ole tehty yhdesäkän Cuningan waldaum-
nas.

Ja caieki Cuningan juomaastiat olit cul-
last/ja caieki astiat Libanonin medzahuones
olit puhast cullast: sillä ei hoptata mirikän
luettu Salomon aicana. Sillä Cuningan
hähdet menit merelle Hiramia palwelioit-
ten cansa/ja tulit erän joca colmandena wuo-
tena/ja toit culda/hoptata / Elephantin lui-
ta/Upinoita ja Kifincukoja.

Aniin Cuningas Salomo tuli suurem-
mari caiekiä Cuningaita maan päällä rie-
kaudest ja taidost. Ja caieki Cuningat
maan päällä himoidzit nähdi Salomon cas-
woja / ja cuulla hänen taitoans / cuin Ju-
mala hänen sydämeens andanut oli. Ja
he weit hänelle cullin lahians / cuin olit:
hoptaastioita / culdaastioita / watteita /

Arabian
Drotningi
tule Salo-
mon tygö.
3. Reg. 10:
1.
Marth. 12:
42.
Luc. 11:31.

Marth. 12:
42.

Drotning
anda Salo-
molle lahjat
culda ja yr-
tejä.

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

Salomon
cullan saa-
lis.

Keihät ja
kilwet cul-
last.

Istuimen Ele-
phantin lui-
sta.
3. Reg. 10:
18.

Juomaas-
tiat.

Salomon
tairo ja
rickaus.

harnit

Salomon woina.

Salomo hallidze 40. ajastaija/ta cuole. 3. Reg. 11: 42.

Israel co-
condu tete-
mäu Neha-
beam Cui-
ningari.
3. Reg. 12:
1.

Cansa ano
työn ja we-
ren huojen-
nusta.

Rehabeam
tofo palwe-
lioidans
neuroa.

harniscoita / yrtejä / herwoisita ja Muuleja
joca wuosi.
25 **J**waunuhewoista / ja caritoistakymmen-
dä tuhatta radzasmieistä / ja ne pandin wau-
nucapungeihin Cuningan tygö Jerusale-
26 mün. Ja hän oli caicein Cuningasten hal-
dia / hamast wirrast nijn Philisterein maa-
27 han asti / ja Egyptin maan rajan saacka. Ja
Cuningas saatti nijn paljon hopiata Jerusa-
lemijn cuin kiviäkin / ja nijn paljo Gedripui-
28 ta / cuin willificuna puitakin laros. Ja hänel-
le wietin herwoisia Egyptist / ja jocaidzist
maacunnist.

29 **M**itä enämbi Salomost sanomist on / se-
kä hänen ensimmäisist että wjmeisistäns / cad-
zone owat kirjotetut Nathan Prophetan
Uicakirjas / ja Abian Prophetias / joca on
Siloist / nijn myös Jeddin sen Naktian näys /
30 Jerobeami Nebathin poica wastoin. Ja Sa-
lomo hallidzi Jerusalemis coco Israeli / nel-
jäkymmendä ajastaija. Ja Salomo nuckui
31 Jfäns cansa / ja he hautaisit hänen Dawidin
Jfäns Caupungijn / ja Rehabeam hänen
poicans tuli Cuningari hänen siaans.

Verf. 1. Capauxilla) Cadzo 3 Reg. 10: 1.

X. Lucu.

Israel tule Sichemis cocon takemän Rehabeami
Salomon poica Cuningari / v. 1. Canssa ano työn
ja weron huojennust / waan hän wasta nuortein neuwoist /
heitä endä waiwawans / v. 5. Kymmenen sucucunda luopu-
wat hänest / ja menewdt Jerobeamin Nebathin pojan ty-
gö / v. 16. Hadoram kivitiedän / ja Rehabeam mene Jerusa-
lemijn / v. 18.

1 **J**A Rehabeam meni Sichemijn: sil-
lä caicki Israel oli tullut Siche-
2 mijn telemän händä Cuningari.
Ja cosca Jerobeam Nebathin poi-
ca / joca oli Egyptis / sen cuuli (johonga hän
oli paennut Cuningas Salomon edest) nijn
3 hän tuli Egyptist jällens. Ja he lähetit ja an-
noit hänen endzutta: Ja Jerobeam tuli cai-
4 ten Israelin cansa / ja puhui Rehabeamille /
ja sanoit: Sinun Jfäs teki meidän ikem ylön
cowari / nijn huojenna nyt sinun Jfäs cowa-
palwelus / ja se rascas ties / jonga hän lasti
5 meidän päällem / nijn me olem sinun alem-
maises. Ja hän sanoit heille: tulcat minun
tygöni jällens colmandena päiwänä: ja
Canssa meni matcaans.

6 **J**A Cuningas Rehabeam kysyi neuwo
wanhimmilda / jotca seisoi hänen J-

fäns Salomon edes / hänen eläisäns / ja sa-
noi: mitä te neuwoitte wastaman tätä Cans-
sa? Ne puhuit hänen cansans / ja sanoit: jos
7 sinä olet tälle Canssalle ystäwälinen / ja suo-
sittetelet heitä hyrwillä sanoilla / nijn he owat
aina sinulle alemmaiset. Mutta hän hyljäis
8 wanhemmitten neuwon / cuin he annoit hä-
nelle / ja piti neuwo nuorucaisten cansa / jotca
hänen cansans caswanet olit / ja seisoi hänen
9 edesäns. Ja sanoit heille: mitä te neuwoitte
wastaman tätä Canssa / joca minun cansani
puhui / ja sanoit: huojenna se ties / jonga Jfäs
lasti meidän päällem?

10 **J**A nuorucaiset / jotca olit caswanet hänen
cansans / puhui hänelle / ja sanoit: sano näin
Canssalle joca puhui cansas / ja sanoit: Jfäs
teki meidän ikem ylön rascari / huojenna sinä
11 se: Ja sano heille: minun pienin sormen pita
oleman parumbi Jfäni cupeita. Jos mi-
nun Jfän on lastenut ylön rascan ikem teidän
päällem / nijn minä wietä lifän syyhen: minun
Jfän rangais teitä ruostilla / mutta minä
Scorpioilla.

12 **C**osca Jerobeam ja caicki Canssa tulit
jällens Rehabeamin tygö colmandena
päiwänä / nijn cuin Cuningas sanonut oli /
tulcat minun tygöni colmandena päiwänä
13 jällens. Silloin Cuningas wastais heitä co-
wast / ja Cuningas Rehabeam hyljäis
wanhimmittien neuwon. Ja puhui heidän
14 cansas nuorucaisten neuwon jällen / ja sa-
noi: ongo minun Jfän teidän ikem ylön ra-
scari tehnyt / nijn minä lifän syyhen: minun J-
fän on rangainnut teitä ruostilla / mutta
15 minä Scorpioilla. Nijn ei Cuningas
cuullut Canssa: sillä se oli nijn asetettu Ju-
malalda / että HEXra tahdoi wahwista sa-
nans / cuin hän puhui Abian cautta Silost
Jerobeamille Nebathin pojalle.

16 **J**A cosca caicki Israel näki ettei Cuning-
gas cuullut heitä nijn wastais Canssa
Cuningalle / ja sanoit: mikä oja meillä syyte
on Dawidis eli perimys Jfain pojas?
cukin maajans Israel / nijn cadzo nyt
Dawid huonettas. Ja caicki Israel
17 meni heidän majoins. Ja Rehabe-
am hallidzi ainoastans Israelin lapses / jotca
asuit Judan Caupungeis. Ja Cuningas
18 Rehabeam lähetti Hadoramin joca oli

Rehabeam
wasta Cans-
sa cowast.

Abia.
3. Reg. 11:
30.

Kymme-
nen sucu-
cunda luo-
puwat Reh-
abeamist.

Hadoram
kivitiedän.
3. Reg. 12:
18.

weron päällä/mutta Israelin lapset kiwittit hänen cuoliari. Ja Cuningas Rehabeam astui nopiast hänen waumuuns pakeneman Jerusalemiin. Nijn luopui Israel Dawidin huonest tähän päiwän asti.

Verf. 15. Se oli nijn aseteu Jumalalda) Cadjo 3. Reg. 12: 15.

XI. Lucu.

Rehabeam tahto jällens sodalla ne kymmenen sucucunda/mutta HERa kieldä/v. 1. hän rakenda wahwat Caupungit maallens/v. 5. Papi ja Lewitat ja muut jotca HERa edzeit/tulewat hänen tygöns / ja wahwistawat hänen waldacundans /v. 13. hän otta monda emändätä ja siittä paljo lapsia /v. 18. racasta erinomaisest Maechar Absolomin tytärtä/ja aicoi hänen poicans Abiat Cuningari/v. 20.

Rakenda Rehabeam tuli Jerusalemiin / nijn hän cocois Judan ja Ben Jaminin huonen / sata ja kahderankymmendä tuhatta walittua sotamiestä sotiman Israeli wastan/saattarens waldacunda Rehabeamille jällens. Mutta HERan sana tuli Semajan Jumalan miehen tygö/sanoden: Puhu Rehabeamille Salomon pojalle Judan Cuningalle/ja kaikelle Israelille/cuin Judas ja Ben Jaminis owat / sanoden: Näin sano HERa: ei teidän pidä nousteman eikä sotiman teidän weljejän wastan / waan palaitcan jocainen cotians: sillä se on minulda nijn tapahnut. He olit cuuliaisest HERan sanalle / ja palaisit menemäst Jerobeami wastan.

Mutta Rehabeam asui Jerusalemiss / ja rakensi caicki Judan Caupungit wahwari. Cuin olit: Bethlehem/ Etam/ Eechoa Bethzur/ Socho/ Abdullam. Gath/ Maresa/ Siph. Adoraim/ Lachis/ Asafa. Zarega/ Alalon ja Hebron/ jotca olit caickin wahwimat Caupungit Judas ja Ben Jaminis. Ja hän teki ne wahwari / ja pani nihin Förstie/ ja elaturen wara ölyä ja wijna. Ja hän toimitti caickin caupungeihin kilwet ja keihät/ ja teki ne sangen wahwari / ja Juda ja Ben Jamin olit hänen allans.

Jä hänen tygöns tulit Papi ja Lewitat caickest Israelist/ ja caikist heidän maans rajoista. Sillä he hyljäisit caicki heidän esi Caupungins ja saamans/ ja tulit Judaan ja Jerusalemiin: sillä Jerobeam ja hänen poicans ajoit heidän pois/ ettei he olis saanet tehdä HERalle palvelusta. Mutta hän asetti Papi idzellens caikille cuukuloille/ ja Perkeleille ja wasicoille/ jotca hän tehdä andoi. Ja monda caikista Israelin sucucunniista / jotca

sydämeštans kyselit HERa Israelin Jumalata/ tulit heidän jällens Jerusalemiin/ uhraman HERalle heidän Isäns Jumalalle. Ja wahwistit Judan waldacunnan/ ja Rehabeami Salomon poica colmexi ajastajari: sillä he waelstet Dawidin ja Salomon teitä colme ajastaica.

Ja Rehabeam otti Mabelathin / Jerimothin Dawidin pojan tyttären emännärens ja Abihailin Eliabin tyttären Isain pojan. Joca hänelle synnytti nämät pojat: Zeuren/ Semarian ja Sahamin. Sutte otti hän Maechan Absolomin tyttären / joca hänelle synnytti/ Abian/ Uthain/ Sisan ja Senlomithin. Mutta Rehabeam piti Maechan Absolomin tyttären rakambana caickia muita hänen emänditans ja jalcawaimojans: sillä hänellä oli kahderantoistakymmendä emändätä/ ja cuusitoistakymmendä jalcawaimoa/ ja ne synnytit hänelle kahderancolmatkymmendä poica/ ja cuusikymmendä tytärtä. Ja rehabeam asetti Abian Maechan pojan weljeins pääri ja Förstiri/ sillä hän mielei tehdä händä Cuningari. Ja hän teki toimellifest/ ja jacoit poicans Judan ja Ben Jaminin maahan caickin wahwoin Caupungeihin/ ja hän andoi heille yldäkyllä wilja/ ja otti hänelens monda emändätä.

Verf. 4. Se on minulda tapahnut) Cadjo 3. Reg. 12: 15.

XII. Lucu.

Rehabeam ja coco Israel luopuwat HERast / v. 1. HERa anda Sisakin Egyptin Cuningan tulla ja woitta Judan Caupungit /v. 2. hän nöyryttä idzens Semajan neuwost / jongatähden HERa säästä händä/ ja anda hänelle aruin / v. 5. Sisak tule Jerusalemin eteen/otta HERan ja Cuningan huonen tawarat/ cullaisest keihät ja kilwet cuin Salomo teetti/v. 8. Rehabeam hallidje 17. ajastaica /v. 13. cuole/ ja hänen poicans Abia tule Cuningari /v. 16.

Ja cosca Rehabeamin waldacundatuettu ja wahwistettu oli/ hyljäis hän HERan Lain/ ja caicki Israel hänen cansans. Mutta wijdendenä Cuningas Rehabeamin wuotena/ meni Sisak Egyptin Cuningas Jerusalemiin (sillä he olit rickonet HERa wastan) Zuhannen ja kahden sadan waunun/ ja cuudenkymmenen tuhannen herwoismiehen cansa / ja se canssa oli lufematoim/ jotca händä seuraisit Egyptist/ Libiast/ Suchimist ja Ethiopiast. Ja hän woitti ne wahwat Caupungit Judas/ ja tuli Jerusalemiin.

Silloin tuli Semaja Propheeta Rehabeamin ja Förstein tygö Judas / jotca he

Rehabeam tahto sodalla ne kymmenen sucucunda jällens. 3. Reg. 12: 21.

Semaja,

Rehabeam wahwista Judan Caupungit.

Papi ja Lewitat paretnewat Israelist Judaan. 3. Reg. 12: 3.

Rehabeamin emännät ja lapset.

19

21

22

23

Rehabeam luopu HERast.

Sisak Egyptin Cuningas woitta Judan Caupungit.

Semaja neuwo Rehabeami parantusseen.

däns olit coonnet Sifakin tähden Jerufalemijn / ja ſanoi heille: Näitä ſano HERa: te oletta hyljännet minun / ſentähden olen minä myös hyljännyt teidän Sifakin käteen.

6 Nijn Iſraelin ylimmäiſet nöyrytti idzens Cuningan canſa / ja ſanoi: HERa on wanhurſcas. Coſca HERa näki heidän nöyryttävään idzens / tuli HERan ſana Semajan tygö / ja ſanoi: he ovat idzens nöyryttänet / ſentähden en minä heitä cadota / waan minä annan cohta heille pelasturen / nijn ettei minun wihaan ruodais Jerufalemijn päälle Sifakin cautta. **W**utta heidän pitä cuitengin hänelle alammaiseta oleman / että he tiedäiſit mikä ſe on / palwella minua / ja palwella waldacunda maan päällä.

Sifak otta parhat tawarat Jerufalemistä. 3. Reg. 14: 25.

9 Nijn Egyptin Cuningas Sifak meni Jerufalemijn / ja otti caicki HERan huonen ja Cuningan huonen tawarat pois. Ja hän otti myös ne culdakilwet / jota Salomo oli tehdä andanut. Joiden ſiaan Cuningas Rehabeam teetti waſkiſet kilwet / ja andoi wartioitten päämiehille tallella / jota Cuningan huonen owia wartioidzit. Ja nijn uſein kuin Cuningas meni HERan huoneſeen / tuli wartiat ja cannoit niitä / ja weſiſitte jällens wartioitten Camarijn. Ja että hän nöyrytti idzens / ſentähden HERan wiha käändyi hänestä pois / nijn ettei ſe peräti cadotettu: ſillä vielä jotain hywä löyettiin Judas.

Rehabeam hallidze 17. ajastaica. 3. Reg. 14: 21.

13 **W**in Cuningas Rehabeam wahwiſtetuin Jerufalemis / ja hallidzi / ja Rehabeam oli yhden ajastaicainen wiſdettäkymmendä tuldians Cuningari / ja hallidzi Jerufalemis ſeidzementoiſtakymmendä ajastaica / ſinä Caupungis / jonga HERa caikſiſta Iſraelin ſucucunnista walinnut oli / aſettarens ſiſhen nimens. Hänen äitins oli Naema Ammoniteri. Ja hän teki pahoin / ettei hän walmiſtanut ſydändäns HERa edzimän.

15 Rehabeamin tegot / enſimäiſet ja wiſmeiſet ovat kirjoitetut Semajan Prophetan ja Jodon Näkiän puheis / joſa hän kirjoitti ſucucunnat. Nijn myös Rehabeamin ja Jerobeamin ſodat / coco elinaicanans. Ja Rehabeam nuclut Iſäins canſa / ja haudat-

tin Dawidin Caupungijn / ja hänen poicans Abia tuli Cuningari hänen ſaans.

Verf. 8. Että hetiedäiſit) Ota wiſuſt waari / mingätähden Jumala anda tulla wiſhollisſten waewaman ja hallidzeman maata. v. 12. Jotain hywä löyettiin Judas) ſe on / ſillä oli vielä muutamit hywät ja Jumalata peltäwäiſet Iſmiſet / jota pidit oikian uſcon.

XIII. LUCU.

WAbia hallidze colme ajastaica / v. 1. coco 400000 mieſtä Jerobeami waſtan / olla on 800000. v. 3. ſeima yhden tulle Jerobeamin wäke / että he luowuit HERaſta ja palwelit waletuita waſcoita / cz. kieldä heitä ſotmaſt waſtans / v. 4. huuta HERa wäkinens / jota autta hettä että he woittawat ja hywät Iſraeliſt 500000. mieſtä / v. 14. ottawat heildä muutamita Caupungeita / v. 19. hänellä on monda emändät ja laſta / cuole ja hänen poicans Aſſa tule Cuningari / v. 21.

WAbderandenatoiſtakymmendä Cuningas Jerobeamin ruoteina tuli Abia Judan Cuningari. Ja hallidzi colme ajastaica Jerufalemis (hänen äitins oizuttiin Michajari / jota oli Brielin tytär Gibeast) Ja ſotannouſi Abian ja Jerobeamin wälillä. Ja Abia walmiſti ſotaan neljän ſadan tuhannen / nuorten / wälewäin ja jaloin ſotamieſten canſa. Ja Jerobeam walmiſti ſotaan heitä waſtan / cahderan ſadan tuhannen nuoren ja urhollisſen ſotamiehen canſa.

Abia tule Cuningari. A. M. 2988. hallidze colme ajastaica. 3. Reg. 15: 2.

Abia ſotti Jerobeamin canſa.

WAbia walmiſti idzens Semaraimin ruorelle / jota oli Ephraimin ruorella / ja ſanoi: cuulcat minua / Jerobeam ja coco Iſrael: Ettäkö te tiedä HERa Iſraelin Jumalata andaneri Dawidille Cuningan waldacunda Iſraeliſt jancakikſiſt / hänelle ja hänen pojillens ſuolan liſtolla. **W**utta Jerobeam Nebathin poica / Salomon Dawidin pojan palwelia noſti capinan herrans waſtan. Ja hänen tygöns cocondui paljo ſoutilaita miehiä / ja Belialin lapſia / ja wahwiſti idzens Rehabeami Salomon poica waſtan: ſillä Rehabeam oli nuori ja pehmiä ſydämeſt / nijn ettei hän woinut warjella idzens häneldä.

Abia neuwo Jerobeamin canſa.

3. Reg. 11: 26.

Wutta te ajattelet aſettaren teitän HERan waldacunda waſtan / jota on Dawidin pojilla / että teitä on. ſuuri ſouco ja pidät cullaiſit waſcoit / jota Jerobeam teille jumaliſi tehnyt on. Ettäkö te ole ajanet Aaronin poikia HERan Pappaja ja Lewitaita pois / ja olette idze teillen tehnet pappaja nijn kuin Caſſat maacunnas? **S**e kuin tule käſiäns täyttämän ruorella calpeilla / ja ſeidzemellä oinalla / ſe tule papiri / ei Jumalalle.

3. Reg. 12: 31.

10 Mutta HERRa meidän Jumalam on meidän cansam/ jota en me hyljä / ja Papi jotca HERRa palwelewat / Aaronin pojat ja Levitat heidän ascareisans. Ja syhyttäwät HERRalle polttouhrin joca amuna ja ehkona/ niin myös hywän suidzuttuxen / ja walmistawat leipä puhjalle pöydälle/ ja cul-
 11 latun kyntiläljalan lampuinens / niin että ne joca ehto syhytetän: sillä me pidämme meidän HERRam Jumalam wartiata / mutta te oletta hänen hyljännet. Cadzo/ meidän cansam on Jumala esipaäsa/ ja hänen Pappins ja Basunans soittajat soittaman/ niin että pitä soittettaman teitä vastaan. Te Israelin lapset alkät sotico HERRa vastaan teidän Isain Jumalata: sillä ei se teille menesty.
 12 Ja Jerobeam asetti wähytyren tulla-
 13 Xrens taca heidän päällens/ niin että ne olisit Judan edes heidän tacanans. Cosca Judan lapset käänsit idzens ymbärins/ cadzo/ niin oli sota sekä edes että tacana. Niin he huusit HERRan tygö ja Papi soittit Basunalla. Ja joca mies huusi Judas. Ja cosca joca mies niin Judas huusi/ löi Jumala Jerobeami ja coco Israeli Abian ja Judan edes. Ja Israelin lapset pakent Judan edellä/ ja Jumala andoi heitä heidän käsins.
 14 Niin että Abia tappoi wäkinens pahon heitä/ ja Israelist langesi lyötynä wissi sata tuhatta nuorta sotamiestä. Ja niin Israelin lapset nöyrytettin siihen aican/ ja Judan lapset lohduutettin: sillä he turwaisit HERRaan heidän Isains Jumalaan. Ja Abia ajoi Jerobeami taca / ja woitti hänelä Caupungeita: BethElin kylinens / Jesaman kylinens ja Ephronin kylinens. Niin ettei Jerobeam enämbi tullut woimaans niincawwan cuin Abia eli/ ja HERRa rangais händä niin että hän cuoli.
 15 Cosca Abia wahwistui/ otti hän neljatoista kymmendä emändätä/ ja siitti cari colmattakymmendä poica/ ja cuusitoista kymmendä tytärtä. Mitä enämbi Abiast sanomist ott/ ja hänen teistans ja tegoistans / se on kirjoitettu Iddon Prophetan Historiasa. Ja Abia nukkui Isains cansa/ ja he hautaisit hänen Dawidin Caupungijn/ ja Assa hänen poicans tuli Cuningari hänen staans. Sijhen aican oli maa lewos kymmenen ajastaica.

Verf. 2. Michajari joca oli Drielin tytär) Tämä cudzutay myös Maachari Absolomin tyttäreni/ Sup. c. 11: 20. ja 3. Reg. 15: 2. Suolan listolla se on sencaltainen listto/ joca ei enä rikota/ cuin suola määräne. Cadzo Levit. 2. 14: Num. 18: 19. v. 13. Jerobeam asetti wähytyren) Cadzo / ettei wähytyren/ Canssan palwous/ woima eli toimi aucta sodas/ cosca Jumala rangaisit tahto. v. 16. Ja Jumala andoi heitä) Tämän woiton andoi Jumala Abialle/ ei wahwistayens hänen syndiäns ja erhestäns Jumalan palweluxes/ waan että hän sitä/ cuin oitia heisä oli/ warjelis: sillä Abia ja Judan waldacunda oli wielä joratin parembi cuin Jerobeam ja Israelin waldacunda/ ja ei niin peräti langennut Epäjumalan palweluxeen/ cuin he.

XIV. Lucu.

Assa hallidze hywin / häwitteä epäjumalan palweluxen/ ja asetta oikian Jumalan palweluxen/ v. 1. hänelä on caurwan lepo/ ja rakenda wahwat Caupungit maalsens/ v. 6. hänen sotajoucosans on 50000 miestä/ v. 8. händä wastan tule Serah Ethiopialainen 100000. miehen cansa/ etc. v. 9. Assa auxihuuta HERRa/ v. 11. lyö ja hajotta heidän/ saq myös jalon saalin/ v. 12.

Assalla teki sitä cuin oikein oli ja hywin kelwollinen HERRan hänen Jumalans edes. Ja otti wieras Altarit pois / ja korkeuret/ ja riekoi padjat/ ja maahan hactais medzistöt. Ja hän andoi sanotta Judas / että he edzeisit HERRa heidän Isains Jumalata/ ja tekesit Lain ja käsryn jälken. Ja hän otti pois korkeuret ja epäjumalat caikista Judan Caupungeista: sillä waldacunda oli lewos hänen allans. Ja hän rakensi wahwat Caupungit Judas/ sillä maa oli lewos: ja ei ollut sota händä wastan niinä vuosina: sillä HERRa andoi hänelle lewon.
 Ja hän sanoi Judalle: rakendacam nämät Caupungit ja tehkäm muurit niiden ymbärins/ ja tornit/ ja portit/ ja salwat/ niincawwan cuin maa on meidän edesäm: sillä me olem edzinet HERRa meidän Jumalata/ ja hän on andanut meille lewon joca tahwolda. Niin he rakensit/ ja se menestyi. Ja Assalla oli suuri joucko/ jotca cannoit kilpejä ja keihäitä: Judasta colme sata tuhatta/ ja Ben Jaminiest cari sata ja cahderankymmen-
 8 da tuhatta/ cuin kilpejä cannoit ja joudzia jännitit. Ja nämät olit caieci wahwat Sagarit.
 Ja Serah Ethiopiast meni heitä wastaan sangen jalon sotawäen cansa tuhannen kerta tuhannen ja colmen sadan wainun cansa/ ja tuli Maresan asti. Ja Assa meni händä wastan. Ja he hangidzie heitäns sotiman Zephatan laros Maresan tykänä. Ja Assa huusi HERRan hänen Jumalans tygö/ ja sanoi: HERRa/ et sinä wälä pidä/ auttaisas monen cautta/ taieca cusa ei yhtäfän woima ole!

Abia rukoile HERRa ja saa woiton.

Abian emännät ja lapset.

3. Reg. 15: 7.

Assa asetta jälkensä oikian Jumalan palweluxen. 3. Reg. 15: 11.

Assa on lewos/ ja rakenda wahvoja Caupungeita.

Ethiopiaiset tulewat Assa vastaan.

Assa rukoile HERRa/ ja woittaa heidän.

Mutameitä HERRA meidän Jumalam: sillä me turwamme meitä sinuun/ ja olem tullet sinun nimees tätä suurta joukkoa wastoin/ HERRA meidän Jumalam/ ei kengän woi mitän sinua wastan.

12 Ja HERRA waiwais Ethiopialaisia Assan ja Judan edes / niin että he pakent.
13 Ja Assa ja hänen wäkens cuin olit hänen cansans ajoit heitä Gerarijn taca. Ja Ethiopialaiset langeisit/ niin ettei yhtän heistä elä wäri jäänyt/ mutta he tapettiin HERRAN ja hänen sotawäkens edes. Ja he weit siellä paljon saalista. Ja hän loi caieki Caupungit Gerarin ympärillä maahan : sillä HERRAN pelco tuli heidän päällens. Ja he ryöstit caieki Caupungit : sillä niissä oli paljon saalista. Ja he löit narwetot maahan/ ja weit plön paljo lambaita ja Cameleja/ ja tul itjällens Jerusalemijn.

Deef. 6. Wahwat Caupungit) Se on luwallinen rateta ja piteä linnoja/ mutta ei luotta nihiin: sillä ei Jumala sitä tärsi/ waan rangaise sen/ niin nähdän Ier. 48: 7. Nahum. 3: 12.

XV. Lucu.

HERRA anda neuwoa Assat jumalifuteen/ ja lupa oli. Ja hänen cansans/ v. 1. ilmoitta tulewan ajan/ jona ei oittata jumalan palwelust eli Pappia ole Israelis/ v. 3. Assa heittä caieki cauhisturet pois maasta/ v. 8. Israel näte Jumalan olewan Assan cansa/ ja monda tule hänen tygöns/ v. 9. Assa udisti sijon että he HERRA caieki sybdämestans/ v. 12. häwittä Miplezethin epäjumalan palweluxen/ jonga hänen äitins oli asettanut/ v. 16.

1 **A** HERRAN Hengi tuli Assarian
2 **S** Obedin pojan päälle. Hän meni Assat wastan / ja sanoi hänelle: Cuulcat minua Assa/ ja coco Juda ja Ben Jamin/ HERRA on teidän cansan/ että te oletta hänen cansans/ ja cosca te edzitte händä/ anda hän idzens teildä löyttä/ mutta jos te hyljätte hänen/ niin hän hyljää myös teidän. Monda päivä on Israelis/ ettei yhtän oiketa Jumalata ole/ eikä yhtän Pappia/ joca opetta/ eli yhtän Lakia. Ja cosca he käändäwät idzens heidän tustifans HERRAN Israelin Jumalan tygö/ ja edzivät händä/ niin hän löytän heildä.
3
4
5 Silloin ei ole hywä niiden joca käywät si-

sälle ja ulos : sillä suuri meteli tule caiekin maan asurwaisten päälle. Ja xri Caussa muserta toisen / ja xri Caupungi toisen: sillä Jumala hämmästyttä heitä caiekinaisilla ahdisturilla. Mutta te wahwistacat teitän / ja älkät hewittäkö käsiän: sillä teidän työllän on hänen palckans.

6 **E** Sca Assa cuuli nämät Obedin Prophetan sanat ja Prophetian/ wahwistui hän ja otti cauhisturet pois caieki Juda ja Ben Jaminin maalda/ ja Caupungeist/ joca hän oli woittanut Ephraimin wuorel da/ ja udisti HERRAN Altarin/ joca HERRAN Esihuonen edes oli. Ja cocois cacken Judan ja Ben Jaminin/ ja ne muucalaiset heidän tygöns Ephraimist/ Manassest ja Si meonist: sillä hänen tygöns tuli monda Israelist/ cosca he näit HERRAN hänen Jumalans olewan hänen cansans. Ja he tulit Jerusalemijn cocoon colmandena Guucautena Assan waldacunnan wijdendena/ toistakymmendena wuonna. Ja uhraist sinä päivänä HERRALLE siitä saalist cuin he cotians tuonet olit/ seidzemen sata härkä ja seidzemen tuhatta lammasta.

7
8
9
10
11
12 Ja he teit löyton että heidän piti edzimän HERRA heidän Isäns Jumalata caieki sydämestans ja caieki sielustans. Ja cucaikändans ei tahdonut edzia HERRA Israelin. Jumalata/ hänen piti cuoleman/ pienen ja suuren/ miehen ja waimon. Ja he wannoit HERRALLE corkialla änellä/ huudolla/ trometeilla ja Basunoilla. Ja coco Juda iloidzi siitä walasta: sillä he olit wannonet caieki sydämestans / ja edzeit händä caieki tahdostans. Ja hän löytti heildä/ ja HERRA andoi heille rauhan joca paigas heidän ympäristöllans.

13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

7 I. Cor. 15: 58.

8 Assa tottele händä.

12 Assa udisti sijon HERRAN cansa: A.M. 3005.

16 Assa häwittä Miplezethin. 3. Reg. 15: 13

Assa neuwo Assat jumalifuteen.

Propheta/ ettei yhtän oittat Jumalan palwelust ole Israelis.

19 ta/culda ja astioita. Ja ei ollut yhtän sota haman wittenneliättäkymmenden Assan waldacunnan ajastaitaan asti.

Verf. 3. Monda päivä) Tästä näky että oltia oppi eli oltia Jumalan seuracunda ei ole sidottu määrätyn paikan/ eitä seuracundaan eli Personaan/ waan ne jolla oltia Jumalan palvelus on taitawat jällens sen cadotta heidän tittämättömöns ja muiden syndeins tähden. v. 12. Caitesta sydämeistäns) Cad. 30 Deut. 4: 29. cap. 6: 5. v. 16. Niplezechin) Cad. 30 Reg. 15: 13. v. 19. Wittenneliättäkymmenden Assan waldacunnan ajastaitaan asti) se on/ sitteduin Judan waldacunda eroitetin Israelist/ joca oli 15. ajastaita sitteduin Assa tuli waldacundaan.

XVI. Lucu.

Baesa tuli Judat wastan/ rakenda Ramana/ v. 1. Assa palke Benhadadin sotiman Israelin wastan/ v. 2. Hanan nuhtele Assat/ että hän luotta Benhadadin/ ja ei HERan päälle/ v. 7. Assa wihastu jاپانه hänen fangiteen/ v. 10. Assa tuli saeraxi/ edzi kākäreit ja ei HERa/ hän cuole/ cosca hän 41. ajastaita hallinnut oli/ v. 12.

Budendena neljättäkymmendena Assan waldacunnan wuotena/ meni Baesa Israelin Cuningas Judat wastan/ ja rakensi Ramana/ estätens Assan Judan Cuningan sisälle ja ulos käymist. Waan Assa otti HERan huonen ja Cuningan huonen tawaroista/ hopiata ja culda/ ja lähetti Benhadadille Syrian Cuningalle/ joca asui Damasceus/ ja kästi sanotta hänelle: Sinun ja minun waihellani on lütto/ minun ja sinun Isäns waihella/ sentähden lähetin minä sinulle hopiata ja culda/ että Baesan Israelin Cuningan lüton särkisi/ että hän menis pois minun tyköni.

4 Benhadad oli cuuliaminen Cuningas Assalle/ ja lähetti sotanspäämiehet Israelin Caupungeita wastan/ he löit Eionin/ Damin ja Abelmaitinin/ ja caiki Nephthalin wäcaupungit. Cosca Baesa sen cuulilackais hän rakendamast Ramat/ ja jätti työns. Waan Cuningas Assa otti työns coco Judan/ ja he otit kiwet ja hirret Ramast/ joista Baesa rakensi. Ja hän rakensi niistä Geban ja Mizpan.

7 Sijhen aican tuli Hanani Näkiä Assan Judan Cuningan tygö/ ja sanoi hänelle: että turwaisit Syrian Cuningaan/ ja et turwannut HERaan sinun Jumalaas/ sentähden on Syrian Cuningan wäki pääsnyt pois sinun käsistäs. Eikö Ethio- pialaiset ja Libialaiset ollet suuri

joucko monen waunuin ja he woismiesten cansa? cuitengin andoi HERa heidän sinun käsiss/ coscas häneen turwaisit. Sillä HERan silmät cadzelewat caiki maat/ wahwistarens niistä/ jotta pösywät hänen tyköns caikest sydämeistäns. Sinä olet tyhmästi tehnyt/ sentähden sinun pitä tästedeskin sotia saaman. Nijn Assa wihastui Näkiän päälle/ ja heitti hänen fangeuteen: sillä hän napisi tästä cappalesta händä wastan. Ja Assa ahdisti muutamita Ganssasta sijhen aican.

Mutta Assan työt selä ensimmäiset että wittenset/ cadzo/ ne owat kirjoitetut Judan ja Israelin Cuningasten kirjias. Ja Assa tuli kipiäri jalgoista/ yhderändenä neljättäkymmendä waldacundans wuotena/ ja hänen tautens cowan enäni/ ja ei hän cuitengan edzinyt HERa hänen taudisans/ waan kākäreitä. Nijn Assa nuckui Isäns cansa/ ja cuoli ensimmäisnä wüdetäkymmendä waldacundans wuotena. Ja hän haudattiin hänen hautaans/ jonga hän oli andanut caerwa hänellens Dawidin Caupungis. Ja he panit hänen leposiaans/ joca täytettiin jalolla suidzuturella/ ja caikinaisilla calleilla yrteillä/ walmistetut Apote- karein tarwalla/ ja poltit sängen suuren poldon.

Verf. 1. Budendena neljättäkymmendä Assan waldacunnan wuonna) se on/ sitteduin Assan/ se on/ Judan waldacunda eroitetin Israelin waldacunnast/ sitteduin se edellises lugus selitettiin) joca oli 16. ajastaita sitteduin Assa tuli sijhen waldacundaan Cuningari: sillä Rehabeam hallidyi 17. ajastaita/ Abia 3. cosca sjs Assan hallitus wuostit tygö pannaan 16. tule 36. Nuutoin cosca Assa hallidyi 36. ajastaita/ oli Baesa aica cuollut: sillä hän tuli hallitswircaan 3. wuotena/ sitteduin Assa tuli Cuningari/ ja ei hallinnut eädä cuin 24. ajastaita/ cuin nähän 3. Reg. 15: 33. v. 2. Waan Assa otti HERan huonen tawaroist) Cuninga se telpa HERalle/ että jumalisset Cuningat edzivät apua jumalattomilda/ eli ostawat heidän ystäwöns/ nähän Hananis Prophetan saenasti/ v. 7. josta myös luetan Ela. 30. ja 31.

XVII. Lucu.

Dofaphat tuli woimalliset Cuningari Israelin wastan/ v. 1. waelda Dawidin hänen Isäns teisä/ sinatan ja corgoretan HERalda/ v. 3. anda opetta HERan lain caikis Caupungeisans/ v. 7. Phlisterit/ Arabit ja muut maacunnat pelkätwät händä ja tuowat hänelle lahjoja/ v. 10. hänen sotawäkens on 1160000. miestä Judast ja BenJaminist/ v. 14.

Baesa tu e Assat wastan. 3. Reg. 15. 17. Assa lähetä Benhadadilla a puu ano- man.

Hanan Propheta nuhtele händä sentähden.

Sup. 24: 11.

Hananin paman fangeuteen.

Assa sairasta/ edzi kākäreit ja ei HERan.

Assa hallidyi 36. ajastaita.

ANNO
Ante Chr.
940.
Jofaphat
tule Cuningari.
A. M. 3031.
3. Reg. 22:
41.

1 **J** Jofaphat hänen poicans tuli Cuningari hänen saans/ ja hän tuli wäkewäri Israeli wastan. 2 Ja hän asetti sotawäen caickin Judan wahwoin Caupungeihin ja pani wir- camiehiä Judan maalle ja Ephraimin Caupungin/ jotta hänen Isäns Aissa oli woittanut. 3 Ja HERRa oli Jofaphatin cansa: sillä hän waelsi endisillä hänen Isäns Dawidin teillä/ ja ei edzinyt Baalia. Waan Isäns Jumalata / ja waelsi hänen kästysians/ ja ei Israelin töiden jälken. 4 Sentshden kynnitti HERRa hänen waldacundans ja caicki Juda annoit Jofaphatille lahjoja / ja hänellä oli riekautta ja cunniata yldäköllä. 5 Ja cunin hänen sydamens tuli rohkiari HERRan töisä/ otti hän corkeuret ja medzistöt Judasta pois.

7 **J** A colmandena hänen waldacundans Nuonna/ lähetti hän hänen Förstins Benhailin/ Obadian/ Sacharian/ Nethaneelin ja Michajan opettaman Judan Caupungeisa. 8 Ja Lewitat heidän cansans/ Semajan/ Nethanian/ Sebadian/ Asaelin/ Semiramothin/ Jonathanin/ Adonian/ Zobian ja ZobAdonian / ja heidän cansans Pappeja/ Elisaman ja Joramia. 9 Ja he opetit Judaas / ja pidit HERRan Lakikirjan myötäns/ ja waelsit caicki Judan Caupungit/ ja opetit Canssa.

10 **J** Ja HERRan pelco tuli caickein waldacundain päälle/ nijsä maacunnis cunin olit Judan ymbäristöllä/ niyn ettei he sotinet Jofaphatia wastan. 11 Ja Philisterit toit Jofaphatille lahjoja/ isoin calum hopyata/ ja Arabit toit seidzemen tuhatta ja seidzemen sata oinasta/ ja seidzemen tuhatta ja seidzemen sata caurista. 12 Niyn castwot Jofaphat ja tuli aina suuremmari / ja hän rakensi Judaas linnoja ja jywäcaupungeita. 13 Ja hänellä oli paljo wara Judan Caupungeis/ ja sota- miehiä ja wäkewätä Canssa Jerusalemis.

14 **J** Ja tämä on järjestyshä heidän Isäns huonen waihella/ jotta Judaas tuhannen päämiehet olit: Se päämies Adna/ ja hänen cansans oli colme sata tuhatta wäkewätä miestä. 15 Lähin händä oli se päämies Jo-

hanan / ja hänen cansans oli cari sata ja cahderankymmeniä tuhatta. Händä likin A- 16 masia Sichrin poica HERRan hywä tahdollinen/ ja hänen cansans cari sata tuhatta wahwa sotamiestä. 17 Ben Jaminin lapsist oli Eliada wäkewä sotamies/ ja hänen cansans oli cari sata tuhatta/ jotta olit hangittuna joudzeilla ja kilweillä. 18 Händä likin oli Jofabad ja hänen cansans oli sata ja cahderankymmeniä tuhatta hangittua sotamiestä. 19 Nämät caicki otit Cuningasta waarin/ ilman nijsä jotta Cuningas oli asettanut wahwoin Caupungeihin coco Judaas.

Deef. (2. Suuremmari) Jofaphatis / Dawdis / Histias ja muisa/ on Cuningaille ja Försteille curwa/ jotta tahtomat peljätä Jumalata ja hänen kästysians waelda/ cuninga HERRa heitä siuna ja co rgo tta.

XVIII. LUCU.

A Hab teke liiton Jofaphatin cansa/ v. 1. mene hänen cansans Syrialaisia wastan Ramothijn. v. 3. hänen Prophectans ennustawat hänelle hywä/ v. 4. Michas sitä wastan paha/ v. 18. he menewät mateaan/ v. 28. Ahab ammuran ja cuole sodas/ v. 33.

1 **J** Jofaphatilla oli suuri riekauts ja cunniata/ ja hän teki nuofeutta 2 Ahabin cansa. Ja cahden wuoden peräst sen jälken/ meni hän Ahabin tygö Samariaan. 3 Ja Ahab andoi teurastetta hänelle/ ja hänen waellens / cunin oli hänen cansans / monda lammasta ja härkä/ ja hän sai hänen menemän Ramothijn joca on Gileadis. 4 Ja Ahab Israelin Cuningas sanoi Jofaphatille Judan Cuningalle: mene minun cansani Gileadin Ramothijn. 5 Hän sanoi hänelle: minä olen niyncuin sinä/ ja minun Canssan niyncuin sinun Canssas/ me tahdomme sinun cansas sotaan.

6 **M**utta Jofaphat sanoi Israelin Cuningalle: kysiles tänäpän HERRan sana. 7 Ja Israelin Cuningas cocois Prophectaineljä sata miestä / ja sanoi heille: menemengö me sotiman Gileadin Ramothijn eli ei? He sanoit: mene / Jumala anda heidän Cuningan käteen. 8 Silloin sanoi Jofaphat: eiköst täsä ole jocu HERRan Prophecta/ kysyähem hänelä? 9 Israelin Cuningas sanoi Jofaphatille: täsä on wiclä nri mies jonga cautta taittaisim kyseldä HERRa/ waan minä olen wihainen hänen pääl-

Jofaphat anda opetta HERRan Lain. A.M. 3033.

Philisterit ja Arabit tuomat hänelle lahjoja

Jofaphatin sotawäki 1160000. miestä.

Jofaphat ohdisti id. jens Ahabin cansa. 3. Reg. 22:2

Ahab käste Jofaphatin mennä cansans Syrialaisia wastan.

Ahabin Prophectat ennu tawat hänelle hywä.

Ahab lähet-
tä Michan
HERan
Prophetan
perän.

lens : sillä ei hän ennusta minulle mitän hy-
wä/mutta aina paha/se on Micha Jemlan
poica. Josaphat sanoi : alkön Cuningas
nijn puhues.

8 **J**u Israelin Cuningas cudzui yhden Ca-
9 amaripalwelioistans / ja sanoi : nouda
nopiast Micha Jemlan poica. Ja Israelin
Cuningas / ja Josaphat Judan Cuningas
istuit cumbikin istuimellans puettettuna
waatteisijn Samarian portin lakeudella / ja
caieki Prophetat ennustit heidän edesäns.

10 **J**a Zidechia Enaenan poica teki idzellens
rautasarwen / ja sanoi : näin sano HERa:
tällä sinun pitä sysämän Syrialaisia / sihen-
11 asti ettäs heidän härvität. Ja caieki Pro-
phetat ennustit njn / ja sanoit : mene sinne /
se menesty sinulle / HERa anda heidän Cu-
ningan kateen.

12 **J**u sanansaattaja / joca oli mennyt cud-
Zuman Michat / puhui hänen cansans /
ja sanoi : cadzo / Prophetain puhe on yrimie-
lifest hywä Cuningan edes / annas sinun sa-
nas olla myös njncuin heidängin / ja puhu
13 hywä. Ja Micha sanoi : njn totta kuin
HERa elä / minä puhun mitä minun Juma-
14 lan sano. Ja cosca hän tuli Cuningan ty-
gö/sanoi Cuningas hänelle : Micha / me-
nemengö me sotiman Gileadin Ramo-
thia wastan eli ei ? Hän sanoi : mengät / se
menesty teille / he annetan teidän käsijn.

15 **N**jn Cuningas sanoi hänelle : cuinga usein
minä wannotan sinua / ettet sinä sano minul-
le muuta kuin totuden HERan nimeen.

16 **N**jn hän sanoi : minä näin caieki Israe-
literit hajotettuna ruorella / njncuin lam-
bat joilla ei yhtän paimenda ole. Ja HER-
ra sanoi : eikö näillä ole yhtän Herra ? men-
gän cukin cotians rauhas. Njn sanoi Is-
raelin Cuningas Josaphatille : engö minä
sanonut sinulle / ettei hän minulle ennusta hy-
wä / waan paha.

17 **J**a hän sanoi : sentähden cuulcat HER-
ran sana / minä näin HERan istuwan hä-
nen istuimellans / ja caieki tairwan sotarwäki
18 oikiällä ja wasemalla puolella. Ja HER-
ra sanoi : cuca saatta Ahabin Israelin Cu-
ningan menemän ylös / ja langeman Gilea-
din Ramothis. Ja cosca yri sanoi njn / ja
toinen näin. Njn tuli yri hengi HER-
19 ran eteen / ja sanoi : minä saatan hänen sij-
hen. Ja HERa sanoi hänelle : millä? Hän
20 sanoi : minä menen ja olen wäärä hengi caie-

21 **J**u tein Prophetain suusa. Ja hän sanoi : sinä
saatat ja täytät sen / mene ja tee njn. Cadzo /
HERa on andanut wäärän hengen sinun
Prophetias suuhun / ja HERa on puhunut
paha sinua wastan.

22 **S**illoin Zidechia Enaenan poica käwi e-
23 des / ja loi Michat postelle / ja sanoi : cun-
ga tien cautta HERan hengi on mennyt
minun tyköäni pois / että hän puhu sinun
cauttas? Micha sanoi : cadzo / sinä näet sen /
24 coscas menet alas / sihen sisälliseen Sama-
rijn lymyttämän sinuas. Njn sanoi Israe-
25 lin Cuningas : ottacat Micha ja andacat
hänen olla Ammonin Caupungin soudin ty-
könä / ja Joaren Cuningan pojan tykönä.
Ja sanocat : njn sano Cuningas / pangat tä-
26 mä fangeuteen / ja ruocicat händä ahdisturen
leiwällä ja wedellä / sihenasti että minä tulen
jällens rauhas. Micha sanoi : jos sinä pa-
27 lajat rauhas / njn ei ole HERa puhunut
minun cauttani. Ja hän sanoi : cuulcat
caieki Canssa.

28 **J**u meni Israelin Cuningas ja Josa-
29 phat Judan Cuningas Gileadin Ra-
mothia wastan. Ja Israelin Cuningas
sanoi Josaphatille : minä muutan waatteni ja
tulen sotaan / mutta pida sinä omat waattes :
ja Israelin Cuningas muutti waattens / ja
he menit sotaan. Ja Syrian Cuningas kä-
30 ssti hänen ylimmäiselle herwoismiehellens / ja
sanoi : ei teidän pida sotiman piendä eli suur-
ta wastan / waan aimoastans Israelin Cu-
ningasta wastan.

31 **C**osca ylimmäiset herwoismiehet näit Jo-
saphatin / ajattelit he / se on Israelin Cuningas / ja he menit caieki alda ymbärins sotiman
händä wastan. Ja Josaphat huusi / ja
HERa autti händä / ja Jumala käänsi hei-
32 dän pois hänestä. Sillä cosca ylimmäiset he-
woismiehet näit / ettei hän ollut Israelin
Cuningas / käänsit he idzens pois hänestä.
Njn yri mies jännitti joudzens yrifertaisu-
33 des / ja ambuis Israelin Cuningast panzarin
ja miecan candimen wälille. Njn hän sa-
noi waumuns ajajalle : käännä kates ja wie-
minua ulos sotarwäestä : sillä minä olen haa-
34 rois. Ja sota tuli suurexi sinä päiwänä /
ja Israelin Cuningas astui waumuns Sy-
rialaisia wastan / ehtosen asti / ja cuoli Au-
ringon lasseis.

Micha en-
nusta hä-
nelle paha.

Michan
Näty.

Zidechia
Ahabin Pro-
pheta löyd
Michat.

Ahab ja Jo-
saphat me-
newät so-
taan.

Ahabit am-
mutan ja
cuole.

Verf. 12. Prophetain puhe on yrimielisest hyvä) Ite-
cum v. 21. Wäärä hengi caicein Prophetain suusa) Tä-
sä näty/ ettei niillä aina ole totuus ja oikeus joita paho on/ ja
yrimielisest ohtä pitävät/ waan että he myös taitawat wä-
tiin mennä/ ja yrimielisellä taita olla totuus. Senteähden pitä-
toimen coetustwi olemän / josta totuus tutan/ kuin pahous
ja yrimielisyys / nimitetään / Jumalan sana ja hywä tieto ja
codifus. Mitä sitä vastaan on/ se on walhe/ waicka euuga
monda sen puolda pitävät. Senteähden sano Jumala/ Exod.
23: 2. E sinun pidä seuraman joukkoa pahuteen. Huc per-
tinet Hist. de Paphnutio in Conc. Nicano. Mitä täsä enä
on waarti ottamist/ cadzo 3. Reg. 22. josa tämä historia tii-
joitetaan.

XIX. Luku.

Josaphat tule cotia rauhas/ ja nuhdellän Jehuda/
Jetta hän autti jumalatoinda Cuningast/ v. 1. wael-
da ymbärins/ asetta Duomarit maalle/ ja neuwo heitä
pitämän oikeutta woimas/ v. 4. säätä Lewitaja Papiit
HERran duomioon Jerusalemiss/ ja neuwo heitä/ v.
8. saatta hengelliset ja mailmaliset oikeudet hywän me-
noon/ v. 11.

Mutta Josaphat Judan Cuning-
gas palais cotia rauhas Je-
rusalemijn. Ja Jehu Na-
kia Hananin poica meni händä
vastan/ ja sanoi : Cuningas Josaphat/
pitäkö sinun nijn auttaman sitä jumalatoin-
da/ ja racastaman sitä joca HERra wiha/
ja sentähden on HERran wiha sinun pääl-
läs. Nijn on cuitengin jotain hywä löhy-
ty sinun tyköns/ ettäs olet härwittänyt med-
zistöt maalda/ ja olet aicoinut sydämestäs
Jumalata edziä.

Jin Josaphat jäi Jerusalemijn. Ja
hän palais ja meni ulos Ganssan
seas/ BerSebast haman Ephraimin wuo-
relle/ ja palautti heidän jälleens heidän J-
säins Jumalan tygö. Ja hän asetti Duo-
marit maalle/ caiceijn Judan wahwoin
Caupungeihin/ muutamita euhungin Cau-
pungijn. Ja hän sanoi Duomareille:
cadzocat mitä te teettä/ sillä et-
te pidä duomiota ihmisten/ mut-
ta HERran edes. Ja hän on
teidän cansan duomios. Sen-
tähden andacat HERran pel-
gon olla teidän tykönan/ ja car-
tacat teitan ja tehkät se : sillä
HERran meidän Jumalam ty-
könä ei ole yhtän wäärnyttä/ ei
myös hän cadzo muoto eifä ota
lahjoja.

Ja Josaphat asetti Jerusalemijn Lewi-
taista ja Papeista/ ja Israelin ylimmäisistä
Jisstä HERran duomion ja astain päälle/

ja he palaisit Jerusalemijn. Ja lästi heitä/ 9
sanoden: tehkät näin HERran pelgos u-
scollisest ja wagalla sydämellä. Caicis a- 10
stois jotta tulewat teidän eteen teidän wel-
jildän/ jotta heidän Caupungeisans asu-
wat/ weren ja weren wälillä/ lain ja käskyn
wälillä/ säätyn ja oikeuten wälillä pitä
teidän neuwoman heitä/ ettei he syndiä te-
tis HERra vastaan/ ja saattais wiha tei-
dän ja teidän weljein päälle/ tehkät siis caic-
ki näin/ nijn et te syndiä tee.

Cadzo/ Amaria Pappi on caicein ylim- 11
mäinen teidän päällän caicis HERran a-
stois. Nijn on Sebadia Ismaelin poica
Jörsti Judan huones caicis Cuningan a-
stois/ nijn on myös teillä wircamiehet Le-
witat/ olcat hywäs turwas ja tehkät tämä/
ja HERra on hywän cansa.

Verf. 6. Ette pidä Duomiota) Cadzo Deut: 1: 17.

XX. Luku.

Josaphati vastaan cocowat Moabiterit/ Ammoni-
terit/ etc. asetta paaston coco maalle/ ja he rucoile-
wat apua HERralda/ v. 5. he iloidzewat ja kiittäwät
HERra/ v. 18. Josaphat asetta/ menses wiholisia
vastan/ weisajat joucon edellä kiittäjän HERra/ v.
21. HERra anda wiholisten tappa toisen toisens/
v. 22. Josaphat saa woiton ja jalon saalin/ palaja myös
cotians ilolla/ v. 24. hallidze 25. ajastai/ v. 31. yhdi-
stä idzens jumalattoman Ahasian cansa purjehtiman/
v. 33. Eljeser nuhtelee händä ja leawat rickanduwat/
v. 35.

Sitte tulit Moabin lapset/ Am- 1
monin lapset/ ja heidän cansans
ne Amunimist/ sotiman Josa- 2
phatia vastaan. Nijn tulitin ja
ilmoitettiin Josaphatille/ sanoden : sinua
vastan tule sangen suuri sotajoukko Syriast
tuolda puolelda meren/ ja cadzo/ he owat 3
Hazezon Thamaris/ se on Engeddi. Mut-
ta Josaphat pelkäis/ ja asetti caswons ed-
zimän HERra/ ja andoi cuulutta paaston
coco Judas. Ja Juda tuli cocoon edzi- 4
män HERra/ tulit myös caicist Judan
Caupungeist edzimän HERra. Ja Jo-
saphat tuli Judan ja Jerusalemin seuracun-
daan HERran huoneseen oden cartanon
eteen.

Ja sanoi : HERra meidän Isäim 6
Jumala/ etkös ole Jumala tairwais/
ja hallidzet caicein pacanoitten waldacum-
nis? Ja sinun kädesäs on wäfi ja woima/
ja ei ole yhtän joca woi olla sinua vastaan.
Etkö meidän Jumalam ole ajanut
tämän maan asujamia sinun Ganssas

Jehu nuh-
rete Josa-
phati ette
hän autti
Ahabit.

Josaphat
asetta
Duomarit
maalle.

Josaphat
neuwo hei-
tä.
Deut. 1: 16.
cap. 10: 17.
Rom. 2: 11.
Gal. 2: 6.
Eph. 6: 9.
Col. 3: 25.
Act. 10: 34.
1. Pet. 1: 17.

Josaphat
asetta hen-
gellisen oi-
teuden Jer-
usalemiss.

Hengellisen
ja mailma-
lisen oikeu-
den ylim-
mäinen.

Moabite-
rit ja Am-
moniterit
tulewat Josa-
phati waa-
stian.

Josaphat
cuulutta
paaston.

Josaphat
rucoile a-
pua HER-
ralda.

8 Israelin edest pois / ja olet sen andanut A-
brahamin sinun ystäväsi semenelle tian-
caititit. Nyn että he ovat asuneet sinä /
ja rakendaneet sinun nimelles Pyhän / sano-
9 den: Cosca joku onnettumus / rangaittus /
miecka / rutto eli callis aica meille tule / nijn
Sup. 6. pitä meidän seisoman tässä huones sinun ede-
säs (sillä sinun nimes on tässä huones /) ja
huudamme sinua meidän tuscasam / nijn
sinä tuulet ja autat.

Deut. 21.1.

10 Gadzo / Ammonin lapset / Moab ja ne
Seirin vuorelda / joidenga cautta et sinä
andanut Israelin lasten mennä waeldai-
sans Egyptist / mutta heidän tändyi palata
pois heidän tyldäns / ja ei härwittänet heitä.
11 Ja gadzo / he costawat sen meille / ja tulawat
meitä ajaman sinun perinnöstäs pois / jon-
12 gas meille perinnöri andanut olet. Mei-
dän Jumalam / etkös heitä duomidze?
sillä ei ole meillä yhtän woi-
mā tātā suurta jouckoa waстан / joca
tule meitä waстан / en me tiedä
mitā me teemme / waan meidän
filmän cadzelewat sinun puoles.
13 Ja caicki Juda seisoi HERRan edes / lapsi-
nens / waimoinens ja poikoinens.

Zehasiel
lohduita
Josaphat
ja lupa a-
wun.

14 Ja HERRan hengi tuli Zehasielin Sa-
charian pojan päälle / Benajan pojan /
Zehielin pojan / Mathaniam Lewitan po-
jan / Usaphin lapsist / seuracunnan kestellä.
15 Ja sanoi: cuulcat coco Juda / ja Jerusale-
min asuwaiset / ja Cuningas Josaphat.
Näin sano HERRa teille: älkät peljätkö eli
wapisco tātā suurta jouckoa: sillä et te sodi-
16 mutta Jumala. Huomena pitä teidän
menemän heidän tygöns / ja gadzo / he me-
nervät Bizyn / ja te löydätte heidän ojan lo-
pulla cobdastans Jeruelin corwen edes.
17 Ei teidän pidä sotiman tässä astias / aino-
stans käylät edes / ja cadzocat HERRan
autuutta / joca on teidän cansan / Juda ja
Jerusalem älkät peljätkö ja älkät hämmästy-
kö / mengät huomena heitä waстан / HERRa
on teidän cansan.

Josaphat
ja Canssa
tyttävät
HERRa.

18 Silloin cumarst Josaphat castwoillens
maahan / ja caicki Juda ja Jerusalem lan-
19 geis HERRan eteen / ja rucoilli händä. Ja
Lewitat Kabatiteren lapsist ja Korbite-
ren lapsist / nousit kytämän HERRa

Israelin Jumalata / cortialla änellä tai-
wasen päin.

20 Ja he nousit warhain huomeneltain / ja
Zementi Zeloan corpeen. Ja hei-
dän lähteisäns seisoi Josaphat / ja sanoi:
cuulcat Juda ja Jerusalemin asujamet /
uscocat HERRan teidän Juma-
lan päälle / nijn te oletta hywäs
turwas / ja uscocat hänen Pro-
phetans / nijn te menestytte.

21 Ja hän neuwoi Canssa / ja asetiti weisajat
HERRalle kytämän pyhäis caunistures /
mennes hangitum sotawäen edellä / ja sa-
noit: kytäkät HERRa / sillä hänen lau-
piudens pyhy tiancaititit. Ja sitteduin
22 he rupeisit kytämän ja ylistämän HERRa /
andoi HERRa wäijät tulla Ammonin /
Moabin ja Seirin wuoren lasten päälle / joca
Juda waстан tullet olit / ja löit heidän.
23 Nyn nousit Ammonin ja Moabin lapset
heitä waстан Seirin vuorelda / tappaman
ja härwittämän heitä. Ja sitteduin he olit
lopettaneet Seirin vuorelda / autit he toi-
nen toistans / nijn että he myös idzens hu-
cutit.

Josaphat
jaa woi-
ton
ilman mie-
cata.

24 Otta cosca Juda tuli Mizpeen / joca
Don corwen tyldän / käänsit he heidän
joucko päin / ja gadzo / silloin macasit cuol-
let ruumit maasa / nijn ettei yrildän heistä ol-
lut pääsnyt. Ja Josaphat tuli wäkinens
25 jacaman saalist / ja he löysit sielä nijn pal-
jo tarwarata / waatteita ja callista calua /
cuin he heildä otit / ettei he woinet canda /
ja he jaoit sitä saalist colme päirwä: sillä si-
tä oli sangen paljon. Nelsändenä päirwä
26 nä he tulit cocoon kytos laroon / sillä sinä
hekytit HERRa / siittä cudzutun se paicka
kytoslarori tähän päirwän asti.

27 Ja caicki Juda ja Jerusalem palasit ta-
tacaperin / ja Josaphat caickein esin / nijn
että he menit ilolla Jerusalemin: sillä
HERRa oli andanut heille ilon heidän
wiholijastans. Ja menit Jerusalemin
28 Psaltareilla / harpuilla / ja Basunoilla
HERRan huoneseen. Ja Jumalan pelco
29 tuli caickein waldacundain päälle maalla /
sitteduin he cuulit HERRan sotinen Isra-
elin wiholijia waстан. Ja nijn Josa-
30 phatin waldacunda oli alallans / ja
Jumala andoi hänelle lewon ymbäri-
stölläns.

Ja

31 Ja Josaphat hallidzi Judae / ja oli
 wyyden ajastaicainen neljättäkymmendä
 tulduans Cuningari / ja hallidzi Jerusale-
 mis wyyssicolmattäkymmendä ajastaica /
 hänen äitins nimi oli Afuba Silhin tyttär.
 32 Ja hän waelsi Jsäns Assan teillä / ja
 ei siitä horjahtanut / ja teki sitä kuin HERR-
 ralle otollinen oli. Paidzi ettei corkeuret
 33 tullet oteturi pois: sillä ettei Canssa wie-
 lä asettanut sydändäns HERRan heidän
 34 Jsäns Jumalan tygö. Mitä enämbi Jo-
 saphatist sanomist on / sekä ensimmäisist että
 wyymeisist / cadzo / se on kirjoitettu Jehun
 Hananin pojan tegois / kuin hän oli kirjoit-
 tanut Israelin Cuningasten kirjaan.
 35 Senjälken yhdisti Josaphat Judan Cu-
 ningas idzens Ahastan Israelin Cu-
 ningan cansa / joca oli jumalatoim menoi-
 36 sans. Ja hän suostui hänen cansans ha-
 ria tekemän / waeldarens merellä. Ja he
 37 teit haaria Ezeon Geberis. Mutta El-
 jeser Dodawan poica Marefast ennusti
 Josaphati wastan / ja sanoi: ettäs olet suo-
 stunut Ahastaan / on HERRa särkenyt si-
 nun työs / ja haari lyötin ricki / ja ei he saa-
 net enä merta waelda.

Verf. 1. Ennustusta paaston) Etä että hän ajatteli sillä sowitzta heidän fondins / eli joratin ansaita Jumalada / waan että he sen cautta sitä peremmin nöyrytäisist idzens Jumalan edes ja olisist sorweliammat rucoileman apua. Cadzo Num. 29: 7. v. 21. Ja asetti weisajat) Se on camala ihmisten järjelle / tulla weisulla / candeilla ja soittamisella wihoistans wastan / mutta ilman epäilemät / tämän on Josaphat tehnyt / wahwast uscost / ja Jumalan wacuttamisest ja on menestynyt. Nijn tapahdui Jerthon edes / Josu. 6.

XXI. LUCU.

Josaphat cuole / ja Joram hänen poicans tule Cu-
 ningari / v. 1. hän tappa caickt weljens / on juma-
 latoim ja waelda Israelin Cuningasten tiellä / v. 4. hänen
 aicanans luopuwar Edomerit Judast / v. 8. Elian Kir-
 joitus ilmoittaa HERRan tahtowan händä rangaista / et-
 tä hän HERRast luowut / v. 12. Philistert ja Arabit
 ryöstäwät Judan / ja ottawat hänen emändäns / lapsens
 ja parhan tawarans / v. 16. hän cuole ja haudatan /
 v. 18.

1 **J**A Josaphat mekui Jsäns can-
 sa / ja haudattin Jsäns tygö
 2 Dawidin Caupungin. Ja
 hänen poicans Joram tuli Cu-
 ningari hänen siaans. Ja hänellä oli wel-
 2 jesiä Josaphatin poikia / Azaria / Jehiel /
 Zacharia / Azaria / Michael ja Sephatia.
 3 Nämät caickt olit Josaphatin Israelin Cu-
 ningan lapses. Ja heidän Jsäns andoi
 heille monda lahja / hopiaist / cullast ja cal-

list cappaleist / wahwain Caupungein can-
 sa. Mutta Joramille andoi hän walda-
 cunnan: sillä hän oli escoinen.

4 **E**tsca Joram corgotettiin Jsäns walda-
 cundaan ja tuli woimalliseri / tappoi
 hän caickt weljens miecalla / ja muutamit
 5 Israelin ylimmäisist. Ja Joram oli cari-
 neljättäkymmendä ajastaica wanha tuldu-
 ans Cuningari ja hallidzi cahderan ajastai-
 ca Jerusalemis. Ja hän waelsi Israelin
 6 Cuningasten tiellä / kuin Ahabin huone teki:
 sillä Ahabin tyttär oli hänen emändäns / ja
 hän teki paha HERRan edes. Mutta ei
 7 HERRa tahtonut hucutta Dawidin huo-
 netta / sen lyton tähden kuin hän teki Dawi-
 din cansa / ja kuin hän puhunut oli andarens
 hänelle ja hänen lapsillens aina yhden wal-
 leuden.

8 **S**änen aicanans luowuit Edomerit Ju-
 9 dast / ja teit idzellens Cuningan: Sillä
 Joram olimennyt ylidzen ylimmäistens
 cansa / ja caickt waunut hänen cansans / ja
 hän walmisti idzens yöllä / ja loi caickt Edo-
 10 merit ymbäristöldäns ja waunuin ylimmäi-
 set. Sentähden luowuit Edomerit Ju-
 11 dast tähän päiwän asti / silloin luowuit
 myös Sibna hänestä: sillä hän hylkäis
 HERRan Jsäns Jumalan. Ja hän te-
 ki corleuxia Judan ruorilla / ja saatti Je-
 rusalemiin asurwaiset huorin tekemän / ja
 wietтели Judan.

12 **J**A cosca kirjoitus tuli hänelle Elialda
 Prophetalda / joca näin oli: näin sa-
 no HERRa sinun Jsäs Dawidin Jumala:
 13 ettes waeldanut Jsäs Josaphatin teillä / eikä
 Assan Judan Cuningan teillä. Mutta
 waellat Israelin Cuningasten teillä / ja
 saatat Judan ja Jerusalemin asurwaiset
 huorin tekemän Ahabin huonen huoruden
 jälken / ja olet tappanut weljes Jsäs huo-
 14 nest / joca sinua paremmat olit. Cadzo /
 nijn HERRa lyö sinua corwin / ja sinun
 lapsias / Canssas / emändäns ja caickea hy-
 15 wyttäs. Ja sinun sisällyrisäs pitä oleman
 monda sairautta / siihenasti että sisällyres
 sinusta päiwä päiwäldä sairauden tähden
 käywät ulos.

16 Nijn HERRa herätti Joramita wa-
 stan Philisterein ja Arabein hengen / joca
 17 cawat Ethiopialaisten tokonä. Ja he
 menit Judaan / ja häwitit sen / ja weit pois

Joram tap-
pa weljens.

Hallidze
pahoin cah-
deran aja-
staica.
4.Reg.8:17

Edom suos-
pu Judast.

Etä uhca
Joramit
kirjoituzela-
ta.

Philisterte
ja Arabit
roestämät
Jerusalemi-
nin.

Josaphat
yhdistä id-
zens Aha-
sian cansa.

Eljeser
nuhtelee
händä.

Joram tule
Cuningari
A.M. 3052.

Elian Kirjoitus on rofi.

18 caiten calun kuin Cuningan huones oli/ nijn myös hänen poicans /ja emändäns / nijn ettei hänelle yhtän poica jäänyt/ paidzi Joahast hänen nuorinda poicans. Ja caiten sen jälken rangais HERRA händä hänen sisällyksians / sen caltaisella taudilla/ jota ei taittu parata. Ja se tapahdui päi-
 19 vä päiwäldä sihenasti kuin cahden wuoden aica culunut oli/ nijn käwit hänen sisällyksens ulos hänestä/ hänen tautins cansa. Ja hän cuoli pahoiſta taudesta. Ja ei he tehnet yhtän suidzutusta hänelle/ kuin he olit tehnet hänen esijüllens. Hän oli cari neljättä-
 20 kymmendä ajastaiwa wanha tulduans Cuningari/ ja hallidzi cahderan ajastaiwa Jerusalemiss/ ja waelſi keltwottomast/ ja he hautaisit hänen Darwidin Caupungijn /mutta ei Cuningasten hautain secan.

Verf. 17. Joahast) Tämä cudzutan myös Ahasiaksi/ nijn-
 kuin nähdän seurawaisest lugust 22: 1. W. 18. Rangais
 HERRA händä) Nijnkuin nähdän Josaphatis/ cuinga HERRA
 ra tahto nieta jumalissa haldioita corgotta ja siunata / cap. 17.
 Nijn myös Joramis ja hänen caltaisians nähdän / cuinga
 HERRA jumalattomia curitta ja rangaise.

XXII. Lucu.

Ahasia hallidze wuoden / ja waelda Ahabin huonen teillä / v. 1. fori Joram in Ahabin pojan cansa Ahasi Syrian Cuningast waſtan / v. 5. Costa Joram haa-
 woitetan / ja hän parannutta händäns Jesreelis/ tutca hän händä / v. 7. Jehu tappa hänen / v. 8. Athalia hucutta caiten Cuningalisen siemenen Judas/ ainoastans Joas kätketän cunderi ajastajari / v. 10.

1 **A** Jerusalemin asurwaisest asetit Ahasian hänen nuorimman poicans Cuningari hänen staans :
 2 sillä se sotarwäki joca Arabiaſt tuli/ olit tappanet caicki wanhemmat/ sentähden tuli Ahasia Joram in poica Judan Cuningari. Ja Ahasia oli cariwijdetät kym-
 3 mendä ajastaiwa wanha tulduans Cuningari/ ja hallidzi ajastajan Jerusalemiss. Ja hänen äitins oli Athalia Amrin tytär. Ja
 4 hän waelſi myös Ahabin huonen teillä : sillä hänen äitins neuwoi händä jumalattomuteen. Sentähden hän myös teki sitä/ joca ei HERRALLE keltwannut / nijnkuin Ahabingin huone: sillä he olit hänen neuwo-
 5 andajat hänen Isäns cuoleman jälken hucuttaman händä / ja hän waelſi heidän neuwo-
 6 ns jälken.

Ja hän meni pois Joram in Ahabin Israelin Cuningan pojan cansa sotaan Gileadin Ramothijn / Haseeli Syrian Cuningast waſtan. Mutta Syrialaisest löit Jo-

ramin. Nijn että hän palais andaman idzens parata Jesreelis : sillä hänellä oli haa-
 6 rwa/ kuin hän oli saanut Raamas soteisans Haseelin Syrian Cuningan cansa. Ja Ahasia Joram in poica Judan Cuningas meni sinne cadzoman Jorami Ahabin poica/ joca sairasti Jesreelis. Sillä se onnetto-
 7 mus oli Jumalalda Ahasian päälle pandu/ että hän tuli Joram in wigo/ ja hän meni Joram in cansa Jehu Ninsin poica waſtan/ jonga HERRA woidellut oli Ahabin huonetta härwittämän.

8 **J** A costa Jehu rupeis rangaiseman Ahabin huonetta/ löysi hän muutamita ylimmäistä Judast/ ja Ahasian welsen lapsist/ joca Ahasiat palwelit/ ja tappoi ne. Ja
 9 hän edzei Ahasiat / ja sai hänen kynni Samarias/ johonga hän idzens lymyttänne oli/ ja he weit hänen Jehu eteen/ joca tappoi hänen/ ja hän haudattin : sillä he sanoit/ hän on Josaphatin poica/ joca on edzinyt HERRA caitest sydämeſtäns. Ja eissitte yhtän enä ollut Ahasian huonest / joca Cuningari tuli.

10 **C** Osta Athalia Ahasian äiti näki poicans cuollerit / nousi hän ja murhais caiten Cuningalisen siemenen Judan huones. Mutta Josabeath Cuningan tytär otti
 11 Joaren Ahasian pojan warcain Cuningan lasten seast/ joca tapettiin / ja lähetti sangy camartins imettäjäns cansa / ja näin lymytti Josabeath Cuningas Joram in tytär/ ja Jojadan Papi emändä hänen / Athalian edest (sillä hän oli Ahasian sisar) nijn ettei hän tapettu. Ja oli heidän cansans
 12 Jumalan huones kätkettyndä cuusi wuotta/ nijncaurwan kuin Athalia hallidzi maalla.

Verf. 2. Cariwijdetät kymmendä) Että se on ainoastans
 caricolmatta kymmendä/ nijnkuin 4. Reg. 8: 26. on/ ymmärretän
 seurawaisest tertist/ että hänen äitins ollott hänen paha te-
 remän. Item/ että Ahabin huonen neuwonandajat turmelit hä-
 nen / jos hän olis ollut cariwijdetät kymmendä ajastaiwa wanha/
 nijn ei tätä olis häneſtä tirjoitettu. Item/ hänen Isäns Joram
 oli ainoastans neljätkymmendä ajastaiwa wanha cuolleſans/ kuin
 nähdän / lup. 21: 5. nijn/ ei ollut poica Ahasia cariwijdetät
 kymmendä ajastaiwa wanha sihen aican.

XXIII. Lucu.

1 **J** Ojada coco Papi / Eewitat ja coco Judan / v. 1. Jtwo Joaren ja woitele Cuningari/ v. 11. Canssa toiwotta Cuningalle onne / Athalia tule juosten ja huuta :
 2 capina/ capina/ v. 12. hän tapetan/ v. 15. Jojada teke-
 3 lon HERRAN/ Cuningan ja Canssan wälillä/ että he olit
 4 sit HERRAN Canssa/ v. 16. särte Baalin Altarin ja huonen / v. 17. ja asetta Jumalan palweluxen pidettä
 5 Wosefen lain jälken / v. 18.

Ahasia tule Cuningari A. M. 3059. ja hallidze ajastajan. 4. Reg. 8: 25.

Ahasia mene Joram in cansa Ahasi Syrian Cuningalta waſtan.

Ahasia tapetan Jehu hulda. 4. Reg 9: 27.

Athalia hucutta caiten Cuningalisen siemenen. 4. Reg. 11: 1. Joas kätketän.

ANNO
Anre Chr.
912.
Jojada co
ro Canssa.
4. Reg. 11:1.

1 **S**eidzemendena ruonna rohvais
Jojada idzens / ja otti sadan-
päämiehet / nimittain Azarian
Jerobeamin pojan / Ismaelin
Johanan pojan / Asarian Obedin pojan /
Maesejan Adajan pojan ja Elizaphatin
2 Sichrin pojan / liitton cansans. Jotca
käviit Judan ymbärins / ja cocoisit caicki
Lewitat caickit Judan Caupungeist / ja y-
limmäiset Isät Israelin seas / tuleman Je-
3 rusalemyn. Ja caicki seuracunda teki lyt-
ton Cuningan cansa Jumalan huones. Ja
hän sanoi heille: cadzo / Cuningan poica pi-
tä Cuningas oleman / nyñcuin HERRA
4 Dawidin lapsist sanonut on. Näin pitää
teidän tekemän: colmas osa teistä / jotca
käyväät sisälle Sabbathina Papeist ja Lewi-
taist pitää oleman orven tyhönä wartiana.
5 Ja colmas osa Cuningan huones / ja
colmas osa perusturen portis. Mutta
caicki Canssa pitää oleman pihalla HERRAN
6 huonen edes. Ettei yriskän mene HERRAN
huoneseen / waan Papi ja Lewitat jotca siel-
lä palwelewat / nyden pitää sinne menemän:
sillä he ovat pyhäät / ja caicki muu Canssa
7 wartioitcan HERRAN wartiata. Ja Le-
witat pitää pörrittämän Cuningan / jocainen
asens cansa kadesäns. Ja jocainen cuin
muista mene huoneseen / hänen pitää cuole-
man. Ja heidän pitää oleman Cuningan
tyhönä / cosca hän käy ulos ja sisälle.
8 **J**A Lewitat caiken Judan cansa teit
nyñcuin Pappi Jojada heidän kasse-
nyt oli. Ja jocainen otti wäkens jotca me-
nit Sabbathille / nyden cansa cuin menit
pois Sabbathilda: sillä Pappi Jojada ei
9 andanut nyttä cahta joucko eritä toinen
toisestans. Ja Jojada Pappi andoi so-
dan päämiehille leihät ja kilwet / ja Cuningas
Dawidin aset / jotca Jumalan hu-
10 nes olit. Ja asetti caiken Canssan id-
zecungin asen läteen / oikiast louckast nyñ
wasembaan louckaseen / Altarita ja huonet-
11 ta wastan Cuningasta ymbärins. Ja he
toit Cuningan pojan edes / panit Crun-
nun hänen päähäns / ja todisturen / ja teit
Cuningari. Ja Jojada woiteli hänen
poikkins / ja sanoi: menestykön Cu-
ningas.
12 **J**otca Juorit ylistäden Cuningast / nyñ
hän meni Canssan tygö HERRAN hu-

neseen. Ja hän näki / ja cadzo / Cuningas
seisoi hänen siäsans läpikäytäväns / ja
ylimmäiset / ja Basinat Cuningan ym-
bärins / ja caicki maan Canssa oli iloinen /
ja puhalsi Basinoihin / ja weisajat caicki-
naisten candelettien cansa / taitawat kyt-
tämän. Silloin rewais Athalia waat-
13 tens / ja sanoi: capina / capina. Mutta
Jojada Pappi meni sadanpäämiesten can-
sa ulos / ja sanoi heille: taluttacat händä
ulos huonest pihan läpidze / joca händä
seura / se pitää miecalla tapettaman: sillä
Pappi oli kaskyn andanut / ettei händä pi-
tänyt HERRAN huones tapettaman. Ja
14 he panit kätens hänen päällens / ja cosca
hän tuli hewoisportin läpikäytäväns / jo-
ca oli Cuningan huonen tyhönä / tapoit he
hänen siellä.

JA Jojada teki lytton hänen / caiken
Canssan ja Cuningan waihella / että
he olisit HERRAN Canssa. Silloin me-
15 ni caicki Canssa Baalin huoneseen / ja cu-
kistit sen / ja särjit hänen Altarins ja cu-
wang / ja tapoit Mathanin Baalin Pa-
pin Altarin edes. Ja Jojada asetti wiran
16 HERRAN huoneseen Pappein ja Lewitain
kessenä / jotca Dawid oli asettanut HERRAN
huoneseen tekemän polttoubria HERRA-
ralle / nyñcuin kirjoitettu on Moseren
Lais / ilolla ja weisulla cuin Dawid tehnyt
17 oli. Ja asetti portin wartiat HERRAN
huonen eteen / ettei mitän saastaisutta tullut
nyhdengän cappalen päälle.

Ja hän otti sadanpäämiehet / ja woimal-
18 liset / ja Canssan hallidzjat / ja caiken maan
Canssan / ja toit Cuningan HERRAN hu-
onest / ja weit ylimmäisen portin läpidze Cu-
ningan huoneseen / ja annoit Cuningan i-
stua Cuningan istuimelle. Ja caicki maan
Canssa oli iloinen / ja Caupungi oli lewos /
mutta Athalia tapettiin miecalla.

Verf. 1. Rohvais Jojada idzens) Cadzo 4. Reg. 11: 4.
v. 11. Panit Crunun hänen päähäns / ja todisturen) Crun-
nu tietäväri teke jumalisen Cuningan olemän Jumalan warje-
lyren allas todisturen / se on / Latitiran / eitä heidän pitää piä-
män ja wastaman sen opin cuin siinä on / ja pitämän oikeuden
woimas. v. 17. Särjit hänen) Cadzo Num. 33: 52. v. cod. Ta-
poit Mathanin) Cadzo Deut. 13: 5.

XXIV. LUCU.

JDas hallidze 40. ajastatca hywin / nyñcuin
Jojada elä / v. 1. parannutta caicki särjetyt HERRA-
ra huones / v. 4. hän wietellän epäjumalan palwelu-
reen Jojadan cuoleman jälken Jersteildäns / v. 15. Sa-
charia Jojadan poica neuwo händä parannureen / v. 19.
joca kiwitetän / v. 21. HERRA anda Syrialaiset tulla
häwittämän Judat ja Jerusalemit / ja rangaiseman
Joast / v. 23. joca tapetan palweltoildans / v. 25.

Jojada tei
te lytton
Jumalan
Cuningan
ja Canssan
wäillä.

Joas woi-
dellan Cu-
ningari.
A.M. 3066

Athalia ta-
petan.

Joas hal-
lidze 40.
ajastaica
hoyin/
nyncan/
wan cuin
Jojada elä
4. Reg. 12:1

Joas pa-
rannutta
HERan
huonen.
M. A. 3088

1 **S**as oli seidzemen ajastaitainen
2 **S**ulduans Cuningari/ ja hallidzi
3 **Q**uellsäköymmendä ajastaica Jeru-
4 **S**alemis / ja hänen äitins nimi oli
5 **Z**ibia BerSebast. Ja Joas teki mi-
6 **t**ä HERalle kelvöllinen oli/ niin-
7 **c**auwan cuin Pappi Jojada eli.
8 **J**a Jojada andoi hänelle cari emändätä / ja
9 **h**än sitti poikia ja tyttäritä.
10 **S**itte aicoi Joas udista HERan huo-
11 **n**etta. Ja cocois Pappi ja Levitat /
12 **ja** sanoi heille : mengät Judan Caupungei-
13 **h**in ja cootcat raha caikelda Israelidä wuo-
14 **si** wuodelda teidän Jumalan huonen paran-
15 **n**uxeri. Ja kirjuttacat teidän tekemän sitä/
16 **mutta** Levitat ei kirjuttanet heitäs. Sil-
17 **loin** cudzui Cuningas Jojadan sen ylimmäi-
18 **sen** / ja sanoi hänelle : miyes ota waari Le-
19 **witait** / tuoman wero Judast ja Jerusale-
20 **mist** / jonga Moses HERan palwelia
21 **päni** päälle / cuin piti Israelist coottaman
22 **todisturen** majari? Sillä se jumalatoim A-
23 **thalia** on poikimens särkenyt Jumalan huo-
24 **nen** ja caiken HERan huoneeseen pphite-
25 **tyn** / olit he tehnet Baalille.
26 **N**ijn Cuningas käsiti tehdä Arcun / jon-
27 **ga** he panit HERan huonen läpikäytä-
28 **wän** ulcoiselle puolelle. Ja he cuulutit
29 **Judas** ja Jerusalemis tuoman HERal-
30 **le** wero / jonga Jumalan palwelia Moses
31 **oli** pannut Israelin päälle corwes. Sil-
32 **loin** ilodzit caicki ylimmäiset ja caicki Gans-
33 **sa** / toit ja panit Arcuum / sishenasti että se tuli
34 **känten**. Ja cuin aica tuli että Arcu can-
35 **nettin** edes Levitailda Cuningan käslyn
36 **jälken** (ja he näit siinä olewan paljo raha)
37 **tuli** Cuningan kirjoittaja / ja se joca ylim-
38 **mäiseldä** Papilda uscottu oli / tyhjänsi Ar-
39 **cun** / ja cannoi sen jälkensä siälensä. Näin
40 **he** teit jocapäiwä sishenasti että he cocoisit
41 **paljo** raha.
42 **J**a Cuningas ja Jojada annoit ne
43 **HERan** huonen teettäille / ne palckaisit
44 **kirwenhacaita** ja rakendaita / udistaman
45 **HERan** huonetta / rauta ja wastisep-
46 **piä** / parandaman HERan huonetta. Ja
47 **työmiehet** teit työtä / niin että työn paran-
48 **nus** menestyi heidän lättens cautta / ja he sait
49 **Jumalan** huonen coconans walmixi ja hy-
50 **win** raketuri. Ja cosca he sen olit päättä-
51 **net** / weit he llyan rahan Cuningan ja Jo-

52 **ad**an eteen / sitä tehtin astioita HERan
53 **huoneeseen** / astioita palweluiseen ja poltto-
54 **uhrin** / luficoita / culda ja hopyaastioita.
55 **Ja** uhrasit polttouhria HERan huonen
56 **tykönä** caiktis paicois niincanwan cuin Jo-
57 **jada** eli.

58 **J**a Jojada tuli wanhaxi ja tiäliseri / ja
59 **cuoli** / ja hän oli sadan ja colmenkym-
60 **menen** ajastaitainen cuollesans. Ja he
61 **hautasit** hänen Davidin Caupungin
62 **Cuningasten** secan / sillä hän oli tehnyt hy-
63 **win** / Israelin Jumalan / ja hänen huo-
64 **nens** cohtan.

65 **J**a Jojadan cuoleman jälken tuli Ju-
66 **dan** ylimmäiset / ja rucoilit Cuning-
67 **gast**. Nijn Cuningas cuuli heitä. Ja he
68 **hylkäsit** HERan heidän Isäns Jumalan
69 **huonen** / ja palwelit medzistöitä ja epäjumali.
70 **Nijn** tuli wiha Judan ja Jerusalemin pääl-
71 **le** tämän heidän syndins tähden. Ja hän
72 **lähetti** heille Prophetat palauttaman heitä
73 **HERan** tygö / ja he todistit heille / mutta
74 **ei** he totellet.

75 **J**a Jumalan hengi puetti Zacharian
76 **Jojadan** Pappin pojan / hän astui Gans-
77 **san** eteen / ja sanoi heille : näitä sano Juma-
78 **la** : miiri te ricotte HERan käslyn / ei si-
79 **pidä** teille menestymän : Sillä te olet-
80 **ta** hyljännet HERan / niin hylkä
81 **hän** jälkensä teidän. Mutta he teit
82 **lyton** händä wastan / ja kirwitit hänen cuo-
83 **liari** Cuningan käslyn jälken / HERan
84 **huonen** cartanolla. Ja Cuningas Joas
85 **ei** ajatellut sitä laupiutta / jonga Jojada
86 **hän**en Isäns hänelle tehnyt olit / mutta tap-
87 **poi** hänen poicans. Ja hän sandi cuolle-
88 **sans** : HERa näke ja edzi.

89 **J**a cuin ajastaica oli culunut / tuli
90 **Syrian** sotajoucko Judaan ja Jeru-
91 **salemyn** / ja surmaisit caicki ylimmäiset
92 **Ganssan** seast / ja lähetit caiken saalins Da-
93 **mascan** Cuningalle. Waikka Syri-
94 **an** sotajoucko tuli wäähällä wäel-
95 **lä** / cuitengin andoi HERa san-
96 **gen** suuren joucon heidän kä-
97 **sijns** / että he HERan heidän
98 **Isäns** Jumalan hyljännet olit.

15 Jojadan
cuoleman
jälken woi-
16 tellän Joas
epäjumal-
lan palwe-
luiseen.

20 Zacharia
Jojadan
poica neni-
wo paran-
nuxen.

21 Zacharia
tiwuetän.
Math. 23:
35.

23 Syrialai-
set ryöstä-
wät Ju-
dan / ja ran-
gaisewat
Joaren.

Joas tapetan omilla palveloil-
dans.

25 Ja nijn he myös rangaisit Joaren. Ja cuin he läixit hänen työläns / iäitit he hänen suureen sairauteen.

Ja hänen palvelians teit lüston händä vastaan / Josadan Papiin lasten woren tähdän / ja tapoit hänen omalla ruotellans / ja hän cuoli / ja haudattin Dawidin Gaupun-
gijn / mutta ei Cuningasten hautain secan.

26 Ne jotca lüston olit tehnet händä vastaan / olit nämät : Sabad Simeathin Ammonitin poica / ja Josabad Simrithin Moabitin poica.

27 Mutta hänen poicans ja hänen alans coottuiden lucu / ja Jumalan huonen raken-
nus / cadzo / ne owat kirjoitettut Cuningasten kirjain Historias. Ja hänen poicans Amazia tuli Cuningari hänen siaans.

Verf. 2. Nijneawon cuin Pappi Josada eli) Cadzo / 4. Reg. 12: 2. v. 16. Tehnyt hywin Jumalan / te) Nimitään / että hän oli häwittänyt epäjumalan palveliuren / joca oli asetettu Jumalan häwäistyperri / ja asettanut oitian Jumalan palveliuren.

XXV. Lucu.

Amazia hallidze 29. ajastai / v. 1. anda tappa Jsäns Wappajat / v. 3. coco sotajoucon / v. 5. woitta Edomerit / v. 11. palwele heidän jumalians / v. 14. HERRA neuwo händä Prophetan kautta parannukseen / waan ei hän totte-
le / v. 15. hän haasta Jsraelin Cuningan cansans sotaan / joca hänen woitta / ortta sangiri ja ryöstä Jerusalemin / v. 17. Amazia tapetan palvelioidans / v. 17.

1 **A**mazia oli wuissi ajastai colmat-
takymmendä wanha / tulduans Cuningari / ja hallidzi yhdeksän-
colmattakymmendä ajastai Je-
rusalemis / hänen äitins nimi oli Joada
2 Jerusalemist. Ja hän teki mitä HERRalle
oli otollinen / waan ei tähdest sydäme-
3 Cosca hänen waldacundans wahwistettin /
tappoi hän hänen palvelians / jotca, tapoit
4 Cuningan hänen Jsäns. Mutta heidän
lapsians ei hän tappanut : sillä näin on kir-
joitettu Moseren Lakiraamatus / josa HERR-
ra kiellä / sanoden : ei tule Jsäin cuolla lasten
edest / eikä lasten Jsäin edest / mutta jocaidzen
pitä cuoleman oman syndins tähdän.

5 **J**A Amasia cocois Judan / ja asetti heidän
Jsäins huonen jälken / tuhannen ja sa-
dan päämiesten jälken coco Judas ja Ben-
Jaminis / ja luki tahdenkymmenen ruotiset /
ja sitä wanhemmat / ja löysi heitä colme sata
tuhatta walittua / jotca olit kelwolliset sotaan
6 candaman leihästä ja kilpiä. Hän palckais
myös Jsraelist sata tuhatta wahwa sotamie-
stä / sadalla leiwiskällä hoptiata.

7 **B**etta silloin tuli Jumalan mies hänen
tygöns / ja sanoi : Cuningas / älä
salli Jsraelin sotajoucon tulla can-
sas : sillä ei HERRa ole Jsraelin
cansa / eikä caiekein Ephraimin la-
sten cansa. Sillä jos sinä tulet
8 osottaman sinun rohkeuttas so-
das / nijn Jumala anda sinun caa-
tua wihamiestes eteen : sillä Ju-
malalla on woima autta ja lan-
getta. Amazia sanoi Jumalan miehelle :
9 mitästä nyden sadan leiwiskän cansa tehdän /
jotca minä Jsraelin sotamiehille annoin ?
Jumalan mies sanoi : HERRalla on wielä
enä / jota hän sinulle anda.

10 **S**illoin eroitti Amazia ne sotamiehet ty-
köans / jotca Ephraimist olit hänen cansans
tullet / menemän siällens. Nijn he närlä-
styit sangen suurest Judan päälle / ja menit
cotians wihoisans.

11 **J**A Amazia tuli rohkiari ja johdatti Cans-
sans ulos / ja meni suolalaroon / ja loi siellä
Seirin lapsit kymmenen tuhatta. Ja Ju-
12 dan lapsit sangidzit heistä eläwäldä kymme-
nen tuhatta / ja weit callion cuculalle / ja sy-
13 säisit heidän maahan caieki lüwari. Mutta
sotamiehet jotca Amazia oli andanut mennä
tacaperin / nijn ettei ne hänen wäkens cansa
mennet sotaan / hajotit idzens Judan Gau-
pungeihin Samariast Beth Horontin / ja löit
heistä colme tuhatta / ja otit paljo saalista.

14 **J**A cosca Amazia palais Edomerein ta-
15 **J**post / toi hän myötäns Seirin lasten epä-
jumalat / ja asetti hänellens jumaliri / cumarsi
nyden edes / ja teki heille suidzutusta. Nijn
HERRan wiha julmistui Amazian päälle /
ja lähetti Prophetan hänen tygöns / joca sa-
noi : mixis edzit sen Canssan jumalita / jotca
Canssans ei taitanet autta sinun käsistäs ?
16 **J**A cosca hän puhui hänen can-
sans / sanoi hän hänelle : oletcos
asetettu Cuningan neuwonanda-
jari ? lacka / mixis tahdot anda si-
nuas lyöä ? Nijn Propheta lackais /
ja sanoi : minä ymmärrän että Jumala on
aitoinut sinua turmella / ettäs sen tehnyt olet /
ja et totellut minun neuwoani.

Amazia löy-
Edomerit.

Amazia
lange epä-
jumalan
palvelu-
reen.
HERRA
anda neu-
wotta hän-
dä paran-
nuksen.

Amazia tu-
le Cuning-
gari.
A.M. 3105
hallidze
29. ajastai
ca.
4. Reg. 14: 1.

Deut. 24:
16.
Ezech. 18:
20.

Amazia co-
co wälte E-
domit wa-
han.

Amazia haasta Joast fotaan.

17 **A** Amazia Judan Cuningas piti neuvo / ja lahetti Joaren / Joaharen pojan / Jehun Israelin Cuningan pojan tygo / ja kaski sanoa hanelle: tule / cadzeleam toinen toistam. Mutta Joas Israelin Cuningas lahetti Amazian Judan Cuningan tygo / ja kaski sanoa hanelle: oriantappurapensas Libanonis / lahetti Cedripuum tygo Libanonis / ja andoi sanoa hanelle: anna tytatares minun pojalleni emannari / mutta pedot Libanonis juorit oriantappurapensan plidze / ja tallaisit sen. Sinä luulet / cadzo / minä olen lyönyt Edomerit / sita sinun sydames paisu / ja sinä kersecat idziäs: pysh coto na / miris edzit wahingotas / langettaxes Judan Ganssa?

20 **M**utta ei Amazia totellut / sillä se tapahui Jumalalda: sillä heidän piti annettaman heidän käsins: sillä he olit edzinet Edomerein jumalita.

21 **N**ijn Joas Israelin Cuningas meni / ja he cadzelit toinen toistans / hän ja Amazia Judan Cuningas Beth Semeres / joca on Judas. Mutta Juda lyötiin Israelida / ja cukiin pakeni majoins. Ja Joas Israelin Cuningas käsitti Amazian Judan Cuningan Joaren pojan Joaharen pojan Beth Semeres / ja woi Jerusalemijn / ja särki Jerusalemiin muurin Ephraimin portist culmaporttiin / nella sata kynärätä. Ja hän otti caiken cullan ja hopian / ja caieki astiat jotca käsillä olit Jumalan huones ObedEdomin tykänä / ja Cuningan huonen tarwarois / ja otti lapses cansans pandiri Samariaan.

25 **J**a Amazia Joaren poica Judan Cuningas eli Joaren Joaharen pojan Israelin Cuningan cuoleman jälken / wöysoistakymmendä ajastai. Mitä enä Amaziast sanomist on sekä ensimmäisist että wöyweisist / cadzo / se on kirjoitettu Judan ja Israelin Cuningasten kirjas. Ja sita ajasta jona Amazia luopui HExrast / teit he händä wastan lüton Jerusalemis. Mutta hän pakeni Lachireen. Nijn lahetit he hänen jälkensä Lachireen / ja tapoit hänen siellä. Ja he weit hänen herwoisilla / ja hautaisit hänen Isäns tygo Judan Caupungijn.

Si nijn että se oli uancaitfiseft pädetetty / ja ettei se cainnut millän muoto toisin tapahua / waan että hän sen hänen epäjumalan palweluyellans ansainnut oli / cuin texti seltiäst ofotta / että hän sen olis tyllä cainnut jättä tekemät.

XXVI. Lucu.

VSia hallidze 52. ajastai jumalifeseft / niincanwan cuin Zacharia elä / ja menesty / v. 1. soti ja wotta Philistit ja muut maacunnat / v. 6. hänen sotawäkens on 307700. miestä / v. 11. suidzurtaisans lyödnän hän spitalil. la / v. 19. Jorham hänen potcans hallidze hänen eläisäns / v. 21.

Mutta coto Judan Ganssa otit Vstian / joca oli cuudentoistakymmenen ajastaiainen / ja aserit hänen Cuningari hänen Isäns Amazian siaan. Hän rakensi Clothim ja saatti sen jälkensä Judalle / sittecuin Cuningas oli nuckunut Isäns cansa. Cuudentoistakymmenen wuotinen oli Vsia tulduans Cuningari / ja hallidzi cari ajastai cuudentakymmendä Jerusalemis. Mutta hänen äitins nimi oli Zechalia Jerusalemist. Ja hän teki mitä otollinen oli HExran edes / caieki niincuin hänen Isäns Amazia oli tehnyt. Ja hän edzei Jumalata / niincanwan cuin Zacharia eli / se opettaja Jumalan nägnisä. Ja niincanwan cuin hän edzei HExra / andoi Jumala hänen menestyä.

Sillä hän läxi ja sodei Philisterejä wastan / ja cukiisti Gathin muurin / ja Jabnen muurin / ja Asdodin muurin / ja rakensi Caupungeita Asdodin ymbärille / ja Philisterein keskelle: Sillä Jumala autti händä Philisterejä / Urabeita / Gur Baalin asuwita ja Mennitereitä wastan. Ja Ammoniterit annoit Vstalle lahjoja / ja hän tuli cuuluisari haman sihen saacka / josta Egyptijn mennän: sillä hän tuli aina wälewemmäri. Ja Vsia rakensi tornit Jerusalemis culmaportin ja laroportin päälle / ja muhin culmijn / ja wahwisti niytä. Hän rakensi myös torneja corpeen / ja cairwoi monda cairwo: sillä hänellä oli paljo carja larois ja tasaisella kedolla. Ja peldo ja wöynamäkimiehiä wuorilla / ja Carmelis: sillä hän racasti peldoia.

Siällä oli myös sotajoucko / jotca soetaan menit / sen lugun jälken / cuin he olit luetut Jezelin kirjoittajan ja Maesjan wircamiehen kätten cautta / Hananian kaden ala / joca oli Cuningan päämies. Ja ylim-

Amazia saadan fangirt / ja Jerusalem rōstietän.

Amazia tapetan.

Wesf. 7. älä salti Israelin sotajoucon tulla cansas / se on nähtäwä / mitä se höödytä cosca epäjumalan palwelat / jumalattomat ja wääräst uscost / fotaan awuri palcatan / ja ei HErraan luoretä / eitä wähan jumalisten jouckoon todytä. v. 16. Cuningan neuwon andajaxi / Cadzo mingä wastauren se saa / joca jumalattomita ja woi mallisja parannuseen neuwo. v. 20. Se tapahui Jumalalda

Vsia tule Cuningari A.M. 3145. Hallidze 52. ajastai ca. 4. Reg. 15: 1.

Vsia soti Philisterejä wastan ja wotta heidän.

Vstian sotawäki.

13 mäisten Jsáin luvu wálewistá sotamiehistä /
oli cari tuhatta ja cuusi sata. Ja heidán al-
lans sotajouko / colme sata ja seidzemen tu-
hatta / ja wýst sata wálewátá sotamiestä /
jotca piti Cuningast auttaman wihamiehiä
14 wastan. Ja Vsia walmisti coco sotajoucolle
kilpiä ja keihäitä / rautalackeja ja pankareit-
ta / joudzia ja lingoja kirwiä lastetta. Hän
15 teki myös Jerusalemiss taitarwita töitä / jot-
ca piti oleman tornein päällä / ja culmain
päällä / joista piti ammuttaman nuolilla ja
suurilla kirwilla / ja hänen sanomans cuului
sangen lewiälle: sillä hän tuli erinomattain
auteturi / sihenasti että hän wálewári tuli.

16 **E**nsca hän oli wálewári tullut / paisui hä-
nen sydämens omari cadotuxerens / ja te-
ki HEXra hänen Jumalatans wastan / ja
meni HEXran Templijn suidzuttaman py-
17 hán sarwun Altarille. Ja Azaria Pappi
meni hänen peräsäns / ja cahdexankymmendä
18 HEXran Pappia / wálewitá miehiä. Ja
seisoit Cuningas Vsiat wastan / ja sanoit hä-
nelle: Vsia / ei sinun sowi suidzutta HEX-
ralle / waan Pappein Aronin poicain / jot-
ca orwat pyhitetyt suidzuttaman / mene ulos
Pyhäst / sinä olet wáárin tehnyt / ei se tule
sinulle cunnixi HEXran Jumalan edes.

19 **M**utta Vsia wihastui / ja piti kadesäns
pyhán sarwun astian suidzuttarens. Waan
cosca hän wihastui Pappeja wastan / káwi
spitali hänen odzastans ulos HEXran huo-
nes / pyhán sarwun Altarin edes. Silloin
20 cadzoi ylimmäinen Pappi Azaria hänen puo-
leens / ja caieki muut Pappit / ja cadzo / hän oli
spitalinen hänen odzasans. Ja he syšáist
hänen sieldä káruust ulos / ja hänen tándyi
21 myös idze láhte: sillä hän oli HEXralda
rangaištu. Ja niin oli Vsia Cuningas spi-
talinen haman cuolemans asti / ja asui eri-
náises huones spitalisna / sillä hän oli eroitet-
tu HEXran huonest. Mutta Jotham há-
nen poicans hallidzi Cuningalisen huonen /
ja duomidzi Ganssoja maalla.

22 **M**itä enä Vsian menoist sanomist on / selä
ensimáisist että wýmeisist / on Propheeta E-
23 saia Amoren poica kirjoittanut. Ja Vsia
nuckui Jsáins cansa / ja he hautaisit hänen
Jsáins cansa Cuningasten hautapeldoön.
Sillä he sanoit: hän on spitalinen. Ja
Jotham hänen poicans tuli Cuningari há-
nen siaans.

Verf 7. Jumalan nághisä) Se on Propheetis / niincuin hau-
tahdois sanoa: hän oli oppenut / Meseres / Propheetis / Sa-
muelis / Dawidis ja muisa. v. eodem. Niincuin cuin Sa-
charia eli) Näitá sanoja ja coco táá luvu / edellisen 24. cansa / ei
pidä Cuningan ja Sörstin unehast / waan abterast lukeman ja ajat-
teleman / niin hän siitá náte niincuin Almanachast eit ilmatirjast /
cuinga caurwan hänen hywin táy hallituxesans / ja cosca hänen pa-
hoi rupe táymán / niin etrei hän muuta thema nativitatis eli ennu-
stusta tarwidze. Cadzo 4. Reg. 12: 2.

XXVII. Luvu.

Jotham tule Cuningari / hallidze 16. ajastaica / ja teke
Smitá HEXralle otollinen on / v. r. rakenda paljo / v. 3.
soti Ammonin lapsia wastan / ja teke heidán werollisxi /
v. 5. cuole / ja hänen poicans Ahas tule Cuningari / v. 9.

Jotham oli wýden ajastaicainen
colmattakymmendä tulduans
Cuningari / ja hallidzi cuusitoi-
stakymmendä ajastaica Jerusale-
mis / hänen áitins nimi oli Jerusa Zado-
chin tytár. Ja hän teki mitá HEXralle
oli kelsvollinen / niincuin hänen Jsáns Vsiat
kin tehnyt oli / paidzi sitä / ettei hän káynyt
HEXran Templis / ja Ganssa káytti wielä
idzens pahoin. Hän rakensi sen corkian por-
tin HEXran huoneseen / ja Sphelin muuri
hán paljon rakensi. Ja hän rakensi Gau-
pungit Judan ruorelle / ja medzjn rakensi
hán linnat ja tornit.

Já hän sodei Ammonin lasten Cuningan
Gansa ja woitti heidán / niin että Ammo-
nin lapset annoit sinä ruonna hánelle sata
leiwiskátá hoptata / kymmenen tuhatta pun-
da nisuja / ja kymmenen tuhatta punda ohria.
Niin paljo annoit myös Ammonin lapset há-
nelle toisna ja colmandena ruonna. Näin
tuli Jotham woimallisxi: sillä
hán toimitti tiens oikein HEX-
ran hänen Jumalans edes.

Mitä enä Jothamist sanomist on / ja cai-
kist hänen sodistans ja toistans / cadzo / ne
orwat kirjoitetut Israelin ja Judan Cu-
ningasten kirjas. Wýdencolmattakym-
menen ruoden wanha oli hán tulduans Cu-
ningari / ja hallidzi cuusitoistakymmendä
ruotta Jerusalemiss. Ja Jotham nuckui
hänen Jsáins cansa / ja he hautaisit hänen
Dawidin Gaupungjn. Ja hänen poicans
Ahas tuli Cuningari hänen siaans.

XXVIII. Luvu.

Ahas hallidze 16. ajastaica / ja waelda Israelin Cu-
ningasten teillä / pacanoiden canhistuxes / v. 1. HEX-
ra anda hänen Syrialaisien kásijn / ja he waetwarat Ju-
dat / v. 7. Ja Israelin kásijn / jotca hýwát yhtend páiwänd
12000. ottawat sangixi 200000. v. 6. ja Dbedin Prophe-

Jotham tu-
le Cuningari.
A.M. 3197.
Hallidze 16.
ajastaica /
4. Reg. 15:
32.

Jotham so-
ti Ammonie-
terein cansa / ja teke
heidán wer-
ollisxi.

Vsia suid-
zutta Tem-
plis.

HEXra
rangaise
hánda spi-
tali.
4. Reg. 15:5

tan neuwoft waatettawat he fangitut ja wiewdt cotians / v. 15. Ahas edzi apua Assurin Cuningalda / v. 16. Edome rejd ja Philisterejd waftan / v. 17. Tiglath Assurin Cuningas piiritti hänen / jolla hän suuret lahjat anda / v. 20. Ahas uhra epäjumalille ja luidze HERRAN huonen / v. 22. cuolemans asti / v. 27.

sillä HERRAN wiha julmistui teidän päälleen.

Silloin nousit muutamit Ephraimin lasten ylimmäisist / Asaria Johanan poica / Berechia Mesillemothin poica / Jehiskia Sallumin poica / ja Amazia Hadlain poica / niistä waftan / jotta sodasta tulit : Ja sanoit heille : ei teidän pidä niistä fangeja tuoman tänne / sillä et te muuta saata kuin wica meidän päällem HERRAN edes / lisätäxen meidän syndejam ja ricoritam / täsä on endiseldäkin paljo ricosta / ja wiha julmistu Israelin päälle. Silloin sotawäki päästi fangit walallens / ja asetti saalin ylimmäisten ja caiken Kanssan eteen.

Silloin nousit ne miehet / jotta nimeldäns nimitetyt olit / ja otit fangit ja caicki kuin heidän seasans alasti olit / ja waatetit siitä saalista. Ja cum he heidän olit waatettanet / kengittit he heidän / ja annoit heille ruoca ja juoma / ja woitelit heitä / ja weit caicki ne Asein päällä cum heicoimmat olit / ja saattit heidän Jerihon palmucaupungijn welheims tygö / ja palaisit siitte Samariaan.

Silloin lähetti Cuningas Ahas Assurin Cuningasten tygö / että ne olisit auttanet händä : Sillä Edomerit tulit wielä / ja löit Judan ja muutamita weit pois. Ja Philisterit hajotit idzens caickijn ketocaupungeihin / etelän puolelle Judat / ja woittit Beth Semeren / Alalonin / Gederothin ja Sochonin kylinens / ja Timnan kylinens / ja Gimson kylinens / ja asuit siellä. Sillä HERRA waerwais Judat Aharen Israelin Cuningan tähden / että hän oli wietellyt Judan / ja teki wäärin HERRA waftan. Ja händä waftan tuli Tiglath Pilnesser Assurin Cuningas / joca piiritti hänen / ja ei händä mitän wahwistanut. Sillä Ahas otti yhden osan HERRAN huonest / Cuningan ja ylimmäisten huonest / jotta hän andoi Assurin Cuningalle / waan ei se händä mitän auttanut. Silloin teki Cuningas Ahas wielä enemmän wäärin HERRA waftan hänen tuscasans. Ja uhrais Damascun epäjumalille / jotta olit lyönet händä / ja sanoit : Syrian Cuningan jumalat auttit heitä / sentähden minä uhran heille / että he myös minua autaisit : mutta he olit hänelle ja caikelle Israelille langemiseri.

Ja Ahas cocois astiat Jumalan huonest / ja särki Jumalan huonen astiat / ja sulki

Ahas tolle Cuningari A. M. 3212. Hallidze 16. ajastaica ja tete paha. 4. Reg. 16:2.

Ahas oli kahdentymmenen ajastainen tulduans Cuningari / ja hallidzi cuusitoistakymmendä ajastaica Jerusalemiss / ja ei tehnyt mitä HERRALLE kelwollinen oli / niincuin hänen Isäns Dawid. Waan hän waelsi Israelin Cuningasten teillä / ja teki Baalille waletuita curwia. Ja suidzutti Hinnomin poicain Iaros / ja poletti poicans tulella paccain cauhisturen jälken / jotta HERRA Israelin lasten edest oli ajanut pois. Ja hän uhrais ja suidzutti corkeurilla ja cuculoilla / ja caickein wiherjäisten puiden alla.

Sentähden andoi HERRA hänen Jumalans / hänen Syrian Cuningan käsijn / niijn että he löit hänen / ja weit heistä suuren joucon fangiri Damascuum. Hän annettin myös Israelin Cuningan käsijn / joca heistä sangen paljo tappoi. Sillä Pekah Remalian poica löi Judast sata ja cairikymmendä tuhatta yhtenä päivänä / jotta caicki wakewät miehet olit / että he hyljäisit HERRAN heidän Isäns Jumalan. Ja Sichri se Ephraimin wakewa / tappoi Cuningan pojan Maesejan / ja Asrikamin Cuningan huonen Forstin ja Elkanaan / joca Cuningasta lähimmäinen oli. Ja Israelin lapset weit fangina heidän weljistäns / cari sata tuhatta waimoa / poikia ja tyttärinä / ja ryöstit heildä paljon saalist / jonga he weit Samariaan.

Ji siellä oli yri HERRAN Propbeta / joca cudzuttiin Obed / hän läxi sitä joukkoa waftan / cum Samariaan tuli / ja sanoit heille : cadzo / että HERRA teidän Isän Jumala on wihaftunut Judan päälle / ja on andanut teidän käsijn / mutta te oletta hirmuisest heitä tappanet / niijn että se tairvaseen cuulu. Niijn te luuletta polkewan teidän alan Judan lapset ja Jerusalemin / teidän palwelioiren ja piicoiren : Eikö teisä wica ole HERRA teidän Jumalatan waftan? Niijn cuulcat minua / ja wielät ne fangit sinne jällens / jotta te toitta teidän weljistäns :

Syrialat set waiwa wat Judat.

Israel tod ja monda heistä fangirtotta.

Obed Propbeta neuwo fangeja päästämän.

Israel waatetta fangit / ja wie cotians

Edomerit ja Philisterit tulewat heidän maallens.

Tiglath Pilnesser piiritti Aharen.

Ahas palwewele monda jumalata.

25 **H**ERran huonen owet / ja teki idzellens Al-
tareita joca nurekan Jerusalemis. Ja myös
caikis Judan Caupungeis teki hän corkeuret
sellä ja täällä / suidzuttarens wieraille juma-
lille / ja wihoitti HERran heidän Isäns
Jumalan.

26 **M**itä enä hänest on sanomist ja caikist hä-
nen teistans / ensimäisist ja rotmeisist / cadzo /
se on kirjoitettu Judan ja Israelin Cuninga-
sten kirjas. Ja Abas nuclui Isäns cansa /
27 ja he hautaisit hänen Jerusalemn Caupun-
gyn: mutta ei he pannet händä Israelin Cu-
ningasten secaa. Ja hänen poicans Jehi-
skia tuli Cuningari hänen staans.

Verf. 3. Hinnoimn poicain laros) Täsa laros on paljon epä-
jumalan palweluxia piderey / sentähden owat jätentulewaifet
Judalaiset cudjunet Helwetin sillä nimellä: Gehenna / erino-
maifest että he owat heidän lapsens signä polttaneet / Infr. cap. 33:
16. v. 19. Wietellöyt) Tämä wietteleminen eli paljastaminen oli
ettei Canssa elänyt Jumalan sanan jalten / waan wapaft / heidän
oman mielens jalten / heidän jumalan palweluxefans. Sentäh-
den on Exod. 32: 25. tulstittu Aaron wietteit eli teki Canffanwa-
pary / joca täsa cudjutan paljastamiseri. Cadzo ennen nimittettyä
paikka / Exod. 26.

XXIX. Lucu.

Jehiskia tule Cuningari / hallidze 29. ajastateca / ja tes-
te mitä HERralle otollinen on / v. 1. awaja HERran
huonen / v. 3. käste Pappem puldista idzens ja HERran
huonen / v. 12. anda uhrata / v. 20. pane Lewitat weifaman
ja soittaman caikimassilla candeileilla. v. 25. Cuningas ru-
coile ja käste heidän myös kirjia HERra Dawidin Psal-
meilla / 26. v. 29. käste seuracunnan uhrata / v. 31. joca
nijn pallo uhrawat / ettei Pap- r ilman Lewitain awuta woi
corjata / v. 34.

1 **J**ehiskia oli wäydencolmattakym-
menda ajastacainen tulduans
Cuningari / ja hallidzi yhderän
colmattakymmenda ajastateca Je-
2 rusalemis: hänen äitins nimi oli Abia Sa-
charian tytär. Ja hän teki mitä HERralle
3 oli otollinen / nijn cuin hänen Isänskin Da-
wid. Hän awais HERran huonen owet
4 ensimäisnä waldacundans Cuucautena
ensimäisnä wuonna / ja wahwisti ne. Ja
5 saatti Papi ja Lewitat sinne / ja cocois hei-
dän idäiselle catulle.

6 **J**A sanoit heille: cuuleat minua Lewitat /
pyhittäkät nyt teitan / pyhittäkät HER-
7 ran teidän Isän Jumalan huone / ja caicki
saastaisus candacat pois Pyhästä: Sillä
meidän Isäm owat mennet wäärin / ja tehnet
sitä cuin HERran meidän Jumalam edes
kelpamatoim on / ja owat hyljännet hänen:
sillä he owat casiwons läändänet pois HER-
ran majast ja läändänet selläng sen puoleen.

7 Ja owat sulkeneet esihuonen owet / ja sam-
muttaneet lamput / ja ei suidzuttaneet suidzu-

tust / eikä uhrannet polttouhria Israelin Ju-
malalle Pyhäis.

Sitä on HERran wiha Judan ja Je-
8 rusalemn päälle tullut / ja hän on andanut
heidän hämmästyxeri ja häwityxeri / nijn että
heitä siistellän / nijn cuin te näettä. Sillä /
9 cadzo / sentähden owat meidän Isäm langen-
net miecan cautta / meidän poicain / tyttärein
ja emändain owat wiedyt pois. Nyt olen
10 minä aicoinut tehdä HERran Israelin Ju-
malan cansa lüton / että hän wihas h'rmu-
suden läändäis meidän päälän pois. Nyt
11 minun poicain äikät stecailco: sillä HERra
on teidän walinnut seisoman hänen edejäng
palweluxes / ja olemat hänen palwelians ja
suidzuttaman.

Jin noust Lewitat / Mahat Amasain
12 poica / ja Joel Afarian poica / Rahati-
therein lapsist. Ja Merarin lapsist / Kis-
Abdin poica / ja Azaria Jahaleleelin poica.
Gersenterein lapsist Joah Simman poica /
ja Eden Joahn poica. Ja Elizaphanin
13 lapsist / Simri ja Jeiel. Assaphin lapsist /
Zacharia ja Mathania. Hemanin lapsist /
14 Jehiel ja Semei. Jedithumin lapsist / Se-
maja ja Bsiel. Ja cocoisit heidän welsens
15 ja pyhitit idzens / ja menit Cuningan kästyst
HERran sanan jalten puhdistaman HER-
ran huonetta.

16 **J**A Papi menit HERran huoneseen
puhdistaman sitä / ja percaisit caiken saastai-
suden / jonga he löysit HERran Tempust /
ja cannoit cartanolle lähes HERran huo-
netta: ja Lewitat otit sen ja cannoit Kidro-
nin osaan. Ensimäisnä päiwänä ensimäise-
17 sta Cuusta rupeisit he pyhittäjän heitäng / ja
caderandena päiwänä siinä Cuusta / menit
he HERran esihuoneseen / ja pyhitit HER-
ran huonetta caderan päiwä / ja päätit sen
cuudendenatoistakymmendän päiwänä en-
simäisellä Cuulla.

18 **J**A he menit Cuningas Jehiskian tygö /
Ja sanoit: me olemma puhdistaneet cai-
ken HERran huonen ja polttouhria Alta-
rin / ja caicki sen astiat. Caicki myös ne astiat
19 joca Cuningas Abas oli hyljännyt Cuning-
gasna ollesäng / cosca hän wäärin teki / ne
olemma me walmistanet ja pyhittäneet / cadzo /
ne owat HERran Altarin edes.

20 **N**ijn Cuningas Jehiskia noust war-
hain amulla / cocois Caupungin ylimmäiset
ja meni HERran huoneseen. Ja toit seid-

Lewitat tes-
towat nijn.

Jehiskia
anda uhras-
ta.

Jehiskia tu-
le Cuning-
gari /
A. M. 3227.
hallidze 29.
ajastateca.
4. Reg. 18: 1.

Jehiskia
taste puhdi-
sta HER-
ran huo-
nen.

zemen härkä / ja seidzemen oinasta / ja seidze-
men caridzata / ja seidzemen caurista syndiuh-
riri waldacunnan edestä / Nohän edestä ja Ju-
dan edestä. Ja hän sanoi Papeille Aaronin
lapsille / että he uhrasit ne Herran Altarille.

22 Nyn he teurastit härjät / waan Papi otit
weren ja prüsscotit Altarille / ja he taas teu-
rastit oinat / ja prüsscotit weren Altarille / ja
teurastit caridzat / ja prüsscotit weren Altaril-
le. Ja toit caurit syndiuhriri Cuningan ja
23 seuracunnan eteen / ja he panit kätens nqden
päälle. Ja Papi teurastit ne / ja prüsscotit
24 weren Altarille / sorwittaman caicke Israeli:
sillä Cuningas oli heidän kässenyt uhrata
polttouhrin ja syndiuhrin caiken Israelin
edestä.

25 Ja hän asetti Lewitat HERRan huone-
seen / Cymbalein / Psaltarein ja harpuin can-
sa / niñcuin Dawid kässenyt oli / ja Gad
Cuningan Näkiä / ja Nathan Propheeta:
sillä se oli HERRan kästy hänen
26 Propheetains cautta. Ja Lewitat
seisoi Dawidin harpuin cansa / ja Papi
27 Basunain cansa. Ja Jehiskia kästi heidän
uhrata polttouhria Altarille. Ja ruwetes
uhraman polttouhria / ruwettiin myös wei-
saman HERRalle Basunilla ja moninaisilla
Dawidin Israelin Cuningan candeileilla.

28 Ja coco seuracunda cumarst. Ja weisaitten
weisu / ja Basunan soittaitten Basunan äni
cuului / sihenasti että caicki polttouhri täy-
tettiin.

29 Osa polttouhri uhrattu oli / notkisti Cu-
ningas ja caicki ne jotta hänen cansans
30 olit / poltwians ja cumarst. Ja Cuningas
Jehiskia ja caicki ylimmäiset kästie Lewitain
kättä HERRa Dawidin ja sen Näkiän Assa-
phin sanoilla. Ja he kätti händä suurella
ilolla / ja he callistit päätans ja cumarst.

31 Nyn Jehiskia wastaten sanoi: nyse olet-
ta täyttänet teidän käten HERRalle / kähkät
ja candacat uhria ja kytosuhria HERRan
huoneeseen. Ja seuracunda weit uhria ja kyt-
tosuhria / ja jocainen sydämeest hywäntah-
32 toinen polttouhria. Ja polttouhrin luccu /
jonga seuracunda wei / oli seidzemenkymmen-
dä härkä / sata oinasta ja cari sata caridzata /
ja nämät caicki weit he polttouhriri HERR-
33 ralle. Ja he pyhitit cuusi sata härkä ja colme
tuhatta lammasta.

34 Waan Pappeja oli wähinmäxi / niñ

ettei he woinet nyllke wuotia caikilda polt-
toubreilda / sentähden autit heitä heidän
wellens Lewitat / sihenasti että se työ täytet-
tin / ja cuin Papi pyhitit heitäns: sillä Lewi-
tat olit wiremmit pyhittämas idzens cuin
Papi. Ja polttouhria oli paljo kytosuh- 35
rin lihawuden cansa / ja juomauhria polt-
touhriri. Näin wirca walmistettiin HERR-
ran huones. Ja Jehiskia riemuidzi ja caicki 36
Canssa / siitä cuin Jumala oli heille walmi-
stanut: sillä se tapahtui sangen kytust.

Verf. 25. Cymbalein ja Psaltarein) Tästä nähdän cuinga ju-
maliset Cuningat candeileilla ja caumeilla weisuilla owat palwellet
HERRa / joca hänelle otollinen on / niñcuin Pohä Hengi käste
Dawidin cautta / Psal. 150. tiyrätät HERRa Basunalla / tiyrä-
tät händä Psaltarilla ja harpulla. Ei se ole myös Odes Testa-
mentis kielty / waan kästetty / 1. Cor. 14: 26. Eph. 5: 9. Col. 3:
16. 2c. Sentähden ei se ole Pohä Hengi / waan toinen Hengi / joca
sencaikaista Jumalan seuracunnast tahto hohjata ja häwittä.

XXX. Lucu.

Cuningas Jehiskia käste coco Israelin kädä idzens
HERRan tygö / ja tulla Jerusalemijn Päästäst pida-
män / v. 1. Israelitat pilkawat sanansaattait / muuta
muutamat ulewat Judan cansa Jerusalemijn / v. 10.
Cuningas ja coco seuracunda pida Päästäst suurella /
ilolla / v. 14.

JA Jehiskia lähetti caiken Judan
ja Israelin tygö / ja kirjoitti kirjan
Ephraimin ja Manassen tygö /
että heidän piti tuleman HERR-
ran huoneeseen Jerusalemijn / pitämän HERR-
ralle Israelin Jumalalle Päästästä. Ja
2 Cuningas piti neuwon ylimmäistens cansa /
ja coco seuracunnan cansa / Jerusalemis pi-
dettä Päästästä toisna Cuucautena. Sillä
3 ei he tainnet sitä pida sihen aican / sillä Papi
ei ollet wielä täydellisesti pyhitetty / eikä
Canssa ollut tullut cocon Jerusalemijn. Ja
4 tämä kelpais Cuningalle ja coco seuracun-
nalle. Ja he toimittit nqn että se cuulitet-
5 tin caikes Israelis / BerSebast Danin
asti / tuleman ja pitämän HERRalle Israe-
lin Jumalalle Päästästä Jerusalemis: sillä
ei se pidetty suuren aican / niñcuin kirjoitet-
tu on.

JA sanansaattajat menit kirjoitusten
cansa / Cuningan ja ylimmäisten kä-
dest / caiken Israelin ja Judan läpidze / Cu-
ningan kästyst / ja sanoit: te Israelin lapses /
käändät teitän HERRan Abrahamin /
Isaachin ja Israelin Jumalan tygö / niñ
hän käändä idzens päästyitten tygö / jotta
wielä owat jäänet Assyrian Cuningan kä-

Jehiskia a-
setta weisa-
jat tiytä-
män HERR-
ra.

Jehiskia
rucoile
HERRa.

Canssa
canda uh-
rims edes.

Cuningas
Jehiskia lä-
hetti sa-
nanasaatta-
jat coco
Israelin ja
Judan.

Cuningas
Jehiskia
neuwo pa-
rannuren
ja Päästä-
stä pida-
män.

7 dest. Ja alkät olco nñncuin teidän Isän
ja weljen cuin wäärin teit HERRa teidän
Isän Jumalata vastaan / ja hän andoi hei-
dän häwityxeri / nñncuin te idze näette.
8 Nñn alkät olco uppiniscaiset (nñncuin teidän
Isän/mutta andat HERRalle teidän lä-
ten/ ja tulcat hänen Pyhäns / jonga hän
on pyhittänyt iancaicisest / ja palwelcat
HERRa teidän Jumalatan/nñn hänen wi-
9 hans julmuus käändy teistä pois. Ja jos
te käännätte teidän HERRan tygö/nñn tei-
dän weljen ja lapsen saawat armon nñden
edes / jotca heitä sangina pitävät/että he tu-
lewat tähän maahan jälleñs: sillä HERRa
teidän Jumalan on armollinen ja laupias/
ja ei käännä castwojans pois teistä / jos te
käännätte teidän hänen tygöñs.
10 Ja sanansaattajat menit yhdestä kaupungist
nñn toiseen. Ephraimin ja Manassen maalla
Sebulonin asti/mutta ne nauroit ja pilkaisit
11 heitä. Suitengin nöyrytit muutamat id-
zens Asserist/Manassest ja Sebulonist / ja
12 tulit Jerusalemijn. Ja Jumalan käsi tuli
Tudaan/ että hän andoi heille yrimielisen
sydämen/ tekemän Cuningan ja ylimmäi-
13 sten kääntä / HERRan sanan jälken. Ja
paljo Canssa tuli Jerusalemijn cocon pitä-
män happamattoman leiwän juhlapäiwä
toisna Cuccautena/ sangen suuri cocous.
14 Ja he nousit ja cukiñt Altarit cuin olit
Jerusalemis / ja otit caicci suidzutyret
15 pois / ja heitit Kidronin ojaan. Ja teura-
stie Pääsiäisen neljändenätoista kymmendenä
päiwänä toisna Cuccautena. Ja Papiet
ja Lewitat häpeisit ja pyhittit idzens / ja can-
16 noit polttouhria HERRan huoneseen. Ja
seisoit järjestyxensä nñncuin pitikin / Mo-
seren Jumalan miehen Lain jälken. Ja
Papiet pñyscotit weren Lewitain kädest.
17 Sillä monda oli seuracunnas / jotca ei ollet
pyhittänet heitänñs / sentähden teurastit Le-
witat Pääsiäisen caickein nñden edest / jotca
ei ollet puhtat / pyhittärens heitä HERR-
ralle.
18 Ja paljo Canssa oli Ephraimist / Ma-
nassest/ Isascharist ja Sebulonist / jotca
ei ollet puhtat / mutta he söit Pääsiäis lam-
ban / ei nñncuin kirjoitettu on: Sillä Jehi-
stia rucollit heidän edestänñs / ja sanoi:
HERRa joca on hywä / hän
19 on armollinen heille / Caicille jot-

ca sydämens asettawat edzimän
HERRa heidän Isäns Juma-
lata / waiccka ei he ole Pyhän puh-
tauden jälken. Ja HERRa cuuli
Jehistian rucouren / ja paransi Canssan.
Nñn Israelin lapset pidit / jotca olit Jerusa-
lemis / happamattoman leiwän juhla suurel-
la ilolla seidzemen päiwä. Ja Papiet ja
Lewitat kñytit HERRa jocapäiwä / HERR-
ran wäkerwillä candeileilla.
20 Ja Jehistia puhui ystäwälistest caickein
Lewitain cansa / joilla oli hywä nm-
märñs HERRasta / ja he söit juhla coco
seidzemen päiwä / ja uhrasit kñtosuhria / ja
kñytit HERRa heidän Isäns Jumalata.
Ja coco seuracunda mielistyi pitämän wiela
21 coiset seidzemen päiwä / ja he pidit myös ne
seidzemen päiwä ilolla. Sillä Jehistia Ju-
dan Cuningas andoi ylönnyxeri Canssalle /
22 tuhannen härkä ja seidzemen tuhatta lam-
masta. Ja ylimmäiset annoit ylönnyxeri
Canssalle tuhannen härkä / ja kymmenen
tuhatta lammasta / näin monda Pappia
pyhitti hänens.
23 Ja coco seuracunda Judas iloidzi ja Pa-
piti ja Lewitat / ja coco seuracunda / joca oli
tullut Israelist / ja muucalaiset jotca olit tul-
let Israelin maalda / ja ne cuin asuit Judas.
24 Ja silloin oli suuri ilo Jerusalemis / että Sa-
lomon Dawidin pojan Israelin Cuningan
ajasta / ei ole sencaltaista ollut Jerusalemis.
Ja Papiet ja Lewitat nousit ja sunaisit
25 Canssan / ja heidän äñens cuultin / ja heidän
rucourens tuli hänen pyhän asumiseñs tai-
waseen.
26 Desf. 19. Pyhän puhtauden jälken) se on / Jumala cadjo
sydäñä / cosca se on waca Jumalan puoleen / nñn ei hän kñsele
ulconaisista puhdistust lain jälken.
XXXI. Luku.
27 Israeliterit palajawat cottans / ja hyljätwät epäjumaa-
lan palwelureñs coco maalda. v. 1. Jehistia säädä
Pappein järjestyren / palweleman ja kñtämän HERRa /
v. 2. Anda paljo uhrisi / ja käänt Canssan anda Pappein ra-
winnoyri esicoiset ja kymmenexet HERRan kääntyn jälken / v.
4. Canssa anda paljo / v. 8. joca heille jaetan wuorons jäs-
ten / v. 15.
28 Desca nämät caicci päätetyt olit /
29 Iarit caicci Israelitat ulos / jotca
Judan Caupungeis olit / ja rucoit
padzat / ja haekaisit maahan
medziñt / ja cukiñt corkouret ja Al-
tarit coco Judast / Ben Jaminist / Ephra-

Pääsiäist
pidetään
isolla juh-
lalla.

Canssa pa-
laja cottans
ja hyljä eräe
jumalans.

imist ja Manassest / sihenasti että he peräti hävittivät heidän. Ja Israelin lapset menit joutuneen omais tykö heidän Caupungeihins.

2 Mutta Jehistia asetti Papit ja Lewitat järjestyreens / cugin wirkans jälken / sekä Papit että Lewitat / polttouhrilla ja kütösuhrilla / palveleman / kütämän ja cunnittaman HERRan leirein porteis. Ja Cuningas andoi osans tavarastans huomeneltain ja ehtona polttouhriri / ja Sabbathin / uden Cuun ja juhlapäivän polttouhriri / niincuin kirjoitettu on HERRan lais.

4 Hän sanoi Canssalle cuin asui Jerusalemiss / että heidän piti andaman osan Papeille ja Lewitaille / että he olisit wiriamat HERRan lais. Ja koska se sanottu oli / annoit Israelin lapset paljon otista / ihywistä / wynnasta / ölystä / humajasta ja caikinnaisesta pellon castwosta / ja he toit heille kymmeneret caikist runsast. Ja Israelin ja Judan lapset / cuin Judan Caupungeis asuit / toit kymmeneret carjast ja lambaist ja pyhitetyt / cuin he HERRalle heidän Jumalal-

7 lens pyhittänet olit / ja asetit eri läjin. Colmandena Cuucautena rupeisit he paneman läjin / ja seidzemendena Cuucautena päätit. **8** Ja koska Jehistia tuli ylimmäisten cansa / ja näki läjät / kütit he HERRa ja hänen Canssans Israeli. Ja Jehistia kysyi Papeille ja Lewitaille läjistä. Ja Azaria ylimmäinen Pappi Zadochin' huonest / sanoi hänelle: siitä ajasta cuin he rupeisit ylönnyst tuoman HERRan huoneeseen / olem me syönet ja tullet rawiturit / ja täsä on wielä paljo tähtenä: sillä HERRa on sunannut hänen Canssans / sentähden on tämä paljous jäänyt. Niin Cuningas käski arcut walmista HERRan huoneisiin / ja he walmistit.

12 Ja panit nihin ylönnyren kymmeneret / ja sen cuin pyhitetty oli uscollifest. Ja Chanania Lewita oli asetettu päämieheksi sen päälle / ja Simei hänen weljens toiseri. Ja Jehiel / Asafia / Nagath / Asabel / Jerimoth / Jojabad / Eliel / Jesmachia / Mahath ja Benaja / asetetut Chananialda ja hänen weljensä Simeilda / Cuningas Jehistian käskyn jälken / ja Azaria oli Jumalan huonen päämies. Ja Chore Temnan poica se Lewita / owen wartia idän puolella / ja Jumalan wapaehdollisten lahjain päällä jacaman nitytä / cuin HERRalle annettu oli ylönnyrexi /

ja sen caikein pyhimmän päälle. Ja hänen kätens alla olit Eden / Miniamin / Jesua / Semaja / Amaria ja Sachania Pappein Caupungeis. Että heidän piti uscollifest andaman osan weljillens heidän järjestyrens jälken / pienimmälle niincuin suuremmallekin.

Niin myös niille cuin luettiin miehen puolista / colmest ajastajast ja sen ylidzen / caikein nyden seas cuin HERRan huoneeseen menit / cugin päiväns heidän wirkans ja heidän wartions / heidän järjestyrens jälken. Niin myös niille / jotka olit Papein lugus heidän Isäns huoneis / ja Lewitat cahdestykymmenest ajastajast ja sen ylidze / heidän wartions / heidän järjestyrens jälken. Sutte niille cuin luetut olit / lastens / waimoins / poicans ja tytärtens seas / coco seuracunnan seas / sillä he pyhitit uscollifest sen pyhitetyin. Niin olit myös miehet nimeldans nimitetyt Pappin Aronin lasten seas / esticaupungin kedolla caikis Caupungeis / että heidän piti osan andaman caikille miehen puolille Pappein seas / ja caikille niille cuin Lewitain secan luetut olit.

20 Näin teki Jehistia caikes Judas / ja teki cuin hywä / oikia ja totinen oli HERRan hänen Jumalans edes. Ja caikis hänen tegoisans cuin hän alcot Jumalan huonen palwelures / lain ja käskyn jälken / edziärens hänen Jumalatais / sen teki hän caikest sydämeistans / sentähden hän myös menestyi.

Verf. 1. Nicot padjat Cadjo Num. 33: 52. v. 4. Että he olisit wiriamat HERRan lais) se on / ettei he laakais lutemast HERRan lais / opeetamast ja neuwomast Canssa: sillä heidän tähty oppia wircoja / työtä teemän / caupidjeman eli muutoin rawindotans edzimän. Sillä se joca muica cahjo opeeta / hänen piti idze oppeman / ja sentähden muut wirat hyljämän / niincuin Syrach lewiämälä opeeta c. 39. Cadjo Nehem. 10: 32. 35: etc. ja 12: 44. ja 13: 10.

XXXII. Lucu.

Sanherib piiritti Judan Caupungit / v. 1. Jehistia tukidie caikti Jerusalemin caewot / ja wahwista idzens / v. 2. rohwaife Canssa / v. 7. Sanherib neuwo heitä andaman / v. 9. Jehistia rucoile HERRa / ja HERRan Engeli lyö Sanheribin parhan wden / v. 20. Jehistia tule sairaxi ja saa HERRalda terweydens merkin / v. 24. hänen rickaudens / v. 27. josta hänen sydämens paisu / v. 25. händä neuworan nöhyreen / ettei Jumala rangais / v. 31.

Sanherib piiritti Judan Caupungit / v. 1. Jehistia tukidie caikti Jerusalemin caewot / ja wahwista idzens / v. 2. rohwaife Canssa / v. 7. Sanherib neuwo heitä andaman / v. 9. Jehistia rucoile HERRa / ja HERRan Engeli lyö Sanheribin parhan wden / v. 20. Jehistia tule sairaxi ja saa HERRalda terweydens merkin / v. 24. hänen rickaudens / v. 27. josta hänen sydämens paisu / v. 25. händä neuworan nöhyreen / ettei Jumala rangais / v. 31.

daan

Jehistia ando Papeille heidän osans / ja neuwo Canssan myös sitä teemän.

Halvut asetetan annettu päälle.

Jehistia teki hywä / sentähden hän menestyi.

Sanherib piiritti Judan Caupungit.

743.
4. Reg. 18.
13.
Ela. 36: 1.Zehistia ra-
kenda ja
hangidze
händä wa-
staa.

1 daan/ ja siotti idzens wahwain Caupun-
2 gitten eteen/ ja ajatteli päästä n yhin. Cosca
Zehistia näki Sanheribin tulewan/ ja että
3 hänen cawons olit kääntyt sotiman Jerusale-
mita vastaan. Pitti hän neuwo ylimmäi-
4 stens ja wälewittens cansa/ tukitaxens we-
silähtet/ jotca ulcona Caupungist olit/ ja
5 he autit händä: Ja paljo Canssa cocondui/
ja tukidzit caicki lähtet ja wuotawat ojat ke-
6 skellä maata/ ja sanoit: ei Assurin Cuningat
paljo tulduans wettä löyda. Ja hän wah-
7 wisti idzens/ ja rakensi caicki rauwennet
muurit/ ja corgotti tornin tasalle/ ja wielä
8 sütte rakensi ulconaiselle puolelle toisen muu-
rin/ ja wahwisti Millon Dawidin Cau-
9 pungin/ ja andoi tehdä paljon aseita ja kil-
wejä. Ja asetti sodanpäämiehet Canssan
secan.

10 Ja hän cocois heitä tygöns/ sillä lewiällä
catulla Caupungin portin ohes/ ja puhui sy-
11 dämelistest heidän tygöns/ ja sanoit: Olcat
rohkiat jahywas turwas/ älkät peljät-
12 kō / ja älkät wawahstuco Assurin
Cuningast/ ja caicke joucko kuin hänen can-
13 sans on: sillä meidän cansam on e-
nä kuin hänen cansans. Hänen
14 cansans on lihallinen käsiwarsti/
waan meidän cansam on HERR-
15 ra meidän Jumalam / autta-
mas meitä ja sotimas meidän e-
16 destäm. Ja Canssa luotti idzens Zehi-
stian Judan Cuningan sanoin.

17 **S**itte lähetti Sanherib Assurin Cuning-
18 gas palvelians Jerusalemiin (sillä hän
oli Lachiren edes/ ja caicki hänen sotawä-
19 lens hänen cansans) Zehistian Judan Cu-
ningan tygö/ ja cocoi Judan tygö joca Jeru-
20 salemis oli/ ja andoi heille sanoa: Näin sa-
21 no Sanherib Assurin Cuningas: mihingä te
22 uscallatte/ jotca oletta siinä piiritetyt Jerusa-
23 lemis? Zehistia pettä teidän/ saattain teitä
24 cuoleman näläst ja janost/ ja sano: HERR-
25 ra meidän Jumalam pelasta meitä Assurin
26 Cuningan kädest. Eikö hän ole se Zehistia
27 joca corkeurens ja Altarins on heittänyt
28 pois/ ja sanonut Judalle ja Jerusalemil-
29 le: teidän pitä ruoileman yhden Altarin edes/
30 ja sen päällä suidjuttaman?

31 **E**täkö te tiedä mitä minä ja minun Isäni
32 tehnet olemma caickille Canssoille maacunni-
33 sa? owatco pacanoitten jumalat maacun-
34 nis woinet pelasta maans minun kädestäni?
35 Cucca on caickista pacanoitten jumalista/ kuin
36 minun Isäni kironnet owat/ joca on pelasta-
37 nut Canssans minun kädestäni? että teidän
38 Jumalan wois autta teitä minun kädestä-
39 ni? Nijn älkät siis andaco Zehistian wietel-
40 lä teidän/ älkän myös uscottaco teitä/ ja äl-
41 kät te uscoco händä: Sillä jos ei caickein pa-
42 canain waldacunda in jumalat ole woinet
43 autta Canssans minun ja minun Isäni kä-
44 dest/ paljo wähemmin ei myös teidän Ju-
45 malan auta teitä minun kädestäni?

46 Ja wielä hänen palvelians puhuit enä
47 HERRa Jumalata vastaan/ ja hänen pal-
48 weliatans Zehistiat vastaan. Hän kirjoit-
49 ti myös kirjoituksen häwäistärens HERRa
50 Israelin Jumalata/ ja puhui händä vastaan/
51 ja sanoit: njncuin ei pacanoittengan juma-
52 lat ole auttanet Canssans minun kädestäni/
53 njn ei pidä myös Zehistian Jumala pelasta-
54 man Canssans minun kädestäni. Ja he
55 huusit corkialla änellä Judan kielessä Cans-
56 san tygö/ jotca muurin päällä Jerusalemis
57 olit/ peljättärens ja hämmästyttärens hei-
58 tä/ että he woittaisit Caupungin. Ja he
59 puhuit Jerusalemin Jumalata vastaan/
60 njncuin maan Canssain jumalita vastaan/
61 jotca ihmisten käsitetot olit.

62 **U**utta Cuningas Zehistia ja Esaia
63 Propheeta Amoren poica/ ruoilit sitä
64 vastaan ja huusit tairwaseen. Ja HERRa
65 lähetti Engelin joca surmais caicki woimal-
66 listet sotajoucost/ ja Förstet/ ja ylimmäiset
67 Assurin Cuningan leiris/ njn että hän hä-
68 piällä palais maallens. Ja cosca hän me-
69 ni jumalans huoneseen tapoit ne hänen siellä
70 miecalla/ kuin hänen ruumistans tullet olit.
71 Janijn autti HERRa Zehistiat ja Jerusa-
72 lemin Caupungin asuwaisia Sanheribin
73 Assurin Cuningan kädest/ ja caicke in mu-
74 den kädest/ ja warjeli heitä caickida/ jotca
75 ymbäristöllä olit. Ja moni cannoi
76 HERRalle lahjoja Jerusalemiin/ ja Zehi-
77 stialle Judan Cuningalle callita caluja/ ja
78 njn hän sütte corgotettin caickein pacanoit-
79 ten seas.

Zehistia ru-
coite HERR-
ra/ ja autte-
tan.
4. Re. 19: 14Sanherib
neuwo Ze-
histiat ja
Jerusalemi
myötä an-
daman.

Zehistia sairasta / ja parane jaks. lens. 4. Reg. 20:1 Esa. 38:1.

24 **S**iheitaican sairasti Zehistia cuolema-
stautia / ja hän rucoili HERRa / ja hän
lupais hänelle / ja andoi hänelle ihmen.
25 **W**aan Zehistia ei maranut sitä cuin hänel-
le annettu oli : sillä hänen sydämens oli pai-
sumut / sentähden tuli wiha hänen / Judan ja
26 Jerusalemin päälle. **M**utta Zehistia nöy-
rytti idzens / sydämens nlypendest Jerusale-
min asurwaisten cansa / sentähden ei HERR-
ran wiha tullut heidän päällens Zehistian
elinaicana.

Zehistian rickaus ja cunna.

27 **Z**ehistialla oli rickautta ja cunniata
sangen paljo : sillä hän teki idzellens
suuret tarwarat hopyast / cullast ja callist ki-
twist / jaloist yrteist / kilweist ja caickinaisist
28 calleist caluist. **J**a aittoja wiwia / wijna ja
ölynä warten / ja pihatot caickinaisille eläi-
mille / ja carsinat lambaille. **J**a rakensi id-
29 zellens Caupungeita / ja hänellä oli carja /
lambaita ja härkiä kyllä : sillä Jumala andoi
30 hänelle paljo rickautta. **H**än on se Zehi-
stia / joca tukidzi ylimmäisen wesiuorum Gi-
honis / ja johdatti alaskasin länden päin Da-
widin Caupungijn : sillä Zehistia oli onnel-
linen caickis tegoisans.

Babelin Cuningan sanan aat. caikat ja Zehistian rickaus.

31 **M**utta cosca Babelin Förstein lähetys-
sana oli hänen tygöns lähetetty / kysymän si-
tä ihmettä joca maalla tapahunut oli / hyl-
jäis Jumala hänen kiusatarens händä / että
caicki tiettäisn mitä hänen sydämesans oli.
32 **M**itä enämbi Zehistiaist sanomist on / ja hä-
nen laupiudestans / cadzo / se on kirjoitettu E-
saiian Prophetan Amoren pojan näghs / Ju-
33 dan ja Israelin Cuningasten kirjass. **J**a
Zehistia nuckui Jsäins cansa / ja he hautai-
sit hänen ylempiä Dawidin lasten hautoin.
Ja caicki Juda ja Jerusalemin asurwaisset
teit hänelle cunnian hänen cuollesans. **J**a
hänen poicans Manasse tuli Cuningari hä-
nen siaans.

Verf 31. Etä tiettäisn) Nimitäin/etteet hängän ollut täy-
dellinen/waan heicko ja wiallinen utneain muutkin.

XXXIII. Lucu.

Manasse tule Cuningari ja hallidze 55. ajastate / v. 1.
tefe paha / v. 4. wiedän fangina Babelijn v. 11. ru-
coile HERRa / ja oppe tundeman Jumalans / v. 12.
HERRa cuule händä / ja hän häwittä epäjumalans / ja
täste Canssan palwella HERRa / v. 13. Amon tule Cu-
ningari / hallidze 2. ajastate / tefepaha ja tapetan pal-
welloidans / v. 21. Josta tule Cuningari / v. 25.

Manasse tule Cuningari. A.M. 3256. hallidze 55. ajastate 4. Reg. 12:1.

1 **M**anasse oli cahdentoiastahimme-
nen ajastatcainen tulduans Cu-
ningari / ja hallidzi wiissi ajastate
cuudettahimmendä Jerusalemis.

2 **J**a teki paha HERRan edes pacanoitten
cauhisturen jaksen / jotta HERRa Israelin
lasten edest oli ajanut pois. **J**a hän palais /
3 ja rakensi corkeuret / jotta hänen Jsäins Zehi-
stia cufistanut oli / ja rakensi Baalille Alta-
reita / ja teki medzistot / ja cumarsi caicka tai-
4 wallista sotawäke / ja palweli niitä. **H**än
rakensi myös Altareita HERRan huone-
seen / joista HERRa sanonut oli : Jerusale-
5 mis on minun nimen jancackifest. **J**a hän
rakensi Altareita caickelle tairwalliselle sota-
wäelle / molembijn HERRan huonen carta-
noihin. **J**a hän kättyi poicians tules / Hin-
6 nomin poicain laros / ja walidzi hänellens
päiwät / ja otti waarin linduin lauluista / ja
noidui / ja sääsi welhot ja merckein tulkidziat /
7 ja teki ylönpaljo paha HERRan silmäin e-
des / kchoittarens händä wihaan.

Hän asetti myös curwia ja epäjumalita /
8 jotta hän Jumalan huoneeseen tehdä andoi /
joista Jumala oli sanonut Dawidille / ja hä-
nen pojallens Salomolle / sanoden : tähän
huoneeseen Jerusalemis / cuin minä walin-
nut olen caickist Israelin sucucunnist / panen
9 minä minun nimeni jancackifest. **J**a en endä
Israelin lasten jalcoja tästä maasta siirrä /
10 jonga minä heidän Jsällens luvannut o-
len / jos he muutoin pitäwät caickia niitä /
cuin minä heille Moseren cautta käskennyt
olen / caickes Pais / käskyis ja oikeudes.

9 **M**utta Manasse wiettelä Judan ja Je-
rusalemin asurwaisset / tekemän pahem-
min cuin pacanat / jotta HERRa Israelin
lasten edest häwittänyt oli. **J**a cosca
10 HERRa puhui Manasselle ja hä-
nen Canssallens / niijn ei he sitä to-
tellet.

11 **S**entähden saatti HERRa hei-
dän päällens Assurin Cuningan
sodan Förstit / he otit Manassen
fangiri jalcaraudois / ja sidoit hä-
nen cahleilla / ja wett Babelijn. **J**a
12 cosca hän oli siinä ahdistures / ru-
coili hän HERRa hänen Juma-
latans / ja nöyrytti idzens suurest
hänens Jsäins Jumalan edes. **J**a

Manassen epäjumalan palwetus ja sönne.

2. Sam. 7:10 3. Reg. 9:3.

Manasse wiedän si. dottuna Ba belijn / ja hän parant da idzens.

13 rucoili händä hartast / ja hänen rucourens cuultin / ja johdatti hänen jällens waldacundaans Jerusalemin. Nijn Manasse ymmärsi että HERRa oli Jumala.

14 Senjälken rakensi hän ulcomaisen muurin Davidin Caupungin / lännen puoleen / Gibonin ojaan / ja custa calaporettin mennän / ja Ophelin ymbärins / ja teki sen sangen cortiari / ja asetti sodampäämiehet caickin Judan wahwoin Caupungeihin.

15 Ja otti wierat Jumalat ja epäjumalat pois HERran huonest / ja caicki Altaareilda / kuin hän rakendamut oli HERran huonen ruorelle Jerusalemis / ja heitti ne Caupungist ulos. Ja uidisti HERran Altarin / ja uhrasti sillä kytösuhria ja ylistysuhria HERralle / ja käski Judan palwella HERra Israelin Jumalata. Cuitengin uhras Canssa wiela corkeuxilla / waan HERralle heidän Jumalallens.

18 Mitä enämbi Manassest sanomist on / ja hänen rucouristans Jumalans tygö / ja Nätkään puhest / kuin HERran Israelin Jumalan nimeen hänen cansans puhumet olit / cadzo / ne owat kirjoitetut Israelin Cuningasten tecoin kirjias. Ja hänen rucourens / ja cuinga hän cuultin / ja caicki hänen syndins ja waärat tecons / japaicat joihinga hän corkeuxet rakensi / ja asetti medzistöt ja epäjumalat / ennenkuin hän oli nöyryttännyt idzens / cadzo / se on kirjoitettu Nätkään te gois. Ja Manasse nuckui Jsäns cansa / ja he hautiasit hänen hänen huonefens. Ja hänen poicans Amon tuli Cuningari hänen fians.

21 Amon oli cahden ajastaicainen colmattakymmendä tulduans Cuningari / ja hallidzi cari ajastai Jerusalemis. Ja teki paha HERran edes / nijn kuin hänen Jsäns Manasse tehnyt oli / ja Amon uhras caickille epäjumalille / jota hänen Jsäns Manasse tehnyt oli / ja palweli nijsä.

23 Outta ei hän nöyryttännyt idzens HERran edes / mincuin hänen Jsäns Manasse idzens nöyryttännyt oli: sillä tämä Amon

teki paljo syndiä. Ja hänen palweliens teit lüton händä wastan / ja tappoi hänen hänen huonesans. Nijn maan Canssa tappoi caicki ne / jota olit lüton tehnet Cuningas Amonita wastan. Ja maan Canssa teki hänen poicans Josian Cuningari hänen fians.

Verf. 13. hänen rucourens cuultin) Tämä on lohduksellinen / ettei oytän ole nijn suuri syndinen / ettei Jumala ota armoins co fesa hän catu ja parannuren teke. Mutta ei yhdengän pidä sen cahden syndiä tekemän: sillä joca syndiä teke Jumalan laupiuden päälle / hän ilman laupiudeta rangaittan. Lue Syr. 5. cap. 6. &c.

XXXIV. Lucu.

Josia hallidze 31. ajastai / v. 1. teke hywä / v. 3. häwitä caiken epäjumalan palweluren / v. 4. ano hillialda raha parata HERran huonetta / v. 8. anda heille HERran lakikirjan / v. 15. joca luetaan hänen edes / v. 19. Zulda Prophetissa ennusta paha syndein tähden / v. 22. Josia nöyryttä idzens / v. 26. teke lüton HERran cansa händä palwellayens / v. 29.

Josia oli cahderan ajastaicainen tulduans Cuningari / ja hallidzi hänen ruoden neljättäkymmenenä Jerusalemis. Ja teki oikein HERran caswon edes / ja waelsi Jsäns Davidin teilla / ja ei poikennut oikialle eikä wasemalle puolelle. Mutta cahderandena hänen waldacundans ruonna / wiela ruocaisna ollesans / rupeis hän edzimän Jsäns Davidin Jumalata / ja toisna ruonna toistakymmendä rupeis hän puhdistaman Judan ja Jerusalemit corkeuxista / ja medzistöistä / ja epäjumalista / ja waletuista curwista. Ja andoi cufista Baalin Altarit / ja riekoj curwat kuin nyden päällä olit / ja hän hacfais medzistöt pois / ja loi epäjumalat mur scari / ja hajoitti heidän hautains päälle jota nulle uhrannet olit. Ja poltti Pappelin luut Altarilla / ja nijn puhdisti hän Judan ja Jerusalemin. Nijn myös Manassen / Ephraimin ja Simeonin Caupungeis / haman Nephtalin asti / heidän corwesans / ymbäristölda. Ja sittecuin hän oli cufistanut Altarit / medzistöt ja epäjumalat musertanut / ja oli caicki curwat coco Israelin maalla maahan hacannut / palats hän Jerusalemin.

Nä cahderandenatoistakymmendänä hänen waldacundans ruonna / sittecuin hän maacunnan ja huonen

Manasse häwitä edes epäjumalan palweluren.

Amon tuli Cuningari A.M. 3311. hallidze cari ajastai ca. 4. Reg. 21: 29.

Josia tuli Cuningari A.M. 3313. hallidze 31. ajastai. 4. Reg. 22: 1.

Josia häwitä caicki epäjumalas maalla.

Josia andä parata HERran huonetta.

puhdistanut oli / lähetti hän Saphan Afsan pojan / ja Maesejan Gaupungin Päämiehen / ja Joahn Joaharen pojan Cantzeleerin / parandaman HERRan hänen Jumalans huonetta. Nijn he tulit Hilkian ylimmäisen Pappin tygö / ja annoit hänelle rahaa / jotta Jumalan huoneeseen wiedyt olit / jotta owenwariat Levitat coonnet olit Manassest / Ephraimist / ja caikilda jaäneildä Israelist / ja caikelda Judalda ja Ben Jaminilda / ja Jerusalemin asurwaisilda. Ja njn he annoit ne HERRan huonen teettäille / ne taas annoit nulle jotta HERRan huones työtä teit huonen rakendamises ja parandamises. Ne sitte annoit sen sepille ja rakendaille / osta hacatuita kirvia ja silitettyjä puita caarixi ja malgoixi huoneeseen / jonga Judan Cuningat olit härwittänet.

Ja miehet teit työtä useollisest. Ja heidän päällens asetettin Zabath ja Obadia Levitat Merarin lapsist / Sacharia ja Messullam Rabathiterin lapsist / työtä kyruttaman. Ja jocainen Levita taisti soitta candeletta, Candaitten ja caiteinaisen työn teettäitten päällä / caikis wirgois olit Levitait / kirjoittajat / esimiehet ja owenwariat.

Uosca he otit rahaa ulos / kuin HERRan huoneeseen pandu oli / löysi Hilkia HERRan Lakikirjan / joca Moseren kautta annettu oli. Ja Hilkia wastais ja sanoi Saphanille kirjoittajalle: minä olen löytännyt Lakikirjan HERRan huonest. Ja

Hilkia andoi kirjan Saphanille. Nijn Saphan wei kirjan Cuningalle / puhui ja sanoi: caicki kuin palwelioittes käsijn annettu on / sen he telewät. Ja he cocoisit rahaa / joca HERRan huonesta löytyy oli / ja annoit teettäille ja tekiöille. Nijn Saphan kirjoittaja sanoi Cuningalle: Hilkia Pappi andoi minulle yhden kirjan. Ja Saphan luki siitä Cuningan edes.

Uosca Cuningas cuuli lain sanat / rewäis hän waattens. Nijn Cuningas käski Hilkian ja Abhan Saphanin pojan ja Abdonin Michan pojan / ja Saphanin kirjoittajan ja Afsan Cuningan palwelian / ja sanoi: Mengät ja kyskät HERRalle minun edestän / ja njden kuin wiela jaänet owat Israelis ja Judas / kirjan sanoista / joca löytyy on: sillä HERRan wiha on hir-

muinen joca meihin on syttynyt / ettei meidän Isäm ole pitänet HERRan sana / ja tehnet njncuin täsä kirjas kirjoitettu on.

Nijn Hilkia meni njden cansa / jotta Cuningalda lähetyt olit / Propheetissan Huldan Sallumin Tafehathin Hafsran pojanpojan waatetten kättian emännän tygö / joca asui toisella puolella Jerusalemis / ja puhui sencaltaisia hänen cansans. Ja hän sanoi heille: näitä sano HERRa Israelin Jumala: sanocat sille miehelle / joca teidän minun tygöni lähettänyt on: Näin sano HERRa: cadzo / minä saatan onnettomuden tämän paican ja hänen asurwastens päälle / ja caicki kirouret / jotta sinä kirjas kirjoitetut owat / joca Judan Cuningan edes luettin. Että he owat hyljännet minun ja siidzuttanet wieraille jumalille / woihoittarens minua caikilla heidän kättens teillä / ja minun wihaan sytty tämän paican päälle / ja ei pidä sammutettaman.

Ja teidän pitä sanoman Judan Cuningalle / joca teidän lähettänyt on kysymän HERRalle: näitä sano HERRa Israelin Jumala / näistä sanoista jocas cuulit. Että sinun sydämes on pehminnyt / ja sinä olet sinus nöyryttänyt Jumalan edes / coccas hänen sanans cuulit tätä paicka ja sen asurwastia wastan / ja olet idzes nöyryttänyt minun edesäni / repinyt waattes / ja itkenyt minun edesäni / njn minä myös olen sinua cuullut / sano HERRa. Cadzo / minä cocon sinun sinun Isäis tygö / ettäs cootan sinun hautaas rauhas / ettei sinun silmäs näe caicke tätä onnettomutta / kuin minä tämän paican ja hänen asurwastens päälle saatan. Ja he sanoi sen Cuningalle.

Nijn Cuningas lähetti ja cocois caicki wanhimmat Judast ja Jerusalemist. Ja Cuningas meni HERRan huoneeseen / ja caicki Judan miehet ja Jerusalemin asurwastet / ja Pappit / ja Levitat / ja caicki Canssa sekkä suuret että pienet / ja caicki lujon kirjan sanat / joca oli löytyy HERRan huonest / luettin heidän corwains cuulden. Nijn Cuningas meni siällens / ja teki lujon HERRan edes / että heidän piti waldaman HERRan jälken / ja pitämän hänen käskyns / todisturens ja oikeudens caikesta sydämeästans / ja caikesta

Hilkia löysi Lakikirjan.

Jofia cuuli Lain rewäise waattens ja kysy HERRa

Hulda Propheetissa enusta Judan rangat siuren.

Jofia anda lute Lain Canssan edes ja teki lujon HERRan cansa. 4. Reg. 23.

sielustans/ ja tekemän caicein lüton sanain jälken/ cuin ovat kirjoitetut siinä kirjas.
 32 Ja caieki cuin olit Jerusalemiss ja Beniaminis/ andoi hän seisoa. Ja Jerusalemin asuwaisset teit HERRAN heidän Isäns Jumalan lüton perän. Ja Josia otti caieki cauhisturet caikesta maasta pois / cuin Israelin lasten oma oli/ ja waati caiecia cuin Israelist löyettiin / palweleman HERRA heidän Jumalatsans. Ja ei he luopumet HERRAST heidän Isäns Jumalast / niin cautwan cuin Josia eli.

Verf. 35. Ja hän poltti) Cadzo/ Deut. 14: 8.

XXXV. Lucu.

Josia piti Pääsiäistä / v. 1. anda siihen Försteinens Paltio carja / v. 7. Egyptin Cuningas tule Phratijn so- timan Charchemist wastan/ jota wastan Josia lähte/ ja ei- anna idzens neuwoa / v. 20. ammittan/ wiedän Jerusale- miin ja cuole / v. 23. Canssa ja Jeremia murhettiwat hän dā / v. 25.

Josia piti Pääsiäistä suurella ts lolla. A.M. 3331. A. A. C. 640. 4. Reg. 23: 21.

1 **J** Josia piti Pääsiäistä HERRALLE Jerusalemiss / ja teurasti Pääsiäisen neljändenätoistakym- mendenä päivänä ensimmäisellä
 2 Cuulla. Ja asetti Papiet wartioons / ja wah-
 3 wisti heitä wircaans HERRAN huones. Ja hän sanoi Levitaille / jotta coco Israeli ope-
 4 tit / ja HERRALLE pyhitetyt olit : pangat se pyhä Arckihuoneseen / jonga Salomo Da-
 5 widin poica Israelin Cuningas on raketa andanut/ ja ei teidän pidä sitä candaman tei-
 6 dän olgillan. Niin palwelcat nyt HERRA teidän Jumalatan / ja hänen Canssans
 7 Israeli. Ja walmistacat teitän teidän Isän huonen järjestyren jälken / niincuin se on kir-
 8 joitettu Dawidilda Israelin Cuningalda/ ja hänen pojaldans Salomolda. Ja sei-
 9 socat Pyhä Isän huonen asetturen jälken/ teidän welsein seas/ jotta ovat Canssasta syn-
 10 dynet. Ja Levitain Isän huonen aseturen jälken. Teurastacat Pääsiäinen ja pyhit-
 11 tälät teitän/ asettacat myös teidän weljen te- kemän HERRAN sanan jälken Moseren cautta.

12 **J** Josia andoi ylönnysuhriri yhteisen Canssan edestä caridzoita ja wohlia/ caie-
 13 ki Pääsiäiseri nylle cuin läsnä olit/ colmekym- mendä tuhatta/ ja colme tuhatta härkä. Ja nä-
 14 mät caieki olit Cuningan hywydest. Hänen Förstins änoit myös miehelläng Canssan edest
 15 ylönnyreri Papeille ja Levitaille (cuin olit: Hilchia / Sacharia ja Jehiel Förstit Juma-
 16 lan huones Pappain seasta) Pääsiäis uhriri:

carituhatta ja cuusi sata (caridzoita ja woh-
 17 lia) niin myös colme sata härkä. Mutta
 18 Chanania Semejan cansa / ja Nethaneel hänen welhens / ja Hasabia / Jehiel ja Josi-
 19 bad Levitain ylönnäiset / annoit ylönnyreri Levitaille Pääsiäis uhriri wissi tuhatta (ca-
 20 ridzata ja wohla) niin myös wissi sata härkä.

21 **J** Niin Jumalan palwelus asetettiin / ja
 22 Papiet seisoi siasans/ ja Levitat jouco- sans/ Cuningan kästyn jälken. Ja he teurastit
 23 Pääsiäisen/ ja Papiet otit weren heidän käsi- stans ja prüssotit / ja Levitat nyltit ne. Ja
 24 teit niistä polttouhria andarens heidän yhtei- ses joucosans/ uhratta HERRALLE / niincuin
 25 kirjoitettu on Moseren kirjas. Niin teit he myös härkain cansa. Ja he walmistit
 26 Pääsiäist tulella/ niincuin se myös tehtämän piti/ mutta pyhitetyn keitit he padois / catti-
 27 lois ja pannuis/ ja teit sen kyrust tariten cai- kelle Canssalle. Sütte walmistit he idzellens
 28 ja Papeille : sillä Pappain Aronin lasten oli tekemist polttouhriin cansa ja lihawuden/
 29 haman yöhön asti / sentähden Levitain piti idzellens ja Papeille Aronin pojille jotain walmistaman.

30 Ja weisajat Assaphin lapset seisoi siasans
 31 Dawidin kästyn jälken / ja Assaphin ja He- manin ja Jedithumin Cuningan Näkiän / ja
 32 owenwartiat jocaidzen owen tykönä / eikä lähtenet heidän wirastans: sillä Levitat hei-
 33 dän welhens walmistit heidän eteens. Niin oli
 34 caieki HERRAN Jumalan palwelus toimi- tettu siinä päivänä/ pidettä Pääsiäistä ja teh-
 35 tä polttouhria HERRAN Altarilla Cuningas Josian kästyn jälken.

36 Niin pidit Israelin lapset / jotta siinä
 37 läsnä olit / Pääsiäist siihen aican / ja happamattoman leiwän juhla / seid-
 38 zemen päivä. Ei yhtän senealtaist Pääsi-
 39 äist ollut Israelis pidetty / niincuin tämä/ hamast Samuel Prophetan ajast. Ja ei yri-
 40 kän Cuningas Israelis ollut senealtaista Pääsiäistä pitänyt/ cuin Josia piti/ ja Papiet
 41 Levitat ja coco Juda ne cuin läsnä olit Is- raelist / ja cuin asuit Jerusalemiss. Cah-
 42 derandenatoistakymmendenä Josian wal- dacunnan wuonna / pidettiin tämä Pää-
 43 siäinen.

44 **S** eniälken cosca Josia oli walmist
 45 huonen / meni Necho Egyptin Cuning-

Josia men Pharaon Ne- chot wa- stan / ja am mutan.

A.M. 3343.
4. Reg. 23:
29.

gas sotiman Charchemest vastaan Phratin
21 tyfönä / ja Josia meni händä vastaan. Mut-
ta hän lähetti sanan hänen tygöns / ja käski
hänelle sanotta: mitä minun on sinun cansas
tekemist Judan Cuningas? en minä tule si-
nua vastaan / mutta sitä huonetta kuin soti mi-
nua vastaan. Ja Jumala on sanonut / että
minun pitää minuani riendämän / lacka teke-
mäst Jumalata vastaan / joca minun cansani
22 on / ettei hän sinua hucutais. Mutta ei Jo-
sia käändänne castwojans hänestä / waan
asetti idzens sotiman händä vastaan / ja ei
totellut Nechon sanoja Jumalan suusta / ja
tuli sotiman hänen cansans tasaisella
23 Megiddon kedolla. Ja ambujat ambuisti
Cuningas Josiat. Ja Cuningas sanoi
palkvelioillens: wiefät minua tästä pois:
sillä minä olen sangen pahoin haarwoitettu.
24 Ja hänen palkvelians otit hänen waunust / ja
panit hänen toiseen waunuuns / ja wiet hä-
nen Jerusalemiin. Ja hän cuoli ja haudat-
tiin Isäns hautoin. Ja coco Juda ja Je-
rusalem itkit Josiat.

25 Ja Jeremia itki Josiat / ja caieki laulajat
murhedeit händä itcurwirillä / haman tähän
päiwän asti. Ja he teit sytä tarwan Israe-
lis / cadzo / se on kirjoitettu walitus wirsis.
26 Mitä enä Josiast sanomist on / ja hänen lau-
piudestans kirjoituksen jälken HERran
27 Laus. Ja hänen tegoistans ensimmäisist ja
wymeisist / cadzo / se on kirjoitet-
tu Israelin ja Judan Cuningasten kir-
jas.

XXXVI. LUCU.

Joahas tule Cuningari / ja hallidze colme Cuucautta /
v. 1. Pharao Necho ortta hänen sangiri / ja pane Josia-
kimin Cuningari / v. 3. joca hallidze 11. ajastaica jumalata
tomast / v. 5. NebucadNezar wie hänen sangina Babelijn
v. 6. Josiachin hänen poicans tule Cuningari / v. 8. hallid-
ze colme Cuucautta / ja wiedän Babelijn / v. 9. Zidechia
tehdän Cuningari / v. 10. joca hallidze 11. ajastaica / teke
paha / ja ei paranna idzens Jeremian ja Prophetain neu-
woist / v. 11. eikä Canssa / v. 14. Chalderit häwittäwät Jeru-
salem / ja wiewät heidän Babelijn 70. ajastajari sangen-
teen / v. 17. sijnenasti kuin Persian Cuningas Cores pela-
sta heidän / v. 22.

1 **J**A Canssa maalla otti Joaharen
Josian pojan / ja teit hänen Cu-
2 ningari Isäns siaan Jerusale-
3 miin. Colmen wuotinen col-
mattakymmendä oli Joahas tulduans Cu-
ningari / ja hallidzi colme Cuucautta
Jerusalemis. Sillä Egyptin Cuning-
gas pani hänen pois Jerusalemist /

ja sacoitti maan sataan leiwiskaän-
hopiata / ja leiwiskaän culda. Ja E-
4 gyptin Cuningas teki Eliakimin hänen
weljens Judan ja Jerusalemin Cuning-
gari / ja muutti hänen nimens Joia-
kimixi. Mutta Necho otti hänen weljens
Joaharen / ja wiet Egyptiin.

5 **W**iden wuotinen colmattakymmen-
da oli Josakim tulduans Cuning-
gari / ja hallidzi yrtoistakymmendä
wuotta Jerusalemis / ja teki paha HER-
6 ran hänen Jumalans edes. Ja Nebu-
cadNezar Babelin Cuningas meni händä
7 vastaan / ja sitoi hänen cableilla wiedä-
rens Babelijn. Ja NebucadNezar wiet
8 muutamita HERran huonen astioita Ba-
belijn / ja pani ne Templijns Babelis. Mi-
tä muuta Josakimist sanomist on / ja hänen
cauhisturestans kuin hän teki / ja hänen löy-
ty oli / cadzo / ne owat kirjoitetut Israelin
ja Judan Cuningasten kirjias. Ja hänen
poicans Josachin tuli Cuningari hänen
siaan.

9 **A**ldexan wuotinen oli Josachin tul-
duans Cuningari / ja hallidzi colme
Cuucautta ja kymmenen päiwä Jerusa-
10 lemis / ja teki paha HERran edes. Cosca
wuosi culunut oli / lähetti NebucadNezar ja
andoi hänen tuoda Babelijn / nyden calli-
sten HERran huonen astiain cansa. Ja
teki Zidechian hänen weljens Judan ja Je-
rusalemin Cuningari.

11 **W**iden wuotinen colmattakymmendä
oli Zidechia tulduans Cuningari / ja
hallidzi yrtoistakymmendä wuotta Jerusa-
12 lemis. Ja teki paha HERran hänen Ju-
malans edes / ja ei nöyryttänne idziäns
Prophetan Jeremian edes / joca puhui
HERran suusta. Hän luowui myös
13 NebucadNezarist Babelin Cuningast / joca
händä Jumalan cautta wannottanut oli /
ja tuli uppiniiscaiserin ja cowetti sydämens /
nijn ettei hän ollengan tahtonut idziäns
käändä HERran Israelin Jumalan
tygö.

14 **J**A caieki ylimmäiset Pappet seas ja
Canssan seas teit myös syndiä suu-
rest caiekinisten pacanoitten cauhi-
stusten jälken / ja saastutit HERran

Jeremia ja
Canssa wa-
littawat
händä.
Zach. 12:
11.

Joahas
tule Cuning-
gari /
A.M. 3344.
Hallidze 3.
Cuucautta.
4. Reg. 33:
31.

Josakim tu-
le Cuning-
gari /
A.M. 3344.
Hallidze 11.
ajastaica.

Josachin on
Cuningas
colme Cuu-
cautta / ja
10. päiwä.

Zidechia tu-
le Cuning-
gari /
A.M. 3355.
Hallidze 11.
ajastaica /
4. Reg. 24:
18.
Ier. 37: 1.

Cuningas /
Pappit / ja
caieki Cans-
sa rascast
rickawat.

HERa
anda heitä
neuroa pa-
rannučen.

Jerusalem
häwitetän/
ja Canssa
wiedän Ba-
belijn.
A. M. 3365.
4. Reg. 25.

huonen / jonga hän oli pyhittänyt Jerusale-
mis.
15 Ja HERa heidän Isäns
Jumala lähetti heidän tygöns
warhain / hänen sanansaattajan
cautta : sillä hän armahti Cans-
16 sans ja majans päälle. Mutta he
pilkkaisit Jumalan lähetyssanan /
ja cadzoit hänen sanans ylö / ja
häwäisit hänen Prophetians / si-
henasti että HERan wiha caswoi
hänen Canssans päälle / niin ettei
heillä enämbi parannusta ollut.
17 Sillä hän saatti heidän ylidzens
Chalderain Cuningan / ja hän an-
doi tappa heidän nuorucaisens
miecalla / heidän Pyhäns huones /
etkä armahtanut nuorucaisia eli
neidzeitä / taickawanhoja eli ijälli-
siä Isiä / caicki andoi hän hänen
käteens.
18 Ja caicki astiat HERan huonest suuret
ja pienet / tawarat HERan huonest / Cu-
ningan ja hänen Jörsteins tawarat / caicki
19 andoi hän ne wiedä Babelijn. Ja he poldit

Jumalan huonen / ja kukistit muurin Jerusa-
lemis / ja caicki heidän Palazins poltettiin tu-
19 lla / niin että caicki heidän callie caluns hun-
tingolle tulit. Ja ne jotca olit miecalda
pääsnet / weit he Babelijn / ja he olit hänen ja
hänen poicans orjat / Sihenasti että Persian
20 waldacunda hallidzi / että tähtetäisin HER-
ran sana Jeremian suun kautta / ja sihenasti
oli maacunnilla kyllä heidän Sabbathins :
sillä coo häwityren aicana oli Sabbathi / si-
henasti cum seidzement hymmendä ajastai-
cähtettiin.
21 **B**etta ensimmäisnä Persian Cuningan
Corexen wuonna (että HERan sa-
na olis tähtetty Jeremian suun kautta) he-
rätti HERa Corexen Persian Cuningan
hengen / cuuluttaman coo hänen waldacun-
22 dans kirjoitusten kautta / ja sanoi : Näin sano
Cores Persian Cuningas : HERa Juma-
23 la taitwast on andanut minulle caicki walda-
cunnat maalla / ja on käskennyt minun rakenda
hänellens huonen Jerusalemis Judas / cuka-
nyt on teistä hänen Canssastans ? HERa
hänen Jumalans oleon hänen canssans / ja
mengän sinne.
Wesf. 9. Chabderan wuotinen) 4. Reg. 24:18. on 18. ajastai-
cä / niin tästä myös pidäis oleman / eli että hän oli 8. ajastai-
cäimen cooca hänen Isäns tuli Cuningari / ja on hallinnut 10. ajastai-
cä hänen canssans / totta tästä järetän pois. W. 10. hänen weljens)
Zidechia oli Jochinin setä / cum nähdän 4. Reg. 24: 17. kautta
tästä cudzutun hän hänen weljens Ebrein tawalla / jotca caic-
ti litifugut cudzumat weljiri. W. 15. Warhain se on / hän sanoi
heille sen aica ennen / että heillä oli kyllä aica idzens parata / ennen-
cum rangastus tuli.

1er. 25: 11.
cap. 29: 10.

Cores laste
heidän co-
tia.
A. M. 3435.
Esr. 1: 15.

Toisen Chronikän kirjan loppu.

